

turuncu

Kadim Doğrular

Yeni Gerçekler

Aylık Kadın
Yaşam ve
Fikir Dergisi

Aralık 2023 Sayı: 238 Fiyat: 125 ₺

Bahadır Yenişehirlioğlu
ÖLÜMDEN KİM KORKAR
SENİN KORKTUĞUN KADAR
LANETLENMİŞ
israil

Hasan Turan:
Filistin-Türkiye
Denklemi:
**Diplomasi,
Tarihi
Süreç ve
Politika**

SİNAN TAYMİN ALBAYRAK:

**SESSİZLİĞİN
İYİLİKLE
BAĞDAŞAN
BİR YANI YOK**

**FİLİSTİN
ÖZEL
SAYISI**

GAZETECİ ERSİN ÇELİK:
**BOYKOT
ÖZGÜRLÜKTÜR**

TUBA ŞAHİN:
BİR YENİ
DÜNYA İRONİSİ
**ACIL
ATEŞKES
ÇAĞRISI**

RABİA ŞENOL:
**FİLİSTİN'İN
YAKIN
TARİHİ**

BERNA ÇAÇAN:
**Filistin
Olaylarının
Arka Planında
Kim(ler) Var?**

Kadın Çiftçi Kredisi ile ZİRAAT'İN DESTEĞİ BENİMLE

Tarımsal üretimin içinde yer almak isteyen kadınlar Ziraat'e geliyor,
10 yıla kadar vadeli 2 yıla kadar anapara ödemesiz Kadın Çiftçi Kredisi ile üretime katılıyor,
hem kadınlar kazanıyor hem ülke ekonomisi kazanıyor.

0850
220
00 00

Müşteri İletişim
Merkezi

www.ziraatbank.com.tr

Ziraat Bankası

Bir bankadan daha fazlası

[X](#) [f](#) [@](#) [v](#) [in](#) /ziraatbankasi

KADINLARA ÖZEL Her Cumartesi

WORKSHOP PROGRAMLARI

18-35 Yaş Arası

SINIRLI KONTENJAN

Bilgi ve başvuru için
www.bagcilar.bel.tr

Kadın ve Aile Kültür Sanat Merkezi

İÇİNDEKİLER

06 **GAZZE VE REALİST TASAVVUR**
Dünya Çocuk Hakları Günü'nü geride bıraktık. Dünya İnsan Hakları Günü'nü geride bıraktık. 7 Ekim'den bu yana insanlığı da geride bırakmak adına bir yol izleniyor.

08 **ÖLÜMDEN KİM KORKAR SENİN KORKTUĞUN KADAR LANETLENMİŞ İSRAİL**
Ey denizlere açılanlar ve denizlerdeki her şey, kıyıları ve kıyı halkları! Efendinize yeni bir ilahi söyleyin. Dünya'nın dört bucağından onu ezgilerle övün...

10 **SESSİZLİĞİN İYİLİKLE BAĞDAŞAN BİR YANI YOK**
Sinan Taymin Albayrak ile Gazze'yi ve Filistin'i, iyiden ve doğrudan taraf olmayı, cesareti ile ses olmasının ardındaki kaynaklarını konuştuk.

18 **FİLİSTİN-TÜRKİYE DENKLEMİ: DİPLOMASİ, TARİHİ SÜREÇ VE POLİTİKA**
Filistin konusunda bütün dünya yıllardır büyük bir algıya teslim olmuştu, ta ki 7 Ekim'de başlayan AKSA TUFANI'na kadar...

24 **GENÇLİK VE AİDİYET**
Manası derin ve büyük, yek parça, kendi halinde aidiyet sözcüğünü TDK şöyle tanımlıyor; "Güçlenmek, kuvvetlenmek, eksiklerini tamamlayarak mükemmel yaklaşmak." Aidiyetin bile bir aidiyet meselesi var yani, onu ait olduğu yere koyan sözcükler...

26 **BİR ŞARKI, BİR ŞİİRİN PEŞİNDEN FİLİSTİN'E SÜRÜKLENMEK!**
Günlerdir kulağımda bir şarkı, ismi dilimin ucunda hatırlamıyorum. Ama bana hissettirdiği duyguyu çok iyi biliyorum. Bu duygu iliklerimde yankılanıyor tüm hissiyatıyla. Sözlerini hatırlamıyorum ama Suriye savaşını hatırlıyorum.

30 **BİRLİKTELİĞE TAŞIYAN EYLEM: BOYKOT!**
Birlikte hareket etmenin teselli edici, kuvvet ve huzur verici bir etkisi vardır. Kendimizi ne zaman acz içinde, eksik hissettiğimiz bir anda, bir bağlamda bulsak aynı yöne baktığımız insanlarla ortak hedef birliğinde buluşmaktır biz bilinci.

34 **HANGİ İNSAN HAKLARI**
İnsanlık tarihi boyunca devam eden savaşların ve soykırımların hiçbiri bu kadar yanı başımızda, hayatımızın orta yerinde gerçekleşmemiştir.

1947'den günümüze Filistin toprakları

38 **BEN RİMAN**
Merhaba ben Filistinli Riman. 10 Yaşında olduğumu söylüyorum amcam. Okula başlarken her çocuk gibi benimde hayallerim vardı. Çok büyük hayaller değil, okula bir elimden annemin, diğer elimden babamın tutması mesela.

40 **BİR YENİ DÜNYA İRONİSİ ACİL ATEŞKES ÇAĞRISI**
Gerçeği bilen ile bildiğini zanneden arasında başlar ironi. Yunancada cronia yani kendini küçültme anlamı olan kavram, aslında güldürüyü esas amaç olarak gütmek.

38

40

44

50

64

58

82

84

44

◀ SİNEKLERİN TANRISI

“Sineklerin Tanrısı” sinema filmi 1963 yılında, Nobel Edebiyat Ödülü alan William Golding’in aynı adlı 1954’de yazdığı ölümsüz eserinden uyarlanan distopik tarzda bir filmidir. Film 1990 yılında tekrar çekilmiştir.

50

◀ 7 BİN 112 ÇOCUK

Dünya halkları ekran başında kahvelerini yudumlarken İsrail’in 7 Ekim’den bu yana katlettiği çocuk sayısı 7 bin 112’ye ulaştı ve bu sayı geçen her dakika daha da artmakta. Bir yerlerde 10 Aralık Dünya İnsan Hakları Günü kutlanırken Gazze’de öldürülen 16 bin 248 kişi ile enkaz altından çıkarılıp defnedilmeyi bekleyen 7 bin 600 kişinin Dünya İnsan Hakları Günü’ne kim kutlayacak acaba.

54

◀ FİLİSTİN OLAYLARININ ARKA PLANINDA KİM(LER) VAR?

Yıllardır gerek dünya gerekse Türk kamuoyunun önüne Büyük Ortadoğu Projesi olarak getirilen bir dosya var. Nasıl doğdu ve hangi süreçlerden geçerek bugüne gelindi?

58

◀ ERSİN ÇELİK: BOYKOT ÖZGÜRLÜKTÜR

Gazeteci Ersin Çelik ile Gazze’yi ve boykotu konuştuk. Sürecin başından beri stratejik boykotun üzerinde duran Ersin Bey ile boykotun ülkeye ve bireye katkılarına değinerek dikkatleri üzerine çekecek bir söyleşi gerçekleştirdik.

64

◀ SAVAŞ İLE SANAT ARASINDA HAYAT

Tolstoy “Sanat Nedir?” adlı eserinin ilk bölümünde, performans dayalı sahne sanatlarına harcanan onca zaman, emek, kaynak ve tükenen hayatlara karşın ortaya çıkan şeyi insanı etkilemekten uzak, değersiz ve çocukça bir etkinlik olarak değerlendirir.

70

◀ KUTLU BİR DAVAYA ADANMAK

Her şey Filistinli taş atan çocuğu görmemle başlamıştı. Bu izzetli direniş, bu klas duruş, başka bir anlam taşıyor olmalıydı. Beni kalbimden vurdu bu çocuğun attığı taş. Filistin’in onurlu direnişi Filistin intifadısı başka bir anlam taşıyor olmalıydı.

74

◀ FİLİSTİN’İN YAKIN TARİHİ

Filistin, tarihi boyunca pek çok medeniyete ev sahipliği yapmış bir coğrafyadır. Günümüzde de hâlâ tüm dünyanın gözünün üstünde olduğu bu kadim toprakların tüm tarihini tek yazıda anlatmak ne yazık ki mümkün değil.

70

80

◀ ZİHNİMİZDEN KELİMELER DÜŞERSE

Kelimeler düşüyor hafızamızdan çorak topraklara. Her düşen kelime kadim bir hatıra sarsılıyor. Hatıralar boynunda bir ilmekle darağacında asılıyor. Böylelikle geçmişli olmayan insan, azat oluyor gelecekten de.

82

...
7 Ekim’de vizyona giren son filmde, diğer filmlerde olduğu gibi başrolde kan, acı, ölüm ve yerle bir edilmiş bir şehir var.

84

◀ MUTFAKTA BOYKOT VAR

Mutfağımızda yas var. Bu yas öyle böyle değil. Yedigimiz lokma boğazımızda bin düğüm... Hesabını veremeyiz bu vahşetin, soykırımın. Hesabını veremeyiz Gazzeli çocukların.

CANAN YAYINCILIK
İLETİŞİM TURZ. TİC. LTD. ŞTİ ADINA
İMTİYAZ SAHİBİ VE
GENEL YAYIN YÖNETMENİ
M. Zahide CEYLAN

TURUNCU DERGİ KURULUŞ TARİHİ
1 OCAK 2003

SORUMLU YAZI İŞLERİ MÜDÜRÜ
Zahide CEYLAN

KURUCU MİMARIMIZ
Şehit Erol Olçok

EDİTÖRLER
Senem Dinç-Ümmüğülsüm TAT

YAYIN KURULLU
Ayşe KEŞİR,
Gülfıdan ÇALIŞKAN,
Gaye YARDIMCI,
Nuran SÖZEN,
Seda ŞİŞMAN,
Zehra GÜVELİ,
Saliha KARAASLAN,
Nuriye ATASEVEN,
Halime Tezcan TOSUN,
Zehranur Ceylan DEMİR,
Nurcan Yalçın ÖZDEMİR,
Zeynep ÖZDEMİR

İSTANBUL KOORDİNATÖRÜ
Gülay KURT
0507 485 55 95

GÖRSEL YÖNETMEN
Şerife AKYOL KURT

TURUNCU DERGİSİ ADRES
1271. Cadde Libra Kule
No: 21 Kat: 11 Daire: 44
BALGAT - ÇANKAYA/ANKARA
TEL: 0312 446 85 85

TELEFON: 0312 446 85 85

WEB: www.turuncudergi.com

e-mail: turuncudergisi@gmail.com

BASKI
TURKUVAZ HABERLEŞME
VE YAYINCILIK A.Ş.
Güzeltepe Mah. Mareşal Fevzi Çakmak Cad.
B Blok No: 29/1/1
Eyüpsultan / İstanbul
TEL: 0212 354 30 00
info@turkuvazmatbaacilik.com.tr

'TURUNCU' Dergisi, yerel süreli aylık yayındır
Basın yayın ilkelerine uymayı kabul eder
Basılan ilanların tüm sorumluluğu
ilan sahibine, yazılan yazıların
sorumluluğu yazarlara aittir

Kurum ve kuruluşlar için
kargo dahil fiyatı 250 TL'dir.

TURKUVAZ DAĞITIM PAZARLAMA A.Ş.
tarafından dağıtılmaktadır.

zahideceylan@turuncudergi.com

Sevgili Turuncu Okurları

Geçtiğimiz aydan bu yana hiçbir şey değişmedi. Değişen tek şey ölen insanların sayıları oldu. Dergiyi hazırlarken dâhi, teslim edilmiş bir yazıdaki ölen sayısı tashih sırasında değiştirildi. Dünya bütün teknolojik imkânları ile övünürken geliştiremediği insanlık sebebiyle sınıfta kaldı.

7 Ekim'den bu yana babaların çaresizliğini, annelerin feryadını, çocukların titrek vücutlarını izliyoruz. Ne yapabileceğimizi sorguladığımız, hatta kim olduğumuzu sorguladığımız bir süreçten geçiyoruz. "Ölenle ölmüyor" deyimini "Ölenle nasıl diriliriz" diyerek düşünüyoruz, uyanık kalmak için çabalıyoruz. Şimdilik bütün bu olanları diri ve gündemde tutarak, her an nabzımı Gazze ile yoklayarak cevap üretebildik. Umarız çok daha fazlasını yapabildiğimiz, merhemin kendisi olduğumuz günlere de şahitlik ederiz.

Turuncu olarak bu ay dergimizin sınırını "Gazze" olarak belirledik. Bu sınırı aşmadık. Kendimizi buraya, zihnimizi de Gazze'ye zimmetledik. Filistin meselesinin kime ait olduğuna, ülkemiz sanatçılarının da onurlu bir duruş sergileyeceğine, boykotun olanlar karşısında nasıl bir değer olduğuna şahit olmak ve sizleri de şahit kılmak istedik.

Dünya Çocuk Hakları Günü, Dünya İnsan Hakları Günü... Gerçek bir erdeme, gerçekten hak savunması yapabilen uluslararası kanunlara ve topluluklara sahip olduğumuz bir Dünya temennisi ile.

Zahide Ceylan

Paraf'tan
hayatı
kolaylaştıran
güzellik

Paraf RingPay

Paraf RingPay yüzük şeklinde,
temassız ve çok pratik bir ödeme aracı.
Üstelik gören herkesi şaşırtacak kadar
şık ve havalı.

Türkiye'nin ödeme
yöntemi Troy'a sahip
Paraf RingPay'le
hayatı kolaylaştırın,
herkesi şaşırtın!

GAZZE ve Realist Tasavvur

Dünya Çocuk Hakları Gününü geride bıraktık. Dünya İnsan Hakları Gününü geride bıraktık. 7 Ekim'den bu yana insanlığı da geride bırakmak adına bir yol izleniyor. Sadece bold ifadelerle "Çocukların" ve "İnsanların" haklarını savunduklarını söyleyenler kimin çocuk, kimin insan olduğuna bu bildireleri yazarlarken karar vermişlerdi zaten. Bu bildireler

ve kanunlar, bu çok değerli günler bozguncu milletlerin coğrafyaları yakıp kavurduktan sonra sıvama biçimliydi, kendi sistemlerini böyle inşa ettiler.

İnsanoğlu tarihi süreçte pek çok şeye şahit oldu. Yer çekimi kanunu bulundu, elektrik keşfedildi, tekerlek icat edildi, teknoloji diye bir kavram bulundu ve içi de dolduruldu. Öbür tarafta milyonlarca savaş tarihte izlerini bıraktı. En kara, en çirkin, en rahatsız edici

şahitlikleri ise "Soykırım", "Sömürge", "Katliam" gibi kavramlarla belirttik, bu başlıklarla okuduk. 2023 yılının sonlarına geldiğimiz bugünlerde, sanki insanlık daha önce hiç keşfedilmemiş gibi bir şahitlik yaşıyoruz. İnsanlık daha önce hiç keşfedilmemiş gibi insanlığın yanında olduğunu ilan edenleri; kalplerinde ve akıllarında ortak bir insanlık bulanların birlikte hareket ederek insandan taraf olmalarını izliyoruz. Biz de insandan taraf olduğumuzu, insanlığın hakkını savunduğumuzu ilan ediyoruz. Tarihteki zulme uğrayanlar teker-rür ediyor, zulümden taraf olanlar tekerrür ediyor, izleyiciler tekerrür ediyor. "Elimizden gelen bu mu", "Daha ne kadar sürecek", "Bu zulmün bitmesi için kaç bin insanın daha ölümü gerekiyor" gibi sorular tekerrür ediyor.

Çağların kapanıp açılması gibi, şimdi bu yüzyılda insanlık onuruna sahip çıkanlar ile sessiz kalanlar ve zalimden yana ses çıkaranlar olarak keskin bir ayrıma geldik. "Bu saatten sonra" diye başlayacak olsak; onlarca, belki yüzlerce madde sıralarız. Şimdi bir imkân var önümüzde. Çünkü keskin bir yol ayrımındayız ve yol ayrımları insanlara sarıh imkânlar sunar. İnsan, ayrımında olduğu yolların nereye çıktığını çoğu zaman ayırt edemez, emin olamaz. Ancak bugün apaçık ayrımların eşliğindeyiz. Kimimiz o eşikten atladi; hakikatten ve haklıdan yana olanlar ile zalimden ve sessizlikten yana olanlar.

Bilimin niteliğini de niceliğini de sorgulatmadan kabul edenleri dinledik. Kabul ettik. Sanatçının nasıl olması gerektiğini ve özgünlüğü dinledik. Kabul ettik. Eğitimcinin vasıflarını dinledik. Kabul ettik. Toplumdaki "Farklılıklar"a nasıl davranmamız gerektiğini anlattılar, dinledik. Kabul ettik. Ebeveynlerin çocukları ile nasıl ilişki kurması gerektiğini, travmatize davranışların şeklini şemalini dinledik. Hepsini kabul ettik. Gazze bize bu denklemlerin, formüllerin, teorilerin hepsinin pratikte bir karşılığı olmadığını öğretti. Gazze bize bilimin, "Farklılar"ın ve sanatçıların sponsorları ile Siyonizmin sponsorlarının aynı suretler olduğunu öğretti. Tüm kabullerimizin yıkıldığı bir gerçeklik ile karşılaştık. Bombalar patladı, binalar yıkıldı. Yıkılan her binanın ardından bir hakikat dirildi. Bombalar patladı insanlar şehit oldu. Bu dünyanın çirkinliğinden kurtulan her bedenın ardından çirkinliğin markasını gördük.

İmkânlar... Her şeyin netleştiği bir 4K ekranın önünde kumandanın hangi tuşuna basacağımıza yine biz karar vereceğiz. Ya çiğnenmiş bu insanlık onurunu hak ettiği kutsiyete taşımak üzere elimizden gelene razı olmayacağız; potansiyelimizin çok daha yüce olduğuna ikna olmuşken bunu kabul edip hakedilen gibi çalışacağız ya da o kırmızı tuşa basıp kapitalist, emperyalist, seküler yaşantıya döneceğiz.

Eşik burada. Ben ve Sen aynı eşikteyiz. Söyle; şimdi ne yapacağız?

Çağların kapanıp açılması gibi, şimdi bu yüzyılda insanlık onuruna sahip çıkanlar ile **sessiz kalanlar ve zalimden yana ses çıkaranlar olarak keskin bir ayrıma geldik.**

ÖLÜMDEN KİM KORKAR SENİN KORKTUĞUN KADAR LANETLENMİŞ israil

BAHADIR
YENİŞEHİRLİOĞLU

Ey denizlere açılanlar ve denizlerdeki her şey, kıyı- lar ve kıyı halkları! Efendinize yeni bir ilahi söyleyin. Dünya'nın dört bucağından onu ezgilerle övün... Çöl ve onun şehirleri, Kedar'ın oturduğu köyler seslerini yükseltsinler. Sela'da oturanlar terennüm etsinler, dağların doruklarından bağırınlar. "israil oğulları mazlum değil teröristtir."

Ey eziyet altındaki Filistinli, insan- lığın en parlağı sensin. İnan efendili- ğin hüküm sürer her yerde.

Canıma cansın, engel mi sınırlar ulaşmak için sana.

Kazımak gerek yeniden ve ne varsa kaldırıp atmak gerek gerçeğe ulaşmada engel çıkaran bu ataleti.

Hani ateş gibi, kor gibi o kâkül, ellerimde gonca mühür. Ateşin hası yerleşir kalbe, zifir karanlık geceye, sana uzanan her kanlı ele.

Bütün hayalleri kor olmuşsa yü- rekte yangın olur hayaller her gece.

İçinden geçirdiğin ne varsa bil ki seni içinden geçirir.

Herkes kendini arar yana yıkıla. Biliyor musun an dondu seni teslim ettiğimiz kutsal yerde de.

Ben zamansızlıklar içerisindeyim. Unutamıyorum biliyor musun? Hala seni bıraktığım yerdeyim, bedenimdeyim ama ruhum kaldı Filistin'de.

Bütün köprüler bağlamaz gönül- leri birbirine kimi ayırır farklı yöne. Yıkılır köprü, yıkılır gönül o za- man her yer feryad-ı figan.

Yorar adamı bu pespaye açmaz- lar, bu kargaşa, bu sırtlanlar sofrası, bu lanetlenmiş kavim israil.

Direnmek gerekli ananın sütünü bozmamaya, süte irin katmamaya.

Sen direniyorsun da sonuna ka- dar, peki ya adına İslâm koyan koca zavallılar!

Herkes yaşatamaz onuru, haysi- yeti ne yazık ki.

Pek çok insan öldürür onuru, şahsiyeti kahrolsun ki.

Acısını duymuyorsan kardeşinin; nasipsizsin, sevmemişsin sahiden.

Ama sevgi ölmez ki.

Sen onursuz oldun, sen köle

oldun ise bu senin imtihanın.

Bu şehrin kanı çekilmiş kuytularına sinen öfkeyi; tüm Dünya emiyor laf olsun diye, bir taraftan arsızca.

Özledim be, çok özledim seni Filistin.

Zulme zulümlle yaklaşmayan onurlu duruşunu, cesaretini, sadakatini, dava onurunu, yiğitliğini örnek alsa keşke bütün dünya.

Ey israil! Bizi aç ve sefil bıraktığına, bizim varlığımızı tehlikeye soktuğuna mı inanıyorsun gerçekten?

Bağlanmış ve zincire vurulmuş halimizle huzurunda bizi el pençe divan durdurmakla bizi zavallı tutsaklar durumuna düşürdüğüne ya da bu yolla bizim üstümüzde egemenlik kurduğuna mı inanıyorsun?

Allah katında bizim itibarımızı yitirdiğimizi, gözden düşüğümüzü, buna karşılık sizin de yüceltiğinizi, şereflendirildiğinizi mi düşünüyorsunuz?

Sizin dış görünüşteki başarınızın yüce şerefınızdan ya da üstün konumunuzdan ileri geldiğini mi sanıyorsunuz?

Kibirli ve basiretsiz kılığına bakmadan buna mı dikmişsin gözünü? Dünya âlemi elde ettiğine, bütün cihan üstünde nüfuz sahibi olduğuna mı inanmaya başladın yoksa?

Dalavere işlerinizin düzlüğe çıktığını ve kendini ülkenin efendisi, devletin de yöneticisi olduğunu mu sanıyorsunuz?

Bekle, bekle... Cahilin cühelanın aklını çelipiyorsun. Allah'ın "İnkâr edenler, kendilerine vermiş olduğumuz sürenin sakın kendileri için hayırlı olduğunu sanmasınlar. Biz onlara ancak, günahları çoğalsın diye süre veriyoruz Küçültücü azap onlarıdır" diyen buyruğunu nasıl da unutursun?

israil! Senin defterini dürmek için yalnızca Allah yeterlidir; dava-

cınsa Resülullah olacaktır ve sana karşı bizim yardımcımız, koruyucumuz da Cebrail olacaktır.

Seni dünyaya sözde hâkim yapanlar ve Müslümanların sırtına zorba saltanatını yükletenler çok geçmeden göreceklere başlarına nelerin geldiğini.

israil! Bu aşıkâr kepezelikleri hala savunacak kadar körsün. Unutma ki, Duruşma Günü'nde bu kepezeliklerin cezasını mutlaka çekeceksin.

Allah, kullarına asla zulmetmez, biz ancak O'na dayanmaktayız. O'na inanmaktayız.

Bizi korumaya Allah tek basma yetecektir; tek sığınağımız O'dur bizim, bütün umudumuz O.

Kudüs bizim aşkıımızdır.

Kudüs bizim devamımızdır.

Kudüs bizim kutsalımızdır.

Ölümden kim korkar senin korktuğun kadar korkak israil.

SİNAN TAYMİN ALBAYRAK:

SESSİZLİĞİN İYİLİKLE BAĞDAŞAN BİR YANI YOK

|| RÖPORTAJ: ZEHRA GÜVELİ ||

Sinan Taymin Albayrak; sinema ve dizi oyuncusu. Tiyatrocu. Kendisini oyunculuğunun dışında 2010 yılında gerçekleştirdiği Mavi Marmara yolculuğu ile de tanıyoruz. Ancak sadece bu yolculukta yer almış biri değil. 2018 Yılında Myanmar'da da Suriye sınırında da kendisini görüyoruz. "Elimden geleni yapmaya gayret eden birisiyim, o kadar." diyerek bu yolculuklarını tanımlıyor Sinan Bey. İyiden taraf olmayı hayatın içerisindeki denge unsurlarından biri haline getirmiş bir sanatçı.

Sinan Bey ile Gazze'yi ve Filistin'i, iyiden ve doğrudan taraf olmayı, cesareti ile ses olmasının ardındaki kaynaklarını konuştuk. Hem sanatçılara hem de topluma doğrudan yana olmak için çağrıda bulunan Sinan Taymin Albayrak ile yaptığımız bu söyleşiyi sizlere ulaştırıyor olmaktan dolayı mutluyuz.

ŞUAN GAZZE'DE NELER OLDUĞUNU BÜTÜN DÜNYA GÖRÜYOR. GÖRMEK İSTEMEYEN SADECE BAŞINI ÇEVİRİYOR, SESİNİ KAPATIYOR VE KENDİ DÜNYEVİ HAYATINDA KAYBOLUYOR. MAALESEF DOĞRULARI BULMA, DOĞRULARI GÖRME ŞANSIMIZ DA OLMUYOR O ZAMAN, KAYBEDİYOR İNSAN. EĞER ACIYI HİSSEDEBİLİYORSAK ACIYI YAŞAYANLA BERABER HİSSEDEBİLİYORSAK, EN AZINDAN ONUN DEĞERİNDE HİSSETMEYE ÇALIŞABİLİYORSAK DOĞRU OLANDIR BU.

Türkiye sizi bir sanatçı ve aktivist olarak tanıyor. Gündem ağırlıklı konuşacağız ama önce şunu sormak istiyorum; sizi siz yapan nedir?

Bu sorunun cevabı herhalde yaş ilerledikçe değişiyor. Beni ben yapan ne diye sorduğunuzda bugün bunun cevabı öfke olur. Öfke bi' takım korkuları, bi' takım klişeleri, bi' takım engelleri görmezden gelmeyi sağlayan, salt kendi iç duygunu ortaya çıkaran bir duygu galiba. Evet, buna cevap olarak öfke derim; içimden geldiği gibi hareket edebilmek.

Aktivist kelimesine bakışınız nasıl? Kendinizi aktivist olarak tanımlar mısınız yoksa bunun yerine farklı kelimeler mi tercih edersiniz?

Kendimi bir aktivist olarak görmüyorum. Bu kelime 2010 yılı itibarıyla muhtemelen gemi yolculuğu sonrası atfedildi. Kendimizce bir takım faaliyetlerde bulunuyoruz, elimizden geldiğince bir yerlere gitmeye çalışıyoruz; bazı dertlerle ilgilenmeye, o dertleri görmeye, o dertleri anlamaya gidiyoruz ama bunun karşılığı kelime olarak aktivist midir, bundan emin değilim. Çok daha büyük hareketlerin içerisinde, sürekli oradan oraya geçen, kıtalar dolaşan aktivistleri düşününce; biz daha çok mazlumun yanında olabildiğince var olmaya çalıştık. Onları anlamaya çalıştık, onları anlayıp aktarmaya ve hatırlamaya çalıştık. Aktivist kelimesinin yerine ne koyabilirim onu da bilmiyorum. Ben ulaşabildiğim yerlere anlamaya çalışan birisi olarak gidiyorum ve uzanabildiğim yere sadece uzanmaya çalışıyorum. Elimden geleni yapmaya gayret eden birisiyim, o kadar.

Sanatçı kimliğiniz ile bu duyarlı/sağduyulu tarafınız arasında nasıl bir bağ var?

Sanatçı kimliğimle bu duyarlılığımın arasında bir bağ yok. Sanatçı kimliğini barındıran pek çok insanla birçok fikirde ters düştüğümüzü gayet iyi biliyorum. Bunun sanatçılıkla alakası yok. Duyarlılık yetişme koşullarıyla da bağlantılı bir şey aslında, fitratında olan bir şey. Dinini elinden geldiğince yaşamayla alakalı da olabilir ama özellikle son yıllarda görünürde beş vakit dinini yaşayan bir insanda bile maalesef duyarlı olan yanı, sağduyulu tarafı görmek pek mümkün olmuyor.

Dilediği konu hakkında konuşan ancak hakikat ortada iken ses çıkarmayan bir topluluk var. Oysa sanatçı olmak ait olduğun topluluk başta olmak üzere Dünya'ya karşı sorumluluk taşımak demek değil mi?

Hayır, demek değildir. Taşınması gereken ya da artı seçeneklerden birisi olabilir diyelim. Maalesef şartlara bağlı olarak da bu cevabı veriyorum. Biz hep sanatçıyı duygusal olarak gelişmiş, duyguları daha yoğun ve anlamlı yaşayan birisi olarak düşünüyoruz. Ama sanatçı dediğin aslında çok büyük bir bencilliği de barındırıyor. Belki de o bencilliğiyle sanatını ortaya çıkarabiliyor. Yani "Sanatçı duygusal bir birikimle sanatını ortaya koyar." düşüncesinde değilim açıkçası. Dünyaya karşı sanatçı kimliğinin verdiği bir sorumluluk var mıdır? Bu bizim arzu ettiğimizdir, ideal olandır diye düşünüyorum. Göz önünde olan, kitlelere sahip olan, kitlelerce sevilen birisinin özellikle acı çeken insanların feryadını en azından duyduğunu/gördüğünü gösterebilmesi

ideal olandır. Hayalimizdir, temennimizdir ama bu onun sorumluluğu mudur? Kimse öyle bir mukaveleye imza attırmadı sanatçıya. Bu mada bencilliğinden sıyrılıp duyarlılığıyla keşke hitap edebilse, bunu bir sorumluluk olarak düşünebilse! Evet, ama düşünmek zorunda mı; her sanatçının kişisel olarak cevaplaması gereken bir şey. Ayrı ayrı her sanatçının, tek tek cevap vermesi gerekir bu soruya. Bu soruya ancak öznellik ile cevap verilebilir.

Sanatçılara bir çağrı yapacak olsanız, ne derdiniz?

Bir çağrı yapacak olsam... Özellikle son zamanlarda Gazze ile alakalı elimizden geldiğince çağrılar yapıyoruz. Onun öncesinde de hassasiyeti daha yoğun görmek is-

DUYARLILIK YETİŞME KOŞULLARIYLA DA BAĞLANTILI BİR ŞEY ASLINDA, FITRATINDA OLAN BİR ŞEY. DİNİNİ ELİNDEN GELDİĞİNCE YAŞAMAYLA ALAKALI DA OLABİLİR AMA ÖZELLİKLE SON YILLARDA GÖRÜNÜRDE BEŞ VAKİT DİNİNİ YAŞAYAN BİR İNSANDA BİLE MAALESEF DUYARLI OLAN YANI, SAĞDUYULU TARAFI GÖRMEK PEK MÜMKÜN OLMUYOR.

DÜNYADA, ZALİMİ DEVLET OLARAK DESTEKLEYENLERİN HALKLARINDA DÂHİ ÇOK DAHA BÜYÜK SES ÇIKARILDIĞINI, MAZLUMUN YANINDA YER ALINDIĞINI GÖRÜYORUZ. HEPİMİZ BUNA ŞAHİDİZ AMA KENDİ ÜLKEMİZDE MAALESEF KİMLİK AYRIMI O KADAR YÜKSEK DERECEDE VE O KADAR KİRLİ BİR ŞEKİLDE KARŞIMIZA ÇIKIYOR KI; KİMLİK -DİN AYRIMI- ALT SINIF/ÜST SINIF ... KİRLENMİŞİZ. BU KİRLİLİĞE ŞAHİT OLMAK ÇOK ACI.

tediğimizi temenni ettiğimiz sanatçı camiasına çağrılarımız oldu. Ama evet, kırıntılar şeklinde yanıt buldu maalesef. Hep şunu diyorum zaten; "Size bir güç verildi. Size bir makam verildi. Size büyük bir sevgi verildi. Alkışlarla yükseldiniz ve yükseldiğiniz yerde insanlara bakmayı unutup daha yukarıya baktınız; daha yukarıya baktık." Bunu kendim olarak da belki ifade etmeliyim. "Beni alkışlarla oraya getirene artık bakmayı unuttum. Gözüm daha yukarıya gitti, o insanlara bakmayı tavsiye ediyorum. Nasıl geldiğini tekrar hatırlaman adına aşağıya, sağına, soluna, daha doğrusu geçmişe bak! İnsana bak! İnsan olana bak!"

Yaklaşık bir yıl önce, 6 Şubat'ta yaşadığımız o devasa deprem sürecinde de sesiniz gür çıkmıştı. Pek

çok şeye karşı tavrınızı net olarak ortaya koymuştunuz. Şahit olduğumuz Gazze süreci ile ilgili de ciddi çıkışlarınız var. Birileri "Ne kadar da öfkeli" diyordur diye düşünüyorum. Öfke birilerinin bahsettiği gibi olmaması gereken bir duygu mu? Böyle zamanlarda öfkelenmek yanlış mı?

Ben öfkeyi çok uzun zamandır içimde barındıran birisiyim. Yapım öyle ama öfkeyi hep kendimce olması gereken zamanda ortaya çıkardığımı ve hatta içimden salıverdiğimi ya da çıkmasına izin verdiğimi söyleyebilirim. Kontrolsüzce öfkeme izin verdiğimi söyleyemem. Böyle zamanlarda öfkelenmek yanlış olur mu? Aksine, böyle zamanlarda öfke duymalıyız. Öfkenin verdiği güç, öfkenin yaptırdığı şey, belki sonrasında geçmişe baktığında "Ah acaba şurada daha mı farklı davranlamıydım" sorularını getirirse bile... Hayır! Bu öfke doğru bir şey içinse, bu öfke seni doğru bir yere getiriyorsa; bence seni ikiyüzlülükten kurtaran ve senin gerçekte söylemek istediğin şeyi söylemeni sağlayan duygudur. Bende açıkçası böyle oluyor. O öfkeyi hissetmeden, içimde o öfke dolmadan söylemek istediğimi söyleyemiyorum. Ezberin dışına çıkmam gerekiyor, ezber cümleler kullanamıyorum.

Susmamanızı salık veren, tepkinizi onurlu bir şekilde ortaya koymanızı sağlayan o iç sesinizin kaynağı nedir?

O iç sesimin kaynağı "Öfke" dedim, "İnanç" dedim. "Vicdan" diyebilirim. Annem, babam, ailem, bana öğretilenler; bana öğretilen doğru değerlerin belki ortaya koyduğu, ortaya çıkardığı bir ses bu.

Sizin pencerenizden ve aslında merhametli bir insanın perspektifinden konuşalım; şu an Gazze'de neler oluyor?

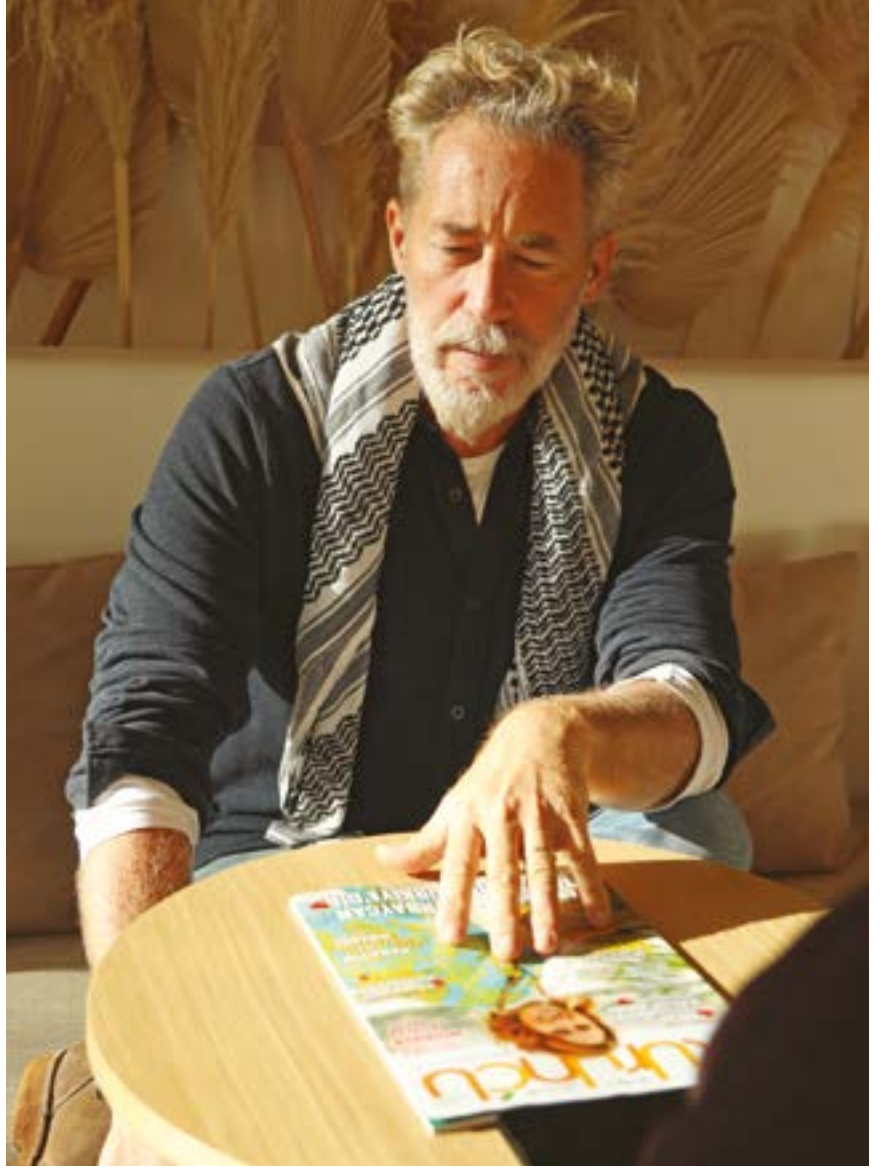

Şuan Gazze'de neler olduğunu bütün dünya görüyor. Görmek istemeyen sadece başını çeviriyor, sesini kapatıyor ve kendi dünyevi hayatında kayboluyor. Maalesef doğruları bulma, doğruları görme şansımız da olmuyor o zaman, kaybediyor insan. Eğer acıyı hissedebiliyorsak acıyı yaşayanla beraber hissedebiliyorsak, en azından onun değerinde hissetmeye çalışabiliyorsak doğru olandır bu. Doğruya yaklaşmak ve doğrunun yanında olmaktır. Merhametli olmak; şu anda olup bitenleri görmemizi sağlayandır. Maalesef çevremde, özellikle bu süreçlerde çok fazla merhametsiz insan görüyorum. Çok tehlikeli, çok korkunç ve çok çirkin söylemlerle orada yaşanan katliamı, oradaki vahşeti, katliamcılarının gözünden meşru kılan cümleler duyuyorum. Kendi çevremde, kendi ülkemde, sosyal medyada o "Z kuşağı"nda görüyorum. Yeni kuşak için ya da isabetli bir ifade ile "Yeni dünya düzenindeki yeni kuşak"ta görüyorum bunu. Bizim gençliğimiz için, kendi ülkemiz için söyleyeceğim maalesef; çok daha merhametsiz bir kitle görüyorum. Dünyada, devlet olarak zalimi destekleyenlerin halklarında dâhi çok daha büyük ses çıkarıldığını, mazlumun yanında yer alındığını görüyoruz. Hepimiz buna şahidiz ama kendi ülkemizde maalesef kimlik ayrımı o kadar yüksek derecede ve o kadar kirli bir şekilde karşımıza çıkıyor ki; kimlik -din ayrımı- alt sınıf/üst sınıf ... kirlenmişiz. Bu kirliliğe şahit olmak çok acı.

Sizce de Filistin tüm Dünya'ya çok şey öğretmedi mi? "Bir millet tek başına bunu nasıl başarıyor" hayretini siz de yaşıyor musunuz?

Ben de aynı şeyi düşünüyorum. Dünya olarak çok şey öğreniyoruz aslında. Siz, biz, bir çevrenin gördüğü şeydi zaten yıllardır; anlatmaya çalıştığı şeydi. Ama dünya gözünü masallarla kapatmıştı. Belki çok fazla dalmış ve

gerçek hikâyeleri unutmıştı. Özellikle israilin sinema endüstrisinde oluşturduğu bir algı bir olgu vardı. Hani o sempatik Yahudi esprilerini duyardık, her Amerikan filminde muhakkak şahit olduğumuz şeydi; bir Yahudi fıkrası geçer ya da bir Yahudi esprisi geçer. İstemsizce biz bile o espride gülerdik. Kendimizi de katalım buna. O şirin israili, şirin Yahudi görüntüsü tamamen yerle bir oldu, bütün dünya artık bir katliamcı görüyor orada. Bir yok edici, bir canavar, bir vahşet makinesi görüyor. Gerçekten dünyanın bundan sonra artık eskisi gibi olma ihtimali yok. Çabuk unutuyoruz, evet. Önce

kendi ülkeme bakarak konuşmalıyım elbette; maalesef çabuk unutuyoruz. Çok çabuk uzaklaşıyoruz olay yerinden. Uzun süreli sahip çıkamıyoruz dertlendiğimiz konulara. Bu konuda belki çok daha duyarlı olmamız gerekiyor çok daha adapte ve daha disiplinli olmamız gerekiyor; biz bundan çok yoksunuz maalesef. Belki de şimdi buna dair de bir fırsat var önümüzde. Bu defa olay yerini çabucak terk etmemek için, unutmamak için daha çok çabaya ihtiyacımız var. Filistin meselesi bize toplum olarak sadece bunu öğretse; dertlerimizi hemen unutmamayı öğretse yetmez mi?

İŞTE O OLUP BİTENLERE
BAKIP ÖLÜMLE BURUN
BURUNA YAŞAYAN
İNSANLARIN YALANSIZ
BİR DÜNYADA YAŞAMAK
ZORUNDA OLDUĞUNU O
ZAMAN ANLADIM.

Son olarak izninizle daha geniş bir çağrıya yer vermek isterim. Filistin özelinde ama genel olarak; insanın ve toplulukların “İyi”den yana olmak için neye ihtiyacı var? Nasıl seslenmek istersiniz?

Gazze’de, Filistin’de bir millet var ve bu millet başka hiçbir şansa sahip değil. Başka bir şansa sahip olmadığı için bunu şu anda başarıyor. İnancı dışında başka hiçbir şey kalmadı elinde. Benim yıllar önce Gazze’ye gitme hayalim ya da Gazze aşkını doğuran şey buydu. İzlediğim bir haberde yine 2008-2009 yılları falandı galiba; Gazze’de, Gazze Üniversitesi’ne misket bombası atılıyordu ve orada takılıp kalmıştım. İşte o olup bitenlere bakıp ölümle burun buruna yaşayan insanların yalansız bir dünyada yaşamak zorunda olduğunu o zaman anladım.

Bilmiyorum ve ölümden Allah’ın izni dışında kaçabileceğin hiçbir yer yok. Tamamen tecrit edilmiş bir bölgede sağın, solun, önün, arkan... Her yer ölüm kaynıyor! Böyle bir sıkışmışlık içerisinde bu milletin Allah’a imandan inançtan başka sarılabileceği tutunabileceği hiçbir şeyi yok. Bundan birkaç sene önce Myanmar/Arakan kamplarına gitme fırsatım oldu.

Arakanlı Müslümanlarla o Bangladeş’te kurulmuş olan kamplarda konuşuyorduk; artık vatanlarına dönme şansları yok. Çünkü döndüklerinde öldürüleceklerini biliyorlar. Kampın dışına çıkmalarına da Bangladeş hükümeti izin vermiyor. Tamamen orada yokluğa, yoksunluğa hapsedilmiş Müslümanlar. Müslümanlar Dünya’nın her yerinde artık hapis hayatı yaşıyor. Tecrit bir hayat yaşıyorlar. Arakanlı insanların yok olmaktan, ölmekten başka hiçbir umutları yoktu.

Şimdi Suriye’ye bakıyoruz, yıllardır çadırlarda yaşayan ve bomba seslerini, mermi seslerini hayatın doğal

müziği olarak duyan insanlardan bahsediyoruz. Oradaki çocuklar böyle alıştılar. Çünkü doğdukları günden beri o top sesleri, bomba sesleri, silah sesleri hayatlarından eksilmedi. Tuğla ev görmemiş çocuklar var şu anda Suriye’de. Çadır hayatını ev hayatı olarak bellemiş çocuklar var. Bunun ötesinde bir hayat olduğunu bilmeyen çocuklar var. Gazze’de de ölümden başka bir hayatın olduğunu düşünmeyen insanlar var.

Ölüm eşittir ahiret. İnanca sarılmak, iyiden yana olmak için korkusuz olmak gerekiyor. İşte o soylu öfkeyi hissedebilmemiz gerekiyor. Keşke birtakım pişmanlıkları, bir takım yıkımları, acıları görmeden iyi olmayı başarabilsek. O zaman belki o yıkımların olmasına fırsat vermeden, olmamız gereken yerde olabilirdik. Daha gelmeden dur diyebilirdik kötülüğe. Ama biz hep gelmesini bekledik. Uzakta olanı görmekle de yetinmiyoruz ya da daha doğru bir ifade ile belki uzakta olanı bile anlamıyoruz. Dibimize gelmediği sürece anlamamak için direniyoruz. Ülkemizde olan şey de bu; uyanmasını beklediğimiz bir kitle var. Benim özellikle hem büyük hayal kırıklığıyla hem de büyük umutlarla baktığım yerler, kitleler var.

Hadi bir kıyımda! En azından özentilik adına dahi olsa kıyımda! Bak Avrupa’da yürüyorlar. Oradaki üniversitelerde, oradaki metrolarda, oradaki lokantalarda, kiliselerde... Onlar bile yapıyorsa hadi arkadaşlar, biz de yapalım! Özentilikten dâhi olsa sesini çıkaracak o topluluğu bekliyorum. Sessizliğin iyilikle bağdaşan bir yanı yok. Zulüm ortada iken sadece ses çıkartabilmek bile iyi olmak için büyük bir adım atmak demek. İyiden yana olduğunu ilan etmek demek. Şahit olduğumuz şu süreçte sessizlik sanıldığı gibi bizi nötr de bırakmayacak. Bizi kötüye yaklaştıracak.

O sebeple en azından hâlâ ses olma ihtimali olanların konuşmalarını, iyiden taraf olmalarını diliyorum.

FOTOĞRAFLAR: SENA TUBA ÇELİK

Filistin-Türkiye Denklemi: Diplomasi, Tarihi Süreç ve Politika

**HASAN
TURAN**

Milletvekili/Türkiye-Filistin Parlamentolar
Arası Dostluk Grubu Başkanı

Filistin konusunda bütün dünya yıllardır büyük bir algıya teslim olmuştu, ta ki 7 Ekim’de başlayan AKSA TUFANI’na kadar...

Aksa Tufanı israil hakkında bugüne kadar bilinen her şeyi ters yüz etti. Filistinli direnişçilerin ve Filistin Halkının ortaya koyduğu duruş sayesinde bütün dünya halkları gerçekleri gördü. Ortadoğu’da yaşananları doğru anlamak ve görmek için öncelikle sorunun arkasında yatan olayları bilmek gerekir. Aksa Tufanı durduk yerde olmadı. Bu insanlar 75 yıldır hiçbir halkın görmediği zulüm ve işkenceleri yaşadı, yaşamaya

devam ediyor.

“israil Sorunu” bugün ortaya çıkmış değildir. Son 2 aydır yaşananlardan ibaret de değildir. Sömürgeci güçlerin yüzyıllar öncesinde planladıkları, böl-parçala-yönet taktiklerinin sonucudur. Bu sorun, 1897’deki SİYONİST KONGREDEN;

Sultan II. Abdülhamit Han’dan toprak isteyerek başlamakta,

1916’daki Sykes-Picot,
1917’deki BALFOUR deklarasyonu ile

1948’deki BM oyunuyla İŞGALE YOL açan ve sonunda

1967’deki savaşıyla devam eden bir süreçtir.

1947'den günümüze Filistin toprakları

401 sene boyunca Osmanlı idaresi altında bulunan Kudüs, 9 Aralık 1917'de İngilizlerin eline geçmişti.

Osmanlı 401 sene boyunca ADALET ve HAKK ile idare etmiş, İNSAN ONURUNU hep üstün tutmuştur. Biz, bölgenin bütün farklılıklarına rağmen insanları barış içinde yaşattık. Ne zaman Osmanlı bölgeden çekilmek zorunda kaldı, o tarihten bu yana Ortadoğu'da huzur ve istikrar mumla aranır oldu.

Filistin konusunda BM'nin mevcut yapısından dolayı her zaman masada ABD-İNGİLTERE ve israil tarafını tutan kararlar alınmıştır. Filistin lehine alınan kararların hiçbiri hayata geçmemiştir. Alınan kararlara rağmen israil bunlara uymamış, Filistin topraklarını günden güne kemirmiş ve bugünkü hale getirmiştir. BM bugüne kadar çözümden çok çözümsüzlüğe hizmet etmiştir.

UYGULANMAYAN BM KARARLARI

israil, Birleşmiş Milletler bugüne kadar aldığı 62 kararın neredeyse tamamını yok saymıştır. Birleşmiş Milletler Genel Kurulu 242 sayılı Kararıyla İsrail'in 1967 öncesi sınırlarına geri çekilmesini, 476 ve 478

sayılı Kararları'yla da Kudüs'ü ilhak ve işgalinin uluslararası hukuka aykırı olduğunu ilan etmiştir ama israil hiçbirini dinlememiştir.

1947 tarihinde BM'nin 181 Numaralı Kararnamesi ile Filistin toprakları, Filistinliler ve Yahudilere 44/56 oranında bölüştürülmüştür. Bu paylaşımın adil olduğunu düşünen BM, tam manası ile büyük bir çatışmanın fitilini ateşlemiştir. II. Dünya Savaşı'ndan sonra, galip devletlerin himayesinde kurulan BM'nin, galip devletlerin isteği doğrultuda hareket ettiği, israil- Filistin sorunu konusunda da ortaya koyduğu tavırdan anlaşılmaktadır.

israil (devleti), 1948'de israililerin "Bağımsızlık Savaşı", Filistinlilerin ise "Nakba", yani büyük felaket olarak adlandırdığı bir savaşın ardından kurulmuştur. 1948 yılında BM'nin bölme kararından önce bölgedeki toprakların yüzde 85'i Filistin halkındı. Bugün ise tam tersi bir siyasi harita mevcuttur. Kadim Filistin topraklarının yüzde 85'i işgal edilmiş, onlara yüzde 15'lik bir toprak parçası kalmış, bugün de oraları terk etmelerini istenmektedir.

401 sene boyunca Osmanlı idaresi altında bulunan Kudüs, 9 Aralık 1917'de İngilizlerin eline geçmişti. **Osmanlı 401 sene boyunca ADALET ve HAKK ile idare etmiş, İNSAN ONURUNU hep üstün tutmuştur.**

56 ambulans kullanılamaz hale geldi.

ABD'nin İsrail'e desteği yeni değildir. Kendi ülkelerinin güvenliğinden önce İsrail'in güvenliğini önceleyen, **şartsız destek vermesi akıllara ABD'yi İsrail mi yönetiyor? Sorusunu gündeme getiriyor.**

Hani hak, hani adalet, hani uluslararası hukuk? Söz konusu İsrail olunca her türlü şiddet, kıyım, yıkım ve hukuksuzluk görmezden gelinmiştir. Filistinliler 75 yıldır sayısız katliamlara maruz kalmıştır. Bel-detü'ş-Şeyh, Ebu Şuşa, Deyr Yasin, Tantura, Salha, Dakmas Camii ve Romte gibi onlarca katliamda gece baskınlarıyla binlerce çocuk, kadın, yaşlı ve engelli katledilmiş ve göçe zorlanmıştır.

Hafızalarımız daha çok taze; 2008'de, 2012'de, 2014'te ve 2021'de İsrail Gazze'yi havadan bombardımana tabi tutmuş ve fosfor bombaları, misket bombalarıyla binlerce insanı katletmiştir. Seçim vaatlerinde bile "Ben daha çok Filistinliyi öldürürüm, ben daha çok Filistinliyi evinden, yurdundan çıkarır, sürgüne gönderirim" diyen bir oluşumun ORTADOĞUYA ve DÜNYAYA VEREBİLECEĞİ TEK ŞEY KRİZDİR, ÇATIŞMADIR, KANDIR, GÖZYAŞIDIR.

Bugün de ne yazık ki 7 Ekim sonrasında İsrailin hunhar saldırıları sonucu Filistin Sağlık Bakanlığından alınan bilgiye göre, İsrailin saldırılarında Gazze'de çoğu kadın ve çocuk olmak üzere 17 binden fazla kişi öldürüldü, 46 binden fazla kişi ise yaralandı. Bunun nerede durup son bulacağı belli değil. Küçük bir kara parçasına sıkıştırılmış 2,5 milyon insan;

- Dışarı çıkamıyor.
- İçeriye kimse giremiyor.
- Koridor açılmıyor.
- Ambulanslar bile vuruluyor (56 ambulans kullanılamaz hale geldi).
- 26 hastane ile 55 sağlık merkezi hizmet dışı kaldı.

Savaşın da bir kuralı vardır. Bu savaş değil, Bu soykırımdır. Filistin'de bu mezalim devam ederken, dünyanın zihni adeta İsrail yanlısı medyalar tarafından esir alınmıştı. Örneğin; Filistinli hayatını kaybedince "Öldü", İsraili hayatını kaybedince "Öldürüldü" diye manşet attılar. Festival'de gençler kurşunlandı, bebeklerin boğazı kesildi yalanlarını söylediler. Ama her şey tek tek gün yüzüne çıktı. Bebeklerin boğazının kesildiği yalanı patladı, festivalde İsraili uçak ve helikopterlerin kendi halkına ateş açtığı görüntüler sosyal medyaya düştü.

Filistinli direnişçiler bir savaş veya çatışmada da olsalar Müslüman ahlakını her zaman korudular. Hatta esir değişiminde gördüğümüz görüntüler bunun en açık delilidir. İsraili rehinelere gayet sağlıklı ve kendilerini güven içinde hissettiği belli oluyordu. Direnişçilerle vedalaşırken bile gülümüyorlardı. Ama öte taraftan Filistinli esirler, hatta çocuklar serbest bırakılırken dahi en sert ve insanlık dışı muamelelere maruz kalıyorlar. Bu görüntülerin dünya kamuoyuna yansımalarını istemeyen İsrail bölgedeki gazeteci ve

medya çalışanlarına sansür uyguluyor, onlara bile sert müdahalelerde bulunuyor. Batı toplumların liderleri için en başından bu yana vatanını, topraklarını savunan halkı terörist, işgalcileri ise masum olarak niteledi. Kadim Filistin toprakları Filistinlileridir. Siyonist İsrail orada işgalcidir.

Kendilerini "Seçilmiş" dünyanın diğer milletlerini de kendisine hizmet edecek "Köle" olarak gören bu ilkel faşist zihniyetin, Apartheid yaklaşımlarının kurbanı ne yazık ki Gazze halkı ve bütün Filistinliler olmuştur. Dünya'da başkalarının topraklarını işgal ederek kendilerinin "Masum" olduğunu iddia eden bir başka toplum yoktur. Bu nasıl bir anlayış ki, vatanları işgal edilen bir toplumun meşru müdafaa hakkı yok ama işgalcilerin var. İşte onun için artık BM'nin yapısı da değişmeli, gücü üstün tutan anlayışı da değişmelidir. Sayın Cumhurbaşkanımızın ifade ettiği gibi DÜNYA 5'TEN BÜYÜKTÜRİ...

Kur'an-ı Kerim yakılırken, Peygamberimize yönelik aşağılık ve iğrenç hakaretler edilirken AB "İfade özgürlüğü kapsamında değerlendiriyoruz" türünden açıklamalar yapıyordu. Ancak ne hikmetse bugün öldürülen, katledilen ve soykırıma tabii tutulan Filistin konusunda destek paylaşımları yapmak, gösteri düzenlemek dahi suç oldu. Hatta birçok sanatçı, futbolcu, edebiyatçı ve aktivist bundan dolayı takibata uğradı, işinden oldu, anlaşmaları iptal edildi. Gösterilere izin verilmedi. Polis göstericilere çok sert müdahale etti. Ama buna rağmen milyonlarca insan dünyanın her yerinde Filistin'e destek gösterileri yaptı.

Filistin-israil sorunu denildiğinde, aklımıza gelen ilk denklem Siyonizm, AB (Avrupa Birliği) ve ABD ittifakıdır. Bu nedenle israilin, Ortadoğu'da yürüttüğü politikaları, bu iki büyük paydaşın çıkarları dâhilinde analiz etmemiz, görmemiz gerekmektedir. Çünkü Siyonist düşüncenin palazlanmasında, Ortadoğu'da yer edinebilmesinde ve bir devlet kuracak boyuta ulaşmasında, bu iki büyük aktörün ciddi bir desteğinin olduğu açıktır. Geçmişte II. Abdulhamit'ten yüz bulamayan Siyonistler Osmanlı'nın parçalanmasının ardından batılı çev-

relerinde desteğiyle bölgedeki Yahudi varlığını da bahane ederek devlet hayalini gerçekleştirmek için İslam coğrafyasının ortasına zorla ve cebren yerleştiler. O dönemde başta İngiltere olmak üzere Avrupa Devletleri ve ABD, Yahudilerin sözde "Arz-ı Mev'ud" düşüncesini kendi çıkarları doğrultusunda kullanarak yıllardır süregelen çatışmaların zeminini oluşturmuşlar. Bunu gözden kaçırmamız gerekir.

Doğu Akdeniz'e savaş gemilerinin, uçak gemilerinin gönderilmesindeki amacın sadece Gazze ile sınırlı olmadığı, olası yeni işgallere ve sömürülere hazırlık olduğu açıktır. İsrailin arkasında hazır ola geçen batılıların derdi, hesabı elbette sadece Filistin değil, yıllardır çektikleri işkence ve zulme başkaldıran bir halkı kriminalize ederek, terörist diye yaftalayarak, bölgenin kontrolünü tamamen elinde tutmaktır. Bunu hepimiz çok iyi biliyoruz. Esasında Gazze bahanedir, Filistin bahanedir, Doğu Akdeniz ve aslında bölgede haritaların yeniden değiştirilmesi gizli hedefleridir. Bir taşla birden çok kuş vurma niyetinde olanların dünyanın nefretini kazanacaklarını unutmamaları gerekir.

Batılı ülkeler Gazze'de yaşanan SOYKIRIMA ortaktır. Bu saatten sonra ne yaparlarsa yapsınlar kendilerini bu ağır ve kara lekeden kurtaramayacaklardır. Havadan, karadan ve denizden kuşatılan, gece-gündüz demeden bombalanan Gazzelilerin direnişi gerçekten takdire şayandır. Onların onurlu duruşu, tüm emperyalist dünyanın en son teknolojik silahlarına, bombalarına, füzelerine rağmen topraklarını savunması, adeta ölüme koşarak gitmesi, ŞEHADET'e koşmaları, en yaşlısından en gencine, kundaktaki bebeklerine kadar gösterdikleri cesaret ve metanet "çağdaş-modern-medeni" dünyayı şaşkına çeviriyor.

Kudüs Miraçtır, Mescid-i Aksa ilk kiblemizdir.

Müslümanlar olarak MİRACIMIZA, ilk kiblemize sahip çıkacağız, çıkmalıyız. Çünkü bu işgalcilerin tek hedefi topraklarının bir ucu Dicle ile Fırat arasında olan öteki ucu Sina yarım adasını kaplayan sözde Arz-ı Mev'ud'u gerçekleştirmektir.

Kur'an-ı Kerim yakılırken,
Peygamberimize yönelik aşağılık ve iğrenç hakaretler edilirken **AB "İfade özgürlüğü kapsamında değerlendiriyoruz" türünden açıklamalar yapıyordu.**

İsrail polisi her cuma Filistin halkının Mescid-i Aksa'da cuma namazını kılmasına izin vermiyor.

Ortadoğu'da ve bizim hinterlandımızda Türkiye'nin olmadığı her masa kadüktür, eksiktir. **Türkiye her meselede mutlaka sözüne ve duruşuna güvenilen, ağırlığı olan bir ülkedir.**

ABD'nin İsrail'e desteği yeni değildir. Kendi ülkelerinin güvenliğinden önce İsrail'in güvenliğini önceleyen, şartsız destek vermesi akıllara ABD'yi İsrail mi yönetiyor? Sorusunu gündeme getiriyor. Tabii burada eski İsrail yöneticilerinin ABD-İsrail ilişkilerini anlatırken "ABD'deki Yahudi lobisi İsrail'deki lobiden daha güçlüdür" sözlerini hatırlatmakta fayda var. İsrail'e "Dayanışma ziyareti" gerçekleştiren ABD Dışişleri bakanı Blinken'in İsrail ziyaretinde söylediği sözler yenilir yutulur cinsten değildir:

"Kendinizi savunacak kadar güçlü olabilirsiniz. Ama ABD var olduğu sürece, asla ve asla buna gerek duymayacaksınız. Biz her zaman sizin yanınızda olacağız. Karşınıza sadece Amerika Birleşik Devletleri Dışişleri Bakanı olarak değil, aynı zamanda bir Yahudi olarak da bulunuyorum."

Türkiye'nin bu süreçte devam eden terörle mücadelesini bile kendi ulusal çıkarlarını tehdit ettiğini en üst ağızdan seslendirilmesi, ABD'nin dünyadaki tüm istikrarsızlıklarda parmağı olduğunu göstermektedir. Türkiye hiçbir zaman antisemitist bir anlayışla hareket etmedi. Bilakis hak ve adaletle davrandı. Yurtlarından, vatanlarından sürülen toplumlara,

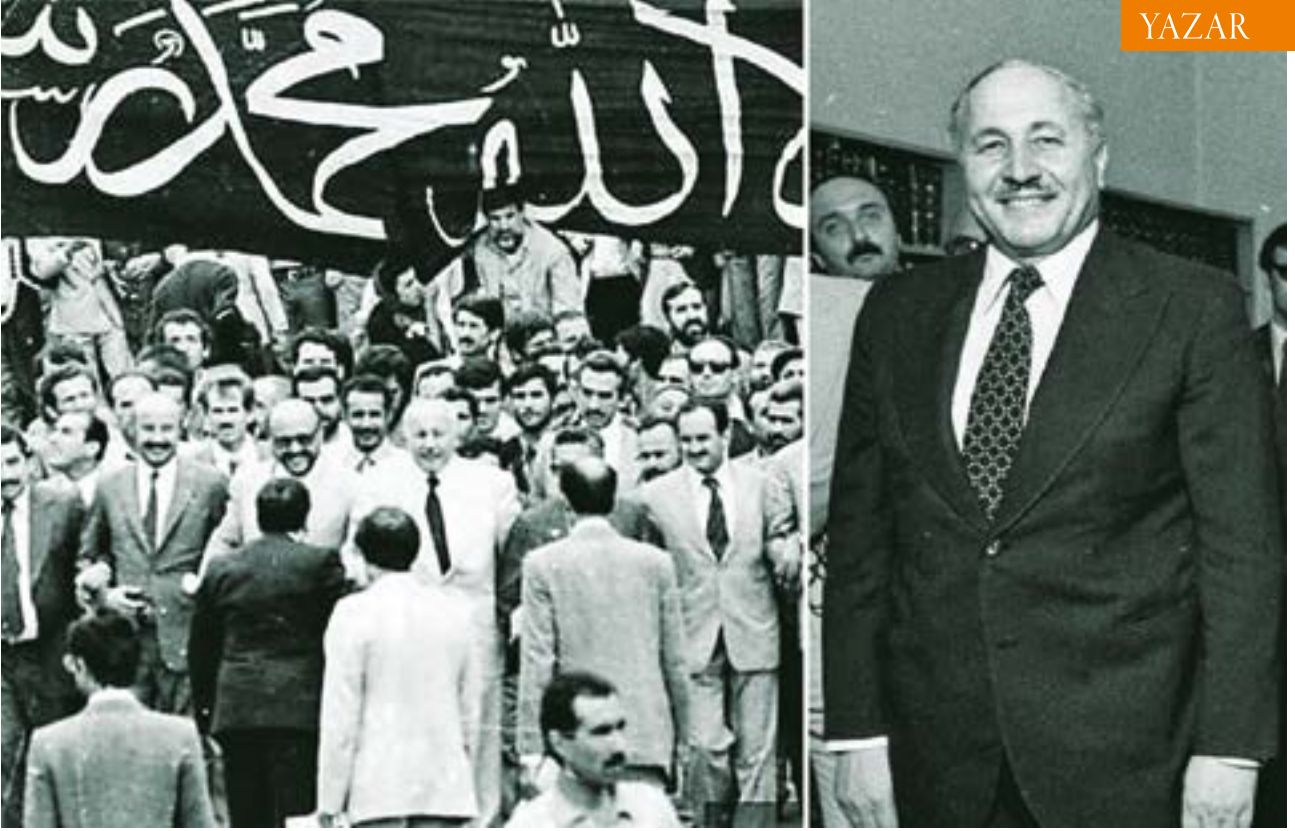
insanlara kucak açtı. Ülkemiz her zaman bölgesel ve küresel barışın korunmasına dönük aktif politikalar uygulamıştır. Türkiye bugün de bölge ve Dünya barışına çok önemli katkılar sağlamaktadır.

Rusya-Ukrayna savaşında Sayın Cumhurbaşkanımızın güvenilir, itibarlı, güçlü liderliğiyle önemli sonuçlar elde edilmişti; tahıl koridoru, esir takası Türkiye'nin başarısıdır. Kalıcı barış için de Cumhurbaşkanımızın çabaları yoğun bir şekilde sürmektedir. İlk günden itibaren yakından takip ederek İsrail'in acımasız saldırılarına karşı tutumunu ortaya koymuştur. Yanan ateşin sönmesi için bölge ve dünya liderleriyle yoğun bir diplomasi trafiği yapmıştır. Ayrıca Dışişleri Bakanımız Sayın Hakan Fidan'ı Ortadoğu ülkelerine üst düzey ziyaretler için görevlendirmiştir.

Türkiye sağa sola bakmadan Müslümanların ilk kiblesinin olduğu Ecdat yadigarı Filistin konusunda daima başat rol oynamıştır. Bu uğurda da birçok bedel ödemiş ama duruşundan asla geri adım atmamıştır. 2002'den bu yana Sayın Cumhurbaşkanımızın ortaya koyduğu çizgi NETTİR ve BELLİDİR.

Geçmişte Kudüs veya Filistin ile

Merhum Necmettin Erbakan'ın 1980'de Konya'da düzenlediği ve on binlerin katıldığı Kudüs Mitingi.

İlgili bir gösteri veya gece bir darbe nedeni olabiliyordu. İnsanlar tutuklanıp, sorgulanıyordu. Hatırlarsanız 28 Şubat'a bahane edilen konu bir belediye'nin Kudüs Gecesi düzenlemesiydi. Hatta 12 Eylül darbesi öncesinde Konya'da düzenlenen "Kudüs Mitingi" darbenin gerekçeleri arasındaydı. Türkiye o günlerden bugünlere Recep Tayyip Erdoğan'ın dirayetli duruşu ve kararlılığı ile geldi. Türkiye'nin Kudüs ve Mescid-i Aksa duyarlılığı sadece içeride değil dışarıda da bu dönemde gelişmiş ve büyümüştür.

Şunu açıkça belirtmeliyim ki, bugün Avrupa'nın, Asya'nın, G.Amerika'nın hatta ABD'nin başkentlerinde Filistin'e destek gösterileri yapılıyorsa bunda Türkiye'nin ve Recep Tayyip ERDOĞAN'ın dik duruşu, hakikati en üst perdeden haykırmasının etkisi ve katkısı büyüktür.

Ayrıca Türkiye'nin dış politikada D.Akdeniz'den Balkanlara, Kafkasya'dan Ortadoğu'ya kadar her yerde küresel haydutların çıkarlarını değil, kendi milli menfaatlerini savunan bir tutum izlemesi, daima güçlüden değil, haklıdan, mazlumdan yana olması siyasi, ekonomik, askeri yaptırım ve engellemelere maruz kalmasına neden olmuştur.

2009'daki "One Minute" çıkışı sonrasında Türkiye'ye yönelik saldırılar artmış; sokak olayları, kara propagandalar ve kalkışma denemeleri olmuştur. Hatta bu olaylar 15 Temmuz'daki hain darbe girişimiyle zirve yapmıştır. Ama bütün olanlara rağmen Türkiye duruşundan, vakarından ve haklı tezlerinden vazgeçmemiştir.

Sayın Cumhurbaşkanımız Almanya ziyaretinde en üst diplomatik görüşmelerde dahi sözünü hiç kimseden esirgmeden muhataplarının yüzüne "Bizim Holokost geçmişimiz yok, borcu olanlar rahat konuşamıyor. Bizim borcumuz olmadığı için rahat konuşuyoruz" diyerek Filistin'in haklı davasını, Kudüs'ü ve Mescid-i Aksa'yı savunmuştur. Yine Dışişleri Bakanımız İsmailin terör oluşumu olduğunu, Filistin'de israili yerleşimciler değil hırsızlar olduğunu beyan etmiştir. Bu şekilde Türkiye, Filistin meselesine yönelik uluslararası arenadaki desteğine katkıda bulunan yeni terminoloji geliştirmiş oldu.

Ortadoğu'da ve bizim hinterlandımızda Türkiye'nin olmadığı her masa kadüktür, eksiktir. Türkiye her meselede mutlaka sözüne ve duruşuna güvenilen, ağırlığı olan bir ülkedir. Türkiye bölgesinde cereyan

eden her gelişmenin ya içindedir ya da Türkiye'nin görüş ve düşünceleri o masadadır. Ama dolaylı ama dolaysız Türkiye her zaman vardır ve Türkiye'nin olmadığı bir yer yoktur.

Hamas ile İsrail arasında yapılan dört günlük ateşkes anlaşması öncesinde esirlerin takası konusunda birçok yabancı ülke yetkilisi ülkemize müracaat etmiş Sayın Cumhurbaşkanımıza mektuplar yazmıştı. Bunun akabinde Sayın Cumhurbaşkanımız devletimizin yetkili organlarını harekete geçirerek Katar ve Mısır aracılığıyla esirlerin takası konusunda yapılabilecekleri görüştüler. Daha sonra Katar'da Amerika, İsrail, Mısır heyetlerinin görüşmelerinde esir takası konusunda ve 4 günlük ateşkes üzerinde anlaşıldı. Türkiye, Filistin davasının en başından beri Filistin halkının yanında ve uluslararası platformlarda destekçisi olmaya devam etmiştir. Özgür ve bağımsız bir Filistin devleti kurulana, uluslararası toplumun onurlu bir üyesi olana kadarda desteklerimizi sürdüreceğiz.

Zalime karşı her zaman mazlumun yanında olmaya devam edeceğiz.

Dünya Filistin'e sırtını dönse de biz asla dönmeyeceğiz!

Gençlik ve Aidiyet...

ELİF SERAP ÖZKUL

Manası derin ve büyük, yek parça, kendi halinde aidiyet sözcüğünü TDK şöyle tanımlıyor; "Güçlenmek, kuvvetlenmek, eksiklerini tamamlayarak mükemmele yaklaşmak." Aidiyetin bile bir aidiyet meselesi var yani, onu ait olduğu yere koyan sözcükler...

İnsan düşünmeden edemiyor; bizim aidiyetimiz nasıl tanımlanır? Bu koskoca dünyanın neresindeyiz, neresinde bizim gençliğimiz, hayatlarımız? Köklerimiz, varoluş amacımız, varlığımızın yegâne sebebi, dahası anlamlı bir hayatın emaresi nerede? Hangi insan sınıfından yuvarlanıp

gidiyoruz mesela? Karakterimiz, çevremiz, okuduğumuz okullar, sosyal sınıflar, dijital mecralar, söylemler, eylemler, fikirler, uğruna ömrümüzü harcadığımız ŞEY'ler...

Hangisi bize ait? Biz neresindeyiz bütün bunların. Hayatlarının en güzel çağındaki gençlerimiz neresinde bütün bu soruların? Belki de bu sorulara gençler ve Gazze'de yaşanan vakıalar üzerinden bakmak resmin bir parçasından bütünü görmemize olanak sağlayacaktır.

Bir grup genç Gazze de işlenen katliamlardan sonra kendi ait olduğu alanı belirlerken, diğer bir grup gencin konfor alanı bozulmasın, bana dokunmayan yılan bin yıl yaşasın zihniyetinden ödün vermediğini görmekteyiz. Duyarsız, kendinden başkasının hukukunu korumayan ve umursamayan bir nesil ile kendince bir şeyler yapmaya çalışan nesil aynı toplumun iki farklı yüzü. İkisi de bu coğrafyanın çocukları. Üstelik eyleme gecen grubu, diğer grup yetersizlikle ve aptallıkla suçlamakta. Fakat suçlayanlar, kendileri eylemde bulunmadığı gibi duyarlı olanların acısını küçümseyecek ve tahrik edecek kadarda ileri gitmekte...

Onları birbirlerinden farklı kılan sebepler zincirinin başında aidiyeti alınmış, yeri unutturulmuş varlığının anlamını yitirmiş, gündelikçi yaşama sığdırılmış bir ruh var.

Anlamsız ve aidiyetsiz, gündelik hayatlar özelde günü ziyan ederken bir gençliği, bir ömrü ve bir toplumu yok etmekte. Aksiyondan uzak stabilize, yoğun

bakım gerekli bir hayat, yoğun ruh bakımı gerekli bir hayat! Gerçeklikten uzak nümayiş budalası hayatlar...

Aidiyetsiz bir neslin hangi damarları kurutulmuş önce onu tespit etmek gerekir. İthamdan önce mazeretler rikkatle ele alınmalıdır. Bunun tespitinde elbette sosyologlar, psikologlar ve dahası uzmanlar belli argümanlarla çıkarımlarda bulunabilir. Fakat bilinmelidir ki, kültüründen, geleneklerinden ve inançlarından uzaklaştırılmış, maddenin içine hapsedilmiş her ruh soğumakta, bu soğukluk duygulara, duygulardan hayatın içine nüfuz etmektedir. Bu konuda Kur'an'dan birçok ayet bize referans olabilir fakat şu ayetin konumuzla ne denli ilintili ve aydınlatıcı olduğunu görebiliriz.

"Yeryüzünde dolaşmıyorlar mı ki olanları akledecek kalpleri, işitecek kulakları olsun. Gerçek şudur ki gözler kör olmaz fakat asıl sudurlardaki (kalpler) kör olur." Hac-46

Esasında ahvalin dibacesi niteliğinde bir ayet...

Kalp görmeyince göz göremiyor, yani ruh hakikatinden uzaklaşınca, bedenden istenilen aksiyonda bulunmasını beklemek yersiz.

Ait olduğu yerde güzeldir her şey. Kendi toplumuna yabancılaşmamış ve manevi değerlerini kaybetmemiş nesiller, ancak varlığımızın devamı sebebi olabilir. Aidiyetsiz eksilerek var olmak mümkün değildir. Hakikatini ve aidiyetini bulamamış her ömür bir uzuvda başlayıp sonra tüm vücudu ele geçiren kangren gibidir. Bireyde başlayan bu aidiyetsizlik toplumu ele geçirmeden çare bulunmalıdır. Aksi takdirde çürüyüp kokuşmak kaçınılmazdır.

Öyleyse bilinmelidir ki "Aidiyet"; kendi yerini belirlemek ve eksikliğini tamamlamaktır. Yerini belirlemezsen, bir gün gelir yeri belirlenenler arasında yerin gösterilir. Makûs talihin insafsız ellerin parmakları arasında kaybolur.

Duyarsız, kendinden başkasının hukukunu korumayan ve umursamayan **bir nesil ile kendince bir şeyler yapmaya çalışan nesil aynı toplumun iki farklı yüzü. İkisi de bu coğrafyanın çocukları.**

Bir Şarkı, Bir Şiirin Peşinden FİLİSTİN'E Sürüklenmek!

EMİNE
KİBAR

yilmazemine87@gmail.com

Günlerdir kulağımda bir şarkı, ismi dilimin ucunda hatırlayamıyorum. Ama bana hissettirdiği duyguyu çok iyi biliyorum. Bu duygu iliklerimde yankılanıyor tüm hissiyatıyla. Sözlerini hatırlamıyorum ama Suriye savaşını hatırlıyorum. Kampın ismini hatırlamıyorum ama o çocuğun ve ailesinin savaş sırasında oradan oraya sürüklenişini hatırlıyorum. Kış henüz başlamamışken ama soğuklar kendini henüz göstermişken naylon ve kumaşlarla çevrilmiş çadırları hatırlıyorum. Oraya hiç gitmedim ama kalbimin hala orda kaldığını çok iyi biliyorum. Bugün yine aynı çaresizlikle Gazze'nin Kuzey'inden Güney'ine, kendi yurdunda oradan oraya sürüklenen insanları aynı şarkıyla

dinliyorum. Yeniden kaldığı yerden aynı acıları karşılarken yüreğim; şarkının ismini hatırlamıyorum belki ama aynı acıyı hissediyorum.

O kadar canlı bir yara ki daha taze-cikken aynı yerden yine kesiliyor. Tüm o çaresizlik, yalnızlık, kırgınlık çarpıyor insanın yüzüne... Oysa insanlık tarihi kadar eski bu acılar. Ama kabullenemiyor insan.

Günlerdir çok eminim, kalbimizdeki kırgınlığın kelimelerle ifade edilmesi mümkün değil. Bu acıyı tarif etmeye ne gündelik sözler ne iyice düşünülecek kurulmuş bilgece cümleler yetiyor. Her şey o kadar yüzeysel o kadar sığ kalıyor ki bu acı karşında! Kuvözde tüm zorluklara rağmen hayatta kalmayı başarmış prematüre bebeklerin elektrik kesintisiyle katledilmesi

karşısında ya da iki yaşında bebeğinin cansız bedeni karşında çaresizliğini görünce bir babanın kelimeler kifayetsiz kalıyor. Bu acının dili var ve bu duyguları ancak bu dili bilen şairler, düşünürler ifade edebilir. Bir de o hal içinde yaşam mücadelesi veren insanlar. Ancak onların bu acıyı ifade ediş şekli bizim kalbimizde derin yaralar açabilir.

Ah o şarkıyı bir hatırlayabilsem diyorum; bugün kalbimdeki tüm sızıların acıların karşılığını haykıracağım. Bağıra bağıra, hıçkıra hıçkıra onların şarkısına eşlik edeceğim.

İnsan derin bir varlık; duyguları üzerine konuşabilen, iç görüşüyle ayna tutarak dünyayı anlayabilen yüce bir varlık. Yüksek empatisi olanların bu acımasız dünyada varlığını sürdürmesi ne zor diyorum kendime. Ve yüzeysel sözcüklerin yetmediği anlarda imdadımıza bir şarkı, bir ezgi, bir şiir yetişiyor. Kalpten söylenen sözler o kadar etkili ki onları diğer ifadelerle bir tutamıyor insan. Şarkımı, şiirimi arıyorum. Biliyorum ki dünyayı bu kalpten söylenen şarkılar değiştirecek.

Sonra hatırlıyorum şarkıyı. Sözlerini bilmiyorum, videoda bir çocuk var. İdomeni kampında söylediği şarkıya babası uduyla eşlik ediyor. Sesi çocuk ama kabullenilmiş çaresizliğin şükür dolu haliyle sızlatıyor yüreğimi. O kadar benzer sızılar yüreğimizi sızlatıyor ki Filistin'e bakınca. Ah diyorum gözlerim boşalıyor. Kalbim kocaman büyüyor ve Yüce Yaradan'ın merhametiyle kuşanıyorum ve tüm Filistin'i kucaklıyorum sonra tekrar küçülüp bir insan oluyorum, sesim titriyor ve sadece ağlıyorum. Bu şarkıyı bugün Filistin için söylüyor yüzlerce çocuk. Ben ağlayarak eşlik edebiliyorum sadece. İnsanlar evlerini bırakıp daha güvenli bir noktaya zorla gönderiliyor. Ancak güvenli tek bir nokta yok. Günlerce yetişkinlerden daha fazla çocuk öldürülüyor.

Bir bebeğin yerine koyuyorsun kendini bir de anne babasının. Nerden nereye, nasıl bakacağına şaşırıyorsun. Çünkü küçük bir bebek/çocuk ile ne derdi olabilir bir devletin? O güzel çocukları onca baskı altında o kadar cesur ve sevgi dolu yetiştirmiş o anne babalar neden ölüme terkedilir?

Bu acıyla başa çıkmanın yolu kalbe bal çalmak belki de bir şarkıyla, bir şiirle. . .

Mahmud Derviş'i okumaya başlıyorum bu sefer. Yalın, kısa ve öz iki satır da her şeyi anlatıyor bizlere.

"Gittiler.

Ve sanki hiçbir şey olmadı."

Susuyorum. Yine gidecekler ama bu sefer çok şey olacak belki de. . .

Sonra diyor ki şair;

"Annemin ekmeğini özlüyorum

Kahvesini,

Ve dokunuşunu. . .

Büyüyor içimde çocukluğum

Günden güne

Yaşamaya tutkunum ben, çünkü

Eğer ölürsem,

Utandırırım annemin gözyaşlarından!"

Tıpkı dün gibi bugün de annesinin gözyaşlarından utanan bütün çocuklar Filistin'de sadece cennetin özlemiyle ölümü bekliyor.

Ve Mahmud Derviş diyor ki;

"Bizimdir sizi hoşnut kılmayacak şeyler, çekip gidin

Bizimdir sizde olmayanlar: Halkı kan ağlatan bir vatan

Nisyâna ya da belleğe yaraşan bir vatan

Ey yürüyenler!

Eğreti sözcükler arasında!

Nerede isterseniz orada oturun ama oturmayın aramızda"

Eğreti sözcükler arasında kaldık. Her yerde herkesin diline pelesenk olmuş eğreti sözcükler. Oysa şiir ne kadar güçlü! Oysa bir şarkı tüm Dünyayı sokağa döken o gücün sesi olabiliyor bir anda. Bağırır bağırır eşlik etmek isteyecek kadar tüm insanlığın ve kapatacak kadar tüm yollarını; baskı ve adaletsizliğinin. . .

Dünyada oluşan bu çok sesliliğin bu birliğin gücü; özgürlük, insanlık ve adalet duygusu. Bu duyguların dünyada karşılığını bulamazsak da bir gün şarkılarımız, şiirlerimiz bizi bu esintinin peşinden sürükleyip Filistin topraklarına götürecektir.

Birlikteliğe Taşıyan Eylem: BOYKOT!

ASUMAN ÇELİK

İnsanın sahip olduğu inanç ve değerler, yaşamını şekillendirmekte oldukça önemli etkenlerdir. İnanç ve değerler içerisinde en içkin olanı da insanın dini inançtan aldığı değerdir. Bu değer; inanan bireyin, ahlâki, sosyal, bireysel ve daha pek çok yönden duygu, düşünce ve davranışlarının belirlenmesinde bir dayanak noktası olabilmektedir. Bu değerler içerisinde öylesi

var ki; güç kaynağıdır: Biz bilinci! İnsanın iman ve değer ortaklığı ile aidiyet kurduğu; varoluşsal anlamda yerini belirlediği bu güç "Biz bilinci"dir. Birlikte hareket etmenin teselli edici, kuvvet ve huzur verici bir etkisi vardır. Kendimizi ne zaman acz içinde, eksik hissettiğimiz bir anda, bir bağlamda bulsak aynı yöne baktığımız insanlarla ortak hedef birliğinde buluşmaktır biz bilinci.

729 = MADE IN ISRAEL

Zor anlarında ruhıyla teslim olurken, iradesiyle bir duruş sergilemenin, bir limanına sığınmanın, bir saf belirlemenin adıdır BOYKOT!

Yetişemediği zorlukların ruhunda yol açtığı zelzelelere bir nefes, bir duruştur BOYKOT!

Biz bilinci psikolojik sağlamlığımızı ve direncimizi artırır. Zor zamanlarda, rota belirlemek için çok önemli bir rol oynar. Hatta öyle bir ruh hâli vardır ki; dünya meydanında bütün umutların kaybedildiği ve bizi çevreleyen olumsuzlukların içerisinde, hayatın adeta bizi terk ettiği bir anda biz bilinci ile eylem halinde olmak; "Emrolunduğün üzere" dimdik bir duruş sergilemek, bizi yeniden gençleştirmekte, tortulaşmış karanlığımıza yeniden bakmamızı sağlamakta ve iç hayatımızı değiştirmektedir.

Bütün sıkıntılardan kurtulmuş, her türlü endişeden arınmış olarak kendimizi yepyeni bir dünyada bulamayız belki ama yönümüzü rotamızı yeniden gözden geçirebiliriz. İşte Böylesi bir aidiyet ve sevinç duygusuna ancak ne için var olduğumuzu bildiğimizde rastlamak mümkündür. Aynı duyguyu bir başka yerde bulmak gerçekte zordur. Biz olarak varlığımızı konumlandırmak yani aidiyet hissetmek insanın en temel varoluşsal ihtiyaçlarındandır. Dolayısıyla bu insanla beraber doğmuştur.

Diğer ikinci önemli değer ise; vicdandır. Vicdan, içimizin sesidir. Bu anlamda kendi özümüzün, bize karşı bir tepkisi, bir yönelişi, gerçeğimizin bize seslenişidir. Bize nasıl olmamız

gerektiği uyarısında bulunur sürekli. Üretici olmamızı, özümüzü geliştirmemizi, içsel bütünselliğimize ulaşmamızı ve bütün evrenle bir uyum içine girmemizi ister. O; bütünselliğimizin, insan oluşumuzun, diğer bir canlıya sorumluluklarımızın bir bekçisi gibidir.

Vicdan daha çok duygulardan oluşur. İçimizde büyük bir zenginlik ve çeşitlilik sağlayan pek çok duygu vardır. Bunları eğitip uyumlu bir bütünlüğe kavuşturmadan, iç birliğimizi sağlayamayız. Hem zihinsel, hem de duygusal sağlığımız olmadan da, olgun, bütün, tam bir insan olamayız. Ancak kendi kendine yeten, bütünselliğinin gücüne ulaşan kişi, hem dışındaki fizik evrenle, hem de kendi cinsleriyle doyumlu, verimli ve etkin bir ilişki kurabilir. Ne var ki, bütünlük duygusunu kazanmanın yolu, bireysel bağımsızlığımızı kazanmaktan ve yerimizi doğru konumlandırmaktan geçiyor. O halde "Biz"i merkeze koyan bir vicdanla bütünlük duygumuza kavuşabilmemiz mümkün. O halde biz sosyal bağlar olarak adlandırılan; çoğu yanlış bu yüzeysel, yapay, ikincil bağların tutsaklığa dönüştüren uygulamalarından kurtulmadan, daha derin bir düzlemdeki birincil bağlara ulaşamaz, kendi bireysel bütünlük

duygumuza kavuşamayız. Her şeyi bir bütün olarak görebilme duygusu, bize gerçek bir varoluş farkındalığı kazandıran duygudur. Bu bize yüksek bir farkındalık sunar. İşte bu tam da evrensel bilinçtir. Bucke evrensel bilinci şöyle açıklıyor:

"Evrensel bilinç: Dikkatin genişlemesi ile bütün evren, birlik halinde taşmaya başlar. Her şeyi bir bütün olarak görebilme duygusu, bize gerçek bir varoluş farkındalığı kazandıran sarhoş eden bir duygudur."

Bu bilinç düzeyinde yaşayan kişi, kendini içinde yaşadığı evrenin kaderine terkedilmiş bir yabancı değil, çok değerli bir konuğu olarak görür. Başını yastığa koyduğunda kilometrelerce öteye damlayan gözyaşı, feryat eden bir çığlık; bu bilinç düzeyindeki kişinin sancısı olur.

O zaman dünya, yalnız sizi yansıtan kocaman bir aynaya dönüşür. Üstad Necip Fazıl'ın dediği gibi;

**Çıkamam, aynalar, aynalar zindan.
Bakamam, aynada, aynada vicdan;
Beni beklemeyin o bir hevesti;
Gelemem, aynalar yolumu kesti!**

İşte bütün bu dengenin, bu birlikteliğin, biz bilinci ve vicdanla hareket etmenin adıdır BOYKOT!

Vicdanlı bir biz bilinci ile öğrenilmiş çaresizliğe vurulan tokadın adıdır; BOYKOT!

Tüm bu çaresizliklere, eylemsizliklere dik bir duruştur BOYKOT. Fiili bir duadır. Zira her şeye gücü yeten Rab, duaya muazzam bir güç vermiştir. Kul olaylar karşısında duruma ne kadar hâkim olabilir? Kulun kendi acziyetini idrak ederek

yaratıcısına yönelmesi kadar insanı başarıya götüren başka bir husus yoktur.

Zor anlarında ruhuyla teslim olurken, iradesiyle bir duruş sergilemenin, bir limanına sığınmanın, bir saf belirlemenin adıdır BOYKOT!

Yetişemediği zorlukların ruhunda yol açtığı zelzelelere bir nefes, bir duruştur BOYKOT!

Bütün öğrenilmiş çaresizliklere bir güç yetiştirir BOYKOT!

Psikolojik direncin artmasında hiç tükenmeyen bir umut kapısı olan Allah'a güvenin ve O'na ulaşmanın en güzel yolu olan eylemsel duanın gücüdür BOYKOT!

Zira en çaresiz ve ümitsiz durumlarda her şeyi duyan, her şeyi bilen ve gücü yeten bir kudrete inanmak, sığınmak ve güvenmenin fiili duasıdır BOYKOT!

Hangi İnsan Hakları?

BEYHAN AY KIRAN

**-Doğum günün kutlu olsun güzel kızım. Sıradaki bombayı ikinci yaş günün için patlatıyorum!
-3-2-1-ÖLÜM!**

Sözde ateşkes öncesi İsraili askerlerin Filistin topraklarında arttırdıkları bombalamalardan sadece bir tanesinden önce asker baba (!) kızına unutulmaz bir hediye (!) vermek amacıyla olsa gerek sıradaki patlamayı kızına ithaf ediyor. Yüzünde kanlı bir gururla geri sayım yapıyor ve kızına şahane bir travma bağışlıyor.

İnsanlık tarihi boyunca devam eden savaşların ve soykırımların hiçbiri bu kadar yanı başımızda, hayatımızın orta yerinde gerçekleşmemiştir. Katliamlarıyla eğlenen askerleri, fosfor bombalarının gökte parıldamalarını, bombalar patlamadan saniyeler öncesini ve sonrasında, patlatılan binaları, enkaz altında boylu boyunca uzanan çocukları, şoktan titreyen bebekleri, çaresizce hastane odalarında dolaşıp ölen aile bireylerini arayan ufacık çocukları... Hepsini izliyoruz. Mesafelere rağmen yaşananlara şahidiz! Bombalar sadece Filistin'de değil evlerimizde, salonlarımızın ortasında, günlük rutinlerimizin içinde patlıyor.

Topraklar kanla sulanmaya devam ederken, anneler ayrılmadan önce al kefenli yavrularına sarılıp feryatlarıyla arşı titretirken, şehit bebeklerini defalarca öpe koklaya uğurlayan babalar metanetiyle hepimizi utandırırken; Güneş'in battığı yerde 'Daha çok Filistinli çocuk ölmeli' diye haykıran bazı eski diplomatlar var. Koca koca, kerli ferli adamlar ufacık bebeklerden, oyun çağındaki çocuklardan niye korkar?

Soykırım devam ederken, sadece Filistin halkının şehadetine değil insanlığın ölüşüne de şahit oluyoruz. **Yalnızca siyasetçilerin değil, göz yuman, kafasını kuma gömen herkesin eline kan bulaşiyor.!**

Şaşkınlım!

Daha fazla ne olabilir dediğimiz her gün vahşet listesine bir yenisi ekleniyor, soykırım her geçen gün giderek büyüyor ve insan denen mahluk hakikaten aşağıların aşağısı oluyor. Şaşkınlım...

Soykırım devam ederken, sadece Filistin halkının şehadetine değil insanlığın ölüşüne de şahit oluyoruz. Yalnızca siyasetçilerin değil, göz yuman, kafasını kuma gömen ve destek veren herkesin eline kan bulaşıyor. Bir insan düşünün, bir anne... Bir bebek dünyaya getirmiş ve onu öpmüş, koklamış, büyütmüş... Kendi çocuğuna kıyamayan anne başkasının çocuğuna kıyamaz derdim. Anneliği gerçekten tatmış olan her kadın merhamet küpüdür, savaşlar biraz da yönetimlerin kadın merhametinden uzaklaşmasından olur zannedirdim. Ve dünyayı anneler yönetse, değil bebeklerin öldürülmesi; huzurla uyusunlar diye bebekler, onları pamuklara sarar ve dünyayı beşik gibi sallarlardı derdim.

Yanılmışım!

Anneler de kötü, anneler de gaddar ve anneler de katil olabiliyormuş, yanılmışım...

Gül yüzlü çocukların yanakları mutluluktan değil akan kandan kızarıırken, birtakım asker "Anneleri", birtakım kana susamış "Kadınlar", birtakım insan müsveddeleri ve caniler daha çok bebeğin ve çocuğun canını alın, yeter ki bizim yavrularımızın huzuru kaçmasın minvalinde mektuplar yazmışlar. Şaşkınlığım boyumu aştı, bir bebeği doğurup büyüten bir kadın nasıl bunu söyledirdi?

Anladım!

Anne olmadan önce insan olmak gerekiyormuş ve insanlığın etle, kemikle, beyinle bir ilgisi yokmuş, anladım...

Bebekler, çocuklar, gençler, kadınlar, hayaller, umutlar, emekler ve yaşanmışlıklar... Her şey bazen feryatlar eşliğinde, bazen ağlayacak kimsesi bile kalmadığı için sessizce toprağa veriliyor. Peki dünyanın

gözleri önünde, milyonlarca insan anbean izlerken bu nasıl olabiliyor? Hani İnsan Hakları, Çocuk Hakları diye bir şeyler vardı. Hani sözleşmelerini, bildirgelerini, kurallarını, maddelerini ders diye okuttuğunuz, hani ağız dolusu tartışıp, üstüne kitaplar, makaleler yazdığınız... Hazır tüm dünyada coşkuyla (!) kutlanan 10 Aralık (Dünya İnsan Hakları Günü) gelmişken İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi'nin bazı maddelerini hatırlayalım mı? Bildirgenin fıkra gibi maddeleri*:

Madde 1: Bütün insanlar hür, haysiyet ve haklar bakımından eşit doğarlar. Akıl ve vicdana sahiptirler ve birbirlerine karşı kardeşlik zihniyeti ile hareket etmelidirler.

Madde 3: Yaşamak, hürriyet ve kişi emniyeti her ferden hakkıdır.

Madde 5: Hiç kimse işkenceye, zalimane, gayriinsani, haysiyet kırıcı cezalara veya muamelelere tabi tutulamaz.

Madde 9: Hiç kimse keyfi olarak tutuklanamaz, alıkonulamaz veya

sürülemez.

Madde 17: 1. Her şahıs tek başına veya başkalarıyla birlikte mal ve mülk sahibi olmak hakkını haizdir.

2. Hiç kimse keyfi olarak mal ve mülkünden mahrum edilemez.

Madde 18: Her şahsın, fikir, vicdan ve din hürriyetine hakkı vardır; bu hak, din veya kanaat değiştirmek hürriyeti, dinini veya kanaatini tek başına veya topluca, açık olarak veya özel surette, öğretim, tatbikat, ibadet ve ayinlerle izhar etmek hürriyetini içerir.

Tarih ve -bu utancın seyircileri olarak- bizler şahidiz! Her gün izliyor, görüyor ve duyuyoruz. İnsan hakları söylemleri herkesi değil, sadece 'Bazılarını' kapsıyor. Orwell'in dediği gibi "... bazıları daha eşittir." Bazılarının günü kutlu olsun! Adil bir dünya dilerim, HERKES için...

*https://www.ohchr.org/sites/default/files/UDHR/Documents/UDHR_Translations/trk.pdf

Bebekler, çocuklar, gençler, kadınlar, hayaller, umutlar, emekler ve yaşanmışlıklar... **Her şey bazen feryatlar eşliğinde, bazen ağlayacak kimsesi bile kalmadığı için sessizce toprağa veriliyor.**

Ben Riman

FATMA BETÜL
AYDIN

Merhaba ben Filistinli Riman. 10 Yaşında olduğumu söylüyor amcam. Okula başlarken her çocuk gibi benimde hayallerim vardı. Çok büyük hayaller değil, okula bir elimden annemin, diğer elimden babamın tutması mesela. 2014 yılında dünyaya gözlerimi açtığım gün UNRWA okulunun bombalandığı günmüş. Bu ve bunun gibi hikayeler duyarak ve yaşayarak geçti çocukluğum. Babamı hiç görmedim.

Esir olmak ne demek? Bütün bir çocukluğum babamın esir hayatı ve yaşadığım yerin esir olmasını ve bunun haklı sebeplerini anlamakla geçti. Hâlâ tam anlamıyla anlamış değilim. Kendi topraklarında esir hayatı yaşamak... Bunun haklı bir gerekçesini bulamıyorum. Babamın vefat haberini duyduğumda büyüdüğümü hissettim. Ölümün kötü bir şey olmadığını o gün anlamıştım.

Daha evvel ölümün çok kötü bir şey olduğunu zannedirdim. Babamın öldüğü gün evimizde

bayram havası estiğine şahit olduğumda anladım ki; ölüm kötü bir şey değil. Herkes babam için şehit diyor ve Allah'a şükrediyordu. Şehit olmak için o gün bu gündür dua ediyorum.

Bunun için özlem duyarken zihnimde beliren bir soruya da engel olamıyorum. Dünyanın başka bir yerinde çocuk olmak nasıl bir şeydir acaba? Onlarında babaları şehit mi? Ve bundan dolayı mutluluk duyuyorlar mı? Peki hiç özlemiyorlar mı babalarını!

Bu soruyu dünyanın bambaşka bir yerinde olan herhangi bir çocuğa sormayı çok istiyorum. Bunun nedeni ise bir sene kadar önce duyduğum BM ve UNICEF. Dünyada böyle bir kurumun varlığından haberdar olduğumdan beri dünyanın başka bir yerinde çocuklar babaları ve anneleriyle birlikte okula gidebiliyorlar mı merak ediyorum. Bugünlerde merak ettiğim başka bir şey daha var. Çocuklar okula gidebiliyorlar mı? Ateşlendiklerinde hastaneye gidebiliyorlar mı? Geceleri yataklarında uyuyabiliyorlar mı? Korkutucu sesler duyuyorlar mı?

BM 20 Kasım 1989 Yılında kabul edilen Çocuk Hakları Sözleşmesi uyarınca tüm üye devletlerden çocuk haklarının korunmasını talep ediyormuş. Beni şaşırtan şey ise taraf ülkeler içinde bizi işgal etmeye çalışan

ve babamın şehit olmasına sebep olan ülkenin ismini görmek oldu. Haksız yere babasız kalan çocukların haklarını savunmak da çocuk hakları kapsamına girmez mi... Üstelik çocuk haklarını imzalayan 196 tane devlet varmış. Hiçbiri bunun haksızlık olduğunu söylemedi mi?

10 yaşındayım, okula annem ve babamla gitmek, parkta oyun oynamak, resim yapmak, koşup zıplamak gibi ufak hayallerim yok artık. Bugün Filistin topraklarından tüm dünyaya haykırdığımız bir davamız var bizim. Batının iki yüzlü olduğunu tüm dünyaya göstermek! Barbar zannedilen İslâm âleminin aslında ne kadar zarif ve ne kadar ince bir toplum olduğunu tüm dünyaya göstermek. İnandığımız ve uğruna ölmeyi şeref addettiğimiz bir davaya sahip olduğumuzu göstermek... Bu şerefi bize nasip eden rabbimize bin şükür.

Ben Filistinli Müslüman Riman...

10 yaşındayım ve dünyadaki tüm takım elbiseli beyefendilerden veya hanımefendilerden çok daha onurlu, çok daha olgunum.

BM-UNİCEF ve haksızlık yapan bütün dünya; ben kazandım! Sizleri büyük mahkemede babamla ve annemle el ele tutuşmuş bir halde bekliyor olacağım.

BİR YENİ DÜNYA İRONİSİ
“ACİL
ATEŞKES
ÇAĞRISI”

TUBA ŞAHİN

Gerçeği bilen ile bildiğini zanneden arasında başlar ironi. Yunancada eronia yani kendini küçültme anlamı olan kavram, aslında güldürüyü esas amaç olarak götürmez. Amaç, bilmeyene öğretmektir ancak ironinin kendisi güldürüyü sebep olmaktadır. Ironinin doğası gereği oluşan ikilemi çözmede deliliğin sorgulanması, kimin doğru söylediği ve kimin doğru söylediğini sanması, gerçek akıllının ortaya çıkması sorunsalında ayırıcı, yol gösterici rol oynar.

Psikoloji biliminin terminolojisinde "Doğruyu yanlıştan ayıramama" olarak tanımlanıyor "delilik" kavramı. Ne kadar da tanıdık değil mi? İletişimin her türlü elimizin altında ama değil birbirinden ayıramamak, doğru bilgiye ulaşmak bile neredeyse imkânsız artık. Çakma halk kahramanları, yeni dünyacılık satan fenomenler, gidişatın dümeninde medya, anlamıyoruz. Kitlesele bir delillenme hali içinde, birbirimize çarpa çarpa arıyoruz nihai doğruyu ve iyiyi.

İngilizcesi alien, ihtilal-i şuur, cinnet anlamı taşıyor delirmenin. İnsan aklının sahibi olduğu düşünme yetisinin elinden alınması, adeta günümüzü anlatıyor. Birileri fikrimizi sabote ediyor, sinyallerimizle oynuyor. Menzili görüyoruz ama varamıyoruz. Şuurumuzdaki ihtilal anayasalar tanımıyor, hukuk bilmiyor. Şuurumuz çocukların işgal olmuş ellerini yıkamaya yetmiyor. Gazze' deki revan güzelliğe! bakıp bakıp deliriyoruz.

George W. Hegel' de yabancılaşma olarak karşımıza çıkıyor yine delirme. Batının mazlum kıyımı kaç yüz yıldır vardı ise bizdeki yabancılaşma da o yaşta. Biz özümüze yabancılaşarak, sistematik olarak deliriyoruz. Robotlar gibi kodlanıyor zihnimiz. Değerlerimiz, inançlarımız, ailemiz, bizi zor zamanlarda ayakta tutan ne varsa bir bir alınıyor elimizden. Elbette alınan her şeyin yerine ne koyacağımız önceden bilinen bir algoritma. Biz bir algoritmaya bağlı olarak deliriyoruz. Çünkü bize çağlardır, insanlık türküsü okuyanları, hayranlıkla izleyen gözlerimiz bu kadar körelmiş olamaz.

Çakma halk kahramanları, yeni dünyacılık satan fenomenler, gidişatın dümeninde medya, anlamıyoruz.

Kitlesel bir delilenme hali içinde, birbirimize çarpa çarpa arıyoruz nihai doğruyu ve iyiyi.

Kendi sınırlarının dışında okunmayan türkülere, kanmış gibi deliriyoruz.

Avrupa'nın 17. yüz yılına ayna tutan bir Foucault eseri "Büyük Kapatılma". Bu eserde, delilik ötekileştirilen, bir bakıma istenmeyen insanı niteliyor. Başta İngiltere olmak üzere, Almanya ve Fransa gibi ülkelerde hastanelere tıkanan insanlar aslen fakirler, hastalar, yaşlılar, dilenciler, oburlar, zevkine düşkünler, inançsız ya da sakat kişilerden oluşuyor. Toplumun huzuru ve ekonomik kalkınma için engel olarak görülen bu insanlar deli olarak görülüyor. Zulmü menfaatine yeğ tutan Avrupa'nın 17. yüz yılda uyguladığı bu tecrit, bugün donuk gözlerle izlenen vahşetin temelleri, istenmeyeni deli olarak ayıklamış, üstelik kendi topluma bunu uygulamış bir zihniyetin yansımasıdır.

Arap rejimlerinin ürkek sessizliğinde ise, güç ile vicdanın ironisini seyrediyoruz. Filistin halkının duruşu ve zulme karşın direnişi ortada. "Küresel hegemonya candır, ABD her türlü yanımızdadır" aklıyla günbegün israilleşen Körfez ülkelerinin kahreden tepkisizliği de. İşte tüm bunları hazmetmeye çalışırken, doğru kostümü bir türlü bulup, küresel sahneye çıkamayan İslam entelektüalizmine nerde diye soruyoruz. Yanıt gecikmeden geliyor. Arap coğrafyasının tam ortasında bir oryantal, siyonistin altın varaklı sponsorluğunda, dönüyor da dönüyor! İnsanlık Suudi Arabistan'da,

Mısır'da, Umman'da, hutbe hutbe yağmalanıyor, bize en çok da bu dokunuyor. Allah aşkına deliriyoruz.

Tasavvuf dilinde de Allah'a ulaşma halindeki kişilerdir deliler. Allah aşkıyla delirmiş, gözü dünya görmeyenlerdir. Çoğul sorgulama yapan, tekil erme halidir bu hâl. Akıllıları bastan çıkaran madde, divane için bir yoldur, dikenli. Türk İslam sentezinde adı meczup, seyda, divane olan bu kişi, yolun sonunda Allah'a varır. Vardığı yerde Allah'ı görür, Tüm savunmasızlığıyla eren bu kişi, artık kimsenin olmadığı kadar güçlüdür. Her şeye rağmen zulme direnen Filistinli Müslümanların, "Nasıl da gülebiliyorlar zalime karşı" sorusuna verdiği cevap gibi. Aklimız almıyor değil mi, deliriyoruz.

Eylemde ve söylemde farklılaşan batı dünyasının, geri kalanını serseme çevirdiği dünyada, şu an gördüğümüz yaşadığımız her şey ironik. Adına savaş diyemeyeceğimiz, savaştan öte bir paradigmanın içindeyiz. Bombalar Gazze'ye düşüyor, hepimiz yanıyoruz. Aklimız yanıyor, aklimız sönüyor! Bombalar nereye düşüyor? Eldeki umut bayrakları, göğe düşen çığlığın hezeyanını dindirir mi ve biz hangi deliyiz bilmiyorum.

Gazze'de çocuklar ölüyor! Acil ateşkes çağırısı

Bombalar Gazze'ye düşüyor. Acil ateşkes çağırısı!

Gazze'de çocuklar doğuyor! Acil ateşkes çağırısı!

turuncu

Aylık Kadın ve Yaşam Dergisi

Her ay güncel konularda en yetkili isimlerle yaptığımız röportajlar, alanında uzman yazarlarımızın ele aldığı dosya konularının yanı sıra kitap, film, mutfak kültürü sayfalarımızla evlerinize konuk oluyoruz.

**Bizi Sosyal Medyada
Takip Etmeyi Unutmayın!**

facebook.com/turuncukadindergisi

twitter.com/turuncudergisi

instagram.com/turuncudergisi

www.turuncudergi.com

e-mail: info@turuncudergi.com

SİNEKLERİN TANRISI

"Biz elbette insanı en güzel biçimde yarattık." (Tin/4)

"Şu bir gerçek ki insanoğlu çok zalim, çok nankördür" (İbrahim/34)

DR. MİMAR
GÜLAY KURT

DR. MİMAR - ÖĞRETİM GÖREVLİSİ

gulaykurt@turuncudergi.com

“Sineklerin Tanrısı” sinema filmi 1963 yılında, Nobel Edebiyat Ödülü alan William Golding’in aynı adlı 1954’de yazdığı ölümsüz eserinden uyarlanan distopik tarzda bir filmidir. Film 1990 yılında tekrar çekilmiştir. Kısaca; uçaklarının düşmesi sonucu ıssız bir adaya düşen ve yaşları 6 ile 12 arasındaki bir grup iyi eğitim görmüş askeri okullu çocuğun, yaşam ve hayatta kalma mücadeleleri ile birlikte yanlarında ne bir kadın ne de erkek bir yetişkin olmaksızın kurmaya çalıştıkları sistemin ve doğal şartlar altında gösterdikleri tepkilerin dramatik bir anlatımıdır.

Uçak düştükten sonra adaya ayak bastıklarında yaşadıkları ilk şaşkınlığı üzerlerinden atan çocuklar, fiziksel ihtiyaçlarını karşılamak için önce suyu keşfedip ardından meyveleri topladıktan sonra adanın etrafına dağılmış olan diğer çocukları toplamak için bir yol ararlar. Gruptaki şişman ve ileri derecede miyop olan, Domuzcuk lakaplı çocuk deniz kenarında “Şeytanminaresi” denilen bir deniz kabuğu bulur ve bunun ses çıkardığını orada bulunan Ralph’e söyleyerek kullanmasını ister. Böylece sese kulak veren diğer çocuklar yanlarına gelirler.

Çocukların birincil gündemi ilk defa bir otorite olmadan nasıl yaşayacakları konusudur. Bu yüzden lider seçmeleri gerektiği kanısına varırlar. Bunun aracı olarak da şeytanminaresini kullanırlar. Şeytanminaresi kimin elindeyse söz hakkı onun olacaktır. Böylece demokrasinin simgesi olan bu deniz kabuğu, filmin önemli göstergelelerinden. Aslında bu fikri veren Domuzcuk’tur ama kendisi yerine bunu Ralph’in yapmasını istemesi, daha önce dışlanmış olması ve görünüşünden dolayı kendine olan güven eksikliği yüzündendir. Burada kimin lider vasıflarının öne çıktığı, lider doğuştan mı olunur sonradan mı olunur sorusunu akla getirir.

Simon adada dolaşırken mızrağa saplanmış domuz kafasını gördüğünde üzerinde sinekler uçuşmaktadır. Bu görüntü filmin ismi olan "Sineklerin Tanrısı" nı simgeler. **Sineklerin Tanrısı aynı zamanda Yahudi inancında "Beelzebup" isimli şeytanı temsil eder.**

Aynı zamanda insan doğasının benmerkezci, saldırgan, anti-sosyal, haz merkezli olduğunu savunan Hobbes'un; bu yüzden pratik aklın yönetimin şart olduğunu ve bu pratik akla kayıtsız şartsız uymak için bir yönetici seçilmesi gerektiği önermesini burada net olarak görebiliriz. Benzer bir şekilde Platon'da otoriter sisteme boyun eğmenin şart olduğunu söyler.

Liderlik savaşı aynı zamanda bir güçler savaşı olduğundan güç kimin elindeyse lider o olacaktır. Ralph'ın babasının önemli bir görevde olması ve kendisinde bulunan yöneticilik özelliği onu lider konumuna getirir. Aynı zamanda kurnaz ve girişken olan Ralph, Domuzcuktan aldığı bilgileri uygulamaya koyarak ön plana çıkar. Burada çıkarıcı bir kişilik görülmektedir. Makyavelizm'in "İktidara giden her yol mubah" ilkesini bir nebze görebiliriz. Aynı zamanda Aristoteles'in "Nikomakhos'a Etik" adlı yapıtında bahsettiği üç çeşit dostluk hatıra gelir. Aristoteles dostluğa dair olan bu ayrımları; Çıkara dayalı dostluk, hazza dayalı dostluk ve iyiye-erdeme dayalı dostluk olarak belirtir. Buradan Ralph ile Domuzcuk'un arasındaki dostluğun ilk önce "çıkara dayalı dostluk" olduğu sonucuna varabiliriz. Diğer yandan

Ralph adada demokrasi ve medeniyetin temsilcisi konumunda gözükrken, Domuzcuk'un bilimin, entelektüelliğin temsilcisi olduğunu söyleyebiliriz. Zira Domuzcuk görünüşünden dolayı güçsüz görünüp ciddiye alınmasa da güneş saati yapmayı, adadan kurtulmak için yollar aramayı düşünerek bir bilim adamı gibi davranan tek kişidir. Aynı zamanda adadaki tek gözlüklü çocuk olan Domuzcuk'un gözlüğünü ateş yapımında büyük rol oynar. Burada "Gözlük" bilimi temsil eden göstergelerdendir.

Ateşin yakılması aslında insanlığın ilk önce ateşi keşfetmesini akla getirmektedir. Çünkü ateş, tarihin en önemli keşiflerindedir. Uygarlığın temsilidir. Çocukların adadaki hayatta kalma süreci tıpkı insanlığın avcı-toplayıcı durumundan yerleşik hayata geçen süreci gibidir. Film adeta saf ve masum olan çocukların yalnız kaldıklarında tıpkı yetişkin insanlar gibi mi davranacaklarını sorgulatmaktadır. Ayrıca önce fiziksel ihtiyaçların; su, meyve toplama, ateşin yanması, bir barınak kurulma çabası bize Maslow'un ihtiyaçlar hiyerarşisini anımsatmaktadır. Burada da çocuklar "İhtiyaçlar hiyerarşisini" takip ederek yol almaktadır. Sırada güvende hissetme,

saygı görme, kendini gerçekleştirme durumu ortaya çıkacaktır.

Lider seçilen Ralph ateşin sürekli yanmasını isteyerek bir gemi veya uçak tarafından fark edilerek adadan kurtulmayı düşünmektedir. Adadan bir an evvel kurtulmak için bu şarttır ona göre. Ama Domuzcuk ve Simon dışında ona inanan çocuk yoktur. Diğer çocuklar adadan kurtulmayı başaramayacaklarını burada kalıcı olduklarını düşünüp eğlenmeye, denizde yüzme ve avcılık yapmaya karar verirler.

Ralph'in oylama sonucu lider olmasını hazmedemeyen ve kendisinin lider olması gerektiğini düşünen Jack isimli çocuk, adada kalıcı olduklarını düşünerek kendini avcılığa yönelterek, etrafında kendine inanan başka çocukları da toplayarak domuz avına çıkar. Jack daha önce kilise korosunun başında olup doğuştan lider özelliklerine sahip hırslı, acımasız, vahşi, gözü dönmüş; Ralph'in demokratik liderliğinin tam tersine otoriter liderliğin temsilidir. Kendini Ralph'den üstün göstermesi ve ispatlaması için domuz avına çıkarak diğer çocukların et yemesini sağlayarak gücü eline geçirme çabası içindedir. Bu liderlik savaşı ve güç paylaşımı Mills'in "Nihai güç şiddettir" sözünü akla getirir. Yine Nietzsche'nin de belirttiği gibi güç arzusu temel bir insan güdüsünü yansıtmaktadır. Weber ise güç "kişinin iradesini başkalarının davranışlarına dayatma olasılığıdır" der. Jack'in peşinden giden çocuklar aynı zamanda gücün de peşinden gitmişlerdir. Leibniz'in "Daha fazla güce sahip olanlar, daha fazla günah işlemekten sorumludur" demesi ise boşuna değildir. Adada bulunan çocukların aç olmaları ve Jack'in onlara avcılık yaparak yiyecek bulma sözünü vermesi koşullu sevgi ve "Sürü psikolojisi"ni de akıllara getirmektedir.

Jack'in karakteri gücün şiddetle elde edileceğinin kanıtıdır. Aynı zamanda Freud'un id, ego ve süper ego tanımlarına baktığımızda Jack id'i temsil eden vahşi, istekleri bitmeyen, kendini beğenmiş, istekleri hemen olsun isteyen, haz merkezli karakterdir. Freud'un Ego tanımına ise akıl yürüten, düşünen, karar veren, gerçekçi

olan Ralph, Domuzcuk ve Simon uymaktadır. Süper ego ise çocuklar küçük olduğu için henüz oluşmamıştır ama Simon süper egoya yatkın gibidir.

Ralph yaktıkları ateşin devamlı yanmasını isterken bundan sorumlu tuttuğu ama avcılık peşinde koşan Jack ve ekibi ateşi yakmayı bırakırlar ve o sırada oradan geçen bir uçak onları göremez. Buna çok sinirlenen Ralph ateşten sorumlu olan Jack'e hesap sorunca, Jack bir domuz avladığını ve ete ihtiyaç duyduklarını kendisinin yiyecek peşinde koştuğunu söyleyerek bir tartışma yaşanır. Bu ilk tartışma ilk kırılma anıdır. Bu andan sonra hiçbir şey eskisi gibi olmayacaktır. Ralph demokratik temsil gücünü elinde tutmak için çaba sarf ederken Jack kendi çetesi ile av peşinde koşmakta, ateşin etrafında şölen şeklinde dans edip ilkel hareketlerde bulunarak gücün kendisinde olduğunu ispatlamaya çalışır. O sırada adanın adeta bir azizi gibi hareket eden Simon tarafsız kalmaya çalışan, vicdan sahibi, küçük çocuklara sahip çıkana spirüel gücü temsil eden bir çocuktur. Diğer çocukların hepsinden farklıdır ve insanlığı anlamaya çalışmaktadır.

Jack mızraklar yaparak, sürekli domuz avına çıkıp şölenler düzenleyerek güç gösterilerini çoğaltır.

Çocukların adadaki hayatta kalma süreci tıpkı insanlığın avcı-toplayıcı durumundan yerleşik hayata geçen süreci gibidir. **Film adeta saf ve masum olan çocukların yalnız kaldıklarında tıpkı yetişkin insanlar gibi mi davranacaklarını sorgulatmaktadır.**

Filozofların bir kısmı insanın doğasının iyi olduğunu bir kısmı da kötü olduğunu savunur. Hobbes, Platon, Kant gibi filozoflar **insan doğasının değiştirilemeyeceğini ama kontrol edilebileceğini, bunun da ahlak yasaları ile mümkün olduğunu savunurlar.**

Burada kullandığı bıçak fiziksel gücü temsil ederken, mızraklar bir silahı, şiddeti, kaba gücü temsil etmektedir. Ayrıca bir canavar fikri ortaya atarak gücüne güç katmıştır. Adaya ölü olarak inen bir paraşütçünün rüzgârla şişen paraşütünü canavara benzeten çocuklar gerçekten bu fikre inanırlar. Bu canavardan korunmak için ise Jack'in koruyuculuğuna inanç güçlenmiştir. Bu canavar miti Jack'in liderlik isteğini destekleyen önemli bir argüman olmuştur. Avladığı domuzun kafasını keserek bir mızrağın ucuna yerleştiren Jack, canavara bir kurban adadığını söyleyerek adeta bir ayin yapar. Ava çıkan çocukların yüzlerine sürdükleri kan ve boyalarla vahşi insanlara iyice benzeyerek bu ayinin ritüelini tamamlar gözükmektedir. Bu boyalar ıllıklığın ve vahşiliğın temsildir. Vahşiliğın yanında kendilerine bir de Tanrı seçmeleri gerektiğini domuz kafası ile ilan ederler sanki.

Simon adada dolaşırken mızrağa saplanmış domuz kafasını gördüğünde üzerinde sinekler uçmaktadır. Bu görüntü filmin ismi olan "Sineklerin Tanrısı" nı simgeler. Sineklerin Tanrısı aynı zamanda Yahudi inancında "Beelzebup" isimli şeytani temsil eder.

Canavarın olmadığını savunan tek kişi ise Simon'dur. Hatta bu görüşünü desteklemek için paraşütçünün düştüğü mağaraya kadar gitme cesaretini gösterir ve ölü paraşütçüyü görüp arkadaşlarına bir canavar olmadığını onun sadece ölü bir insan olduğunu söylemek için koşmaya başlar. O esnada avladıkları domuzun etrafında şölen

yapan ve kendinden geçen Jack ve çetesi kendilerine doğru koşan Simon'u canavar sanarak öldürürler. Bu ilk ölüm çocuklarda bir şaşkınlık yaratsa da etkilenmezler. Zira vahşilik artık onlar için normal bir yaşam tarzı olmuştur. Daha sonra ateşe ihtiyaç duydukları için Domuzcuk'un gözlüğünü çalarak tüm kuralları çiğnediklerini ilan ederler. Burada Kant'ın söylediği gibi insanın arzularının bireyler arasında hem çatışmaya yol açtığını hem de diğer kişiler üzerinde baskıcı, yasa tanımayan bir çabaya dönüştüğünü görmekteyiz. Ahlakın sıfırlandığı bu noktada ne demokrasi ne yasalar ne de demokratik liderlik kalmıştır artık.

Kötülüğün hızla kazanıma geçtiği bu süreçte "Kötülük genetik midir yoksa sonradan mı ortaya çıkar, insan doğası kötü müdür yoksa çevrenin şekillendirmesi sonucu kötü olur, eğer insan kötü ise bu duygularını bastırma yeteneğine sahip midir" sorularını düşünmek gerekir. Yahudi ve Hristiyan inancına göre insan kusurlu doğar ve insan doğası gereği kusurludur ve kötüdür. Bu durumdan ancak günahlarından arınarak Tanrı'ya teslim olarak kurtulur. İslam inancında ise insan en güzel şekilde yaratılmış ve günahsız olarak doğar. Daha sonra çevresi tarafından şekillenerek bir kişiliği oluşur. Allah insanı kusursuz yaratmakla birlikte imtihana tabi tutmak için kötülüğü de yaratmış ve insanın bu koşullar arasında iyi ya da kötüyü tercih etmesi için ona irade ve vicdan vermiştir. Yani insan başıboş değildir; tercihlerinin bir sonucudur. Jack

ve arkadaşları kötülüğü tercih ederek içlerindeki iyiliği def etmişlerdir.

Filozofların bir kısmı insanın doğasının iyi olduğunu bir kısmı da kötü olduğunu savunur. Hobbes, Platon, Kant gibi filozoflar insan doğasının değiştirilemeyeceğini ama kontrol edilebileceğini, bunun da ahlak yasaları ile mümkün olduğunu savunurlar. St. Augustine'e göre ise "Mutlak anlamda kötülük yoktur". Tanrı mutlak iyi olduğu için O'nun yarattığı her şey de iyidir. Aslında "Yaratılmış olmak", iyi olmadır zaten der. Hobbes'a göre "İnsan insanın kurdudur", zira iyiliğin ve kötülüğün savaşı kıyamete kadar devam edecektir. İnsanın içinden hem kötülük hem de iyilik çıkabilir. Yıng felsefesi kötülüğün içinde bir iyiliğin olduğu, iyiliğin içinde de bir kötülüğün olduğunu savunur. Hangisi ağır basarsa insan iyiye veya kötüye yönelir. İnsanın nefsi kötülüğü emreder ama insan sahip olduğu erdemlerle nefsinı yönetebilir. İyi ve kötünün bir arada bulunduğu adada maalesef kötülük galip gelmiştir. Buradan dünya savaşlarının çıkış sebeplerini temsilen görmek mümkündür.

Çalınan gözlüğünün peşine düşen Domuzcuk ve Ralph, Jack ve çetesi ile görüşmeye gittiklerinde hâlâ ümitvar olarak demokratik bir yöntemle bu durumu düzeltilebileceklerini düşünürler. Elinde şeytanminaresini bulunduran Domuzcuk, tamamen insani bir çağrı ile birlik olarak bu adadan kurtulabileceklerini söylemeye çalıştığında adanın en acımasız, adeta bir şeytanı temsil eden Roger tarafından atılan bir kayanın altında kalarak can verir. Ölümlerinde tuttuğu demokrasinin temsili şeytanminaresi de paramparça olur. Burada kaya parçası da bir silahı temsil etmektedir. Böylece adada ilkelik kazanmış ve demokrasi son bulmuştur. Jack, Ralph'a onun da sonunun böyle olacağını söyleyerek tehdit etmekten sakınmaz. Durumun vahametini anlayan Ralph ise çareyi kaçıp saklanmakta bulur. Tek başına kalan Ralph adanın tarafsız gibi görünen ikizleri ile konuşup ikna etmeye çalışsa da daha sonra onlar tarafından işpiyonlanacaktır. Ralph'i yakalamak için tüm adayı ateşe veren Jack'in

amansız takibinden kaçan Ralph sonunda sahile ulaşır ve bir çift postalla karşılaşır. Yanan ateşi fark eden bir uçak adaya inerek çocuklarla karşılaşınca hem çocuklar hem de kendileri çok şaşırır ve Ralph kurtulur.

Film bu sonla toplumun sahip olduğu kusurların insan doğasındaki kusurlardan kaynaklandığını ispata çalışmıştır. Temiz ve masum olduğu düşünülen çocukların bile yalnız kaldıklarında içlerinde bulunan ne varsa onu ortaya koyacaklarını vurgular. Bu amaçla II. Dünya savaşının hemen ardından yazılan filme konu olan roman "Sineklerin Tanrısı"nda adadaki kişilerin her birinin bir ülkeyi temsil ettiğini görürüz. Jack acımasızlığı, otokratik liderliği ile Hitler'i, Ralph ona karşı koymaya çalışan İngiltere ve diğer savaşan ülkeleri, tarafsız görünen ikizler İsviçre'yi, onları kurtarmaya gelen askerin ise Amerika'yı temsil ettiği gözlenmektedir. Jack içinden kötülüğün çıktığı bir kimseyi, Roger ise saf kötülüğü yani şeytanı, Simon ise saf iyiliği, Domuzcuk ve Ralph ise iyi ama yeterince güçlü olamayan kimseleri temsil ederler. Böylece aslında yetişkinlere kendi barbarlıklarına dair bir ayna tutulmuştur. İnsanın medeniyet arayışının gene insanın içinde bulunan güdülerle olabileceği ama aynı zamanda yine insanda bulunan güdülerle yıkılabileceği görülmektedir.

İnsanın medeniyet arayışının gene insanın içinde bulunan güdülerle olabileceği ama aynı zamanda yine insanda bulunan güdülerle yıkılabileceği görülmektedir.

7 BİN 112 ÇOCUK

Av. Arb.
UMUT ÖZKAN

Dünya halkları ekran başında kahvelerini yudumlarken İsrail'in 7 Ekim'den bu yana katlettiği çocuk sayısı 7 bin 112'ye ulaştı ve bu sayı geçen her dakika daha da artmakta.

Bir yerlerde 10 Aralık Dünya İnsan Hakları Günü kutlanırken Gazze'de öldürülen 16 bin 248 kişi ile enkaz altından çıkartılıp defnedilmeyi bekleyen 7 bin 600 kişinin Dünya İnsan Hakları Günü'nü kim kutlayacak acaba.

Koşacakları oynayacakları sokaklarda İsrail'in bombalarından kaçmaya çalışan çocukların hakkı ne olacak. Öldürülen çocuğunun vücut bütünlüğü korunduğu için şükreden annenin hakkı ne olacak.

Herkes biliyor ki Batının övündüğü değerler onun çocuklarına aittir. Hiçbir mazlum ve masum milletin bu hakları talep etmesi ve öyle muamele görmesi de mümkün değildir.

Dünyada barışı ve güvenliği korumak için kurulmuş olan Birleşmiş Milletler Genel Kurulu, İsrail'in savaş suçlarını meşurlaştırma merkezine dönüşmüşken Gazze Şeridi'nde yaşayan 1 milyon 500 bin insan evlerini terk etmek zorunda kaldı.

Lahey sözleşmesinin 25. Maddesi sivil yerleşim yerlerine, şehirlere ve köylere hangi vasıtayla olursa olsun, hücum veya bombardıman etmeyi yasaklamış olmasına rağmen işgalci İsrail uçaklarından Gazze Şeridi'ndeki evler, okullar, hastaneler ve diğer tüm sivil yerleşim yerlerine 50 bin tondan fazla bomba atıldı. Bu saldırılarda sivillere ait konutların yüzde 60'ı kullanılmaz hale gelirken geride kalan konutların ise kısa zaman içerisinde yok edileceği kesin gibi.

Dünya tarihinin en büyük soykırımı ile karşı karşıya kalan 2 milyon 400 bin Filistinliden canlarını kurtarabilenler yiyecek, su, ilaç, barınma gibi çok ciddi sorunlarla pençeleşiyor.

Oysaki Cenevre Sözleşmesinin 23. maddesi "Düşman dahi olsa, münhasıran sivil halkına mahsus her türlü ilâç ve sıhhi malzeme sevkiyatının serbestçe geçmesine müsaade edilecektir," hükmünü içermektedir.

Gazze'de bulunan hastanelerin tümünü hedef alan İsrail, sağlık sistemini çökerterek küvözlerde bulunan bebeklerin, yoğun bakımda yatan hastaların ve orta dereceli yaralıların birçoğunun hayatını kaybetmesine neden olarak Harp Zamanında Sivillerin Korunmasına İlişkin Cenevre Sözleşmesinin "Yaralıları, hastaları, malûlleri ve loğusa kadınları tedavi için teşkil edilen sivil hastaneler, hiçbir veçhile taarruza uğrayamazlar," maddesi-

ni yüzlerce kez ihlal ettiğini canlı yayınlarda hep birlikte izledik.

Bu vahşetin durdurulması için gözlerin çevrildiği Uluslararası Ceza Mahkemesinden ise henüz bir ses yok. 17 bine yakın kişinin hayatını kaybettiği, 50 bin kişinin yaralandığı Gazze yerle bir olmuşken, 2,5 milyon insan çöllere doğru sürgün edilirken ne bekleniyor anlamak mümkün değil.

Uluslararası Ceza Mahkemesi Başsavcısı Karim Khan, geçtiğimiz günlerde bölgeye yaptığı ziyaretin ardından yaptığı açıklamada savaş suçu iddialarını soruşturma çabalarını hızlandırma sözü verdi. İsrail, uluslararası insanlı hukuka ve savaş hukukuna dair kabul görmüş tüm sözleşme ve prensiplerin tamamını ihlal ederken bu

ihlallerle ilgili on binlerce bilgi, belge ve görüntü kendilerine sunulmuşken soruşturma çabalarının hızlanacağı sözü aymazlıktan öte bir şey değil.

Böyle bir saldırı İsrail'e ya da Batılı bir ülkeye karşı yapılmış olsaydı Birleşmiş Milletler bu kadar etkisiz kalabilir miydi ya da Uluslararası Ceza Mahkemesi harekete geçmek için bu kadar bekleyebilir miydi?

Akif'in "Medeniyet dediğin tek dişi kalmış canavar" mısrasında lanetlediği Batının kendisini ve menfaatlerini korumak için kurmuş olduğu müesses nizamın, mazlum milletleri özellikle de Müslümanları koruyacağını düşünmek beyhude bir bekleyişten öteye geçmeyecektir.

Dünya tarihinin en büyük soykırımı ile karşı karşıya kalan 2 milyon 400 bin Filistinliden canlarını kurtarabilenler yiyecek, su, ilaç, barınma gibi çok ciddi sorunlarla pençeleşiyor.

Filistin Olaylarının Arka Planında Kim(ler) Var?

BERNA
ÇAÇAN

Yıllardır gerek dünya gerekse Türk kamuoyunun önüne Büyük Ortadoğu Projesi olarak getirilen bir dosya var. Nasıl doğdu ve hangi süreçlerden geçerek bugüne gelindi? Bugün haritalarda Ortadoğu olarak nitelenen bölgenin dizayn edilmesinde nasıl etkili oldu? Bu konu kendi içerisinde dâhi son derece karmaşık gibi görünse de biz tarihçiler önemli ipuçları elde etmiş durumdayız. Şimdi küçük bir tarih yolculuğuna çıkalım ve neler olup bittiğiyle ilgili bir fragmanı beraberce izleyelim.

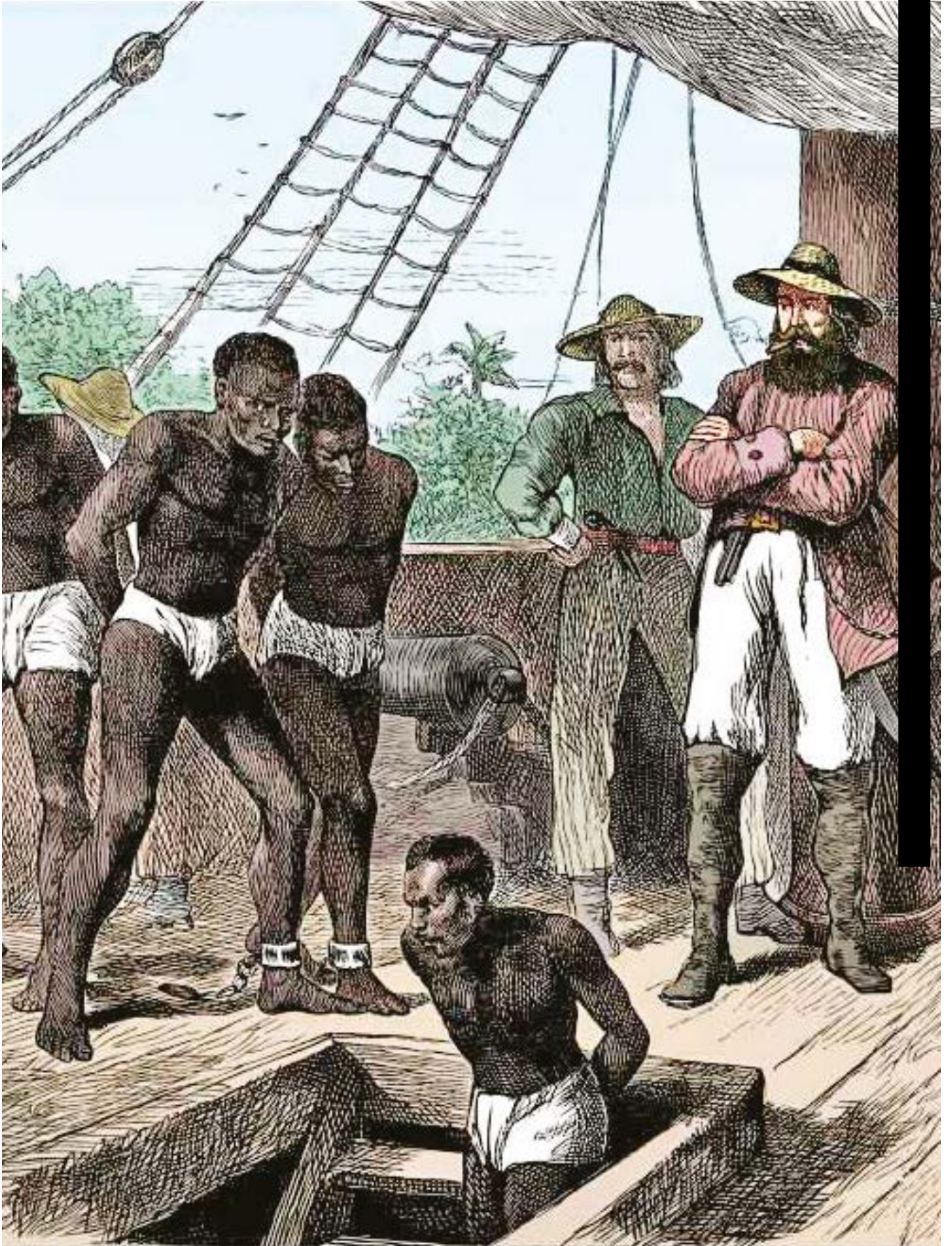
Avrupa'da meydana gelen coğrafi keşifler beraberinde sömürgecilik faaliyetlerini de getirmiştir. En önemli sömürgeci devletlerin başında İngiltere ilk sırada yer alacaktır. Zira İngiltere, tarihsel süreç içerisinde Avrupa coğrafyasının dünya siyaseti üzerindeki en önemli aktörlerinden de birisi olacaktır. İlerleyen yıllar içerisinde, İngiltere'nin, okyanus ötesi ticaretinin gelişmesiyle ticaret hacmi artar. İngiltere tarafından 1607'de Kuzey Amerika'da koloniler kurulur. Afrika'dan getirilen köleler ile İngiltere, köle ticaretinde de söz sahibi olur. İngiltere gerek hammadde kaynağı gerekse sermayesi ile deniz aşırı ticarete elde ettiği başarının da etkisiyle 1750-1900 yılları arasında top-

rak ve ekonomik bakımdan dünyadaki en büyük güç olmuştur. Halkın yaşam standardı artmış, kömür sayesinde ulaşımda gelişmeler yaşanmış demiryolları inşa edilmiştir. Bir yandan da İngiltere, demiryollarında dünya lideri olacaktır. XIX ve XX. Yüzyılın başlarında ise dünyanın sanayileşen ilk ülkesi olması hasebiyle İngiltere süper güç konumundadır. Londra 1914'te dünya ticaret ağının merkezidir. Birleşik Krallık XIX. yüzyılın ilk yarısında Avrupa'nın sosyal ve ekonomik kalkınmasının hızını belirleyen ülkesiydi. Ancak II. Dünya Savaşından sonra sömürgecilik için tasfiyesi döneminde Avrupa'nın hegemonyasını bir başka ifade ile İngiltere'nin rolünü Amerika alır.

Coğrafi keşifler ve sömürgecilik terimleri birbiri ile bağlantılı olmasının yansıra her ikisi de beraberinde silahsız haçlı seferleri olarak nitelenen misyoner faaliyetlerini getirmiştir. Batı sömürgeciliğinin ileri bir karakolu olarak nitelenen misyonerlik faaliyetlerinde özellikle Amerika ve İngiltere temelli misyonerlik cemiyetleri daha Osmanlı döneminden itibaren özellikle XIX. yüzyıla beraber Osmanlı topraklarında son derece faaldir.

Misyonerler kendi ülkelerinin menfaatleri doğrultusunda yöntemlerini belirlemiştir.

İngiliz Başbakanı Gladstone 1877'de Avam Kamarasındaki konuşmasında şu ifadeleri kullanmıştır: **“Kur'an Müslümanların elinde olduğu müddetçe onlara galip gelmemiz imkânsızdır. Ya bu Kur'anı onların elinden almamız ya da onları Kur'andan soğutmamız.”**

Örneğin 1911 yılında bir rahip misyoner şu ifadeleri kullanır: *“Müslümanlara önce Hıristiyan adetlerini, bayramlarını, kültürünü ve ahlakını aşılalım. Girişeceğimiz faaliyetlerle Müslümanları öyle bir hale getirelim ki, isimleri Müslüman olduğu halde giyinişleriyle, davranışlarıyla, akıl ve hisleriyle tamamen Hıristiyan'a benzesinler, sonra da günü geldiğinde onları toptan vaftiz ederiz.”* Rahip Samuel Zwemer de bu konu ile ilgili şu ifadeleri kullanmıştır: *“Müslümanları vaftiz etmek için boş yere çabalayıp durmayalım. Başka yollar, başka çareler deneyelim. İslam memleketlerinde girişeceğimiz faaliyetlerde onlara, önce Hıristiyan adetlerini, Hıristiyan bayramlarını, Hıristiyan kültürünü, Hıristiyan ahlakını aşılalım”.*

İngiliz Başbakanı Gladstone 1877'de Avam Kamarasındaki konuşmasında şu ifadeleri kullanmıştır: *“Kur'an Müslümanların elinde olduğu müddetçe onlara galip gelmemiz imkânsızdır. Ya bu Kur'anı onların elinden almamız ya da onları Kur'andan soğutmamız.”* Yemen'de görünüşte botanik bilimcisi olarak faaliyet gösteren bir İngiliz misyoner Müslümanmış gibi davranarak Abdullah Mansur ismini alır. Daha sonra şeyh kılığına girerek yerli halkın kendisine saygı duyduğu bir kimliğe bürünür. Osmanlı Ordusunda görevli Yüzbaşı Ahmed Hamdi Bey kitabında, Yemen'de görevliyken bölgede, özellikle, İngilizlerin desteğiyle bulunan birçok misyonerden biri olan Abdullah Mansur isimli bu İngiliz hakkında şu malumatları verir. “Abdullah Mansur bir Arap gibi giyinir, yer, içer ve bir Arap gibi düşünürdü. İçki içmez, fakirlere sadaka verirdi.” İhsan Süreyya Sırma ise verdiği bir örnekte Fransız bilim adamı ve misyoner olan Paul Emile Botta'nın Yemen'e giderek yörenin şeyhi olan Şeyh Yasin'in bölgesine girmek için kendisini doktor olarak tanıttığını belirtir. İşte bütün bu misyonerler Osmanlı nüfuzunda olan topraklara girmek için farklı kılıklara bürünerek topluma farklı yöntemleri kullanarak sızmaya çalışmışlardır.

Buradaki bir diğer önemli husus

Osmanlı topraklarında çıkarları olan devletlerin aralarındaki mücadeledir. Aslında bu mücadeleyi bizzat bu devletler Şark Meselesi olarak adlandırır. Şark Meselesi ile bağlantılı olarak Ortadoğu, stratejik konumu ve yeraltı zenginlikleri dolayısıyla Büyük devletlerin ilgisini çekmiştir. Bu alan, bu devletlerin çıkar mücadelesine sahne olmuştur. Hindistan'daki çıkarları ile Ortadoğu'nun yer altı kaynakları ve özellikle de petrol nedeniyle bu bölgede menfaati en fazla olan devletlerin başında İngiltere gelecektir. Ortadoğu projesi kapsamında Arap Vilayetlerinin paylaşımında yer alan bir başka ifadeyle Mezopotamya ve Basra Körfezine yoğunlaşan İngiltere Osmanlı topraklarında meydana gelen Arap milliyetçiliğinin de arkasında yer alan isimdir ve rolü çok büyüktür. İngiltere Arap vilayetlerinde egemenlik kurmak için özellikle, misyonerleri vasıtasıyla Arapları Osmanlı'ya karşı düşman etmeye çalışmıştır. XIX. Yüzyılda Ortadoğu ticaretinin en büyük payını elde tutan İngiltere Kuveyt, Hicaz ve Yemen gibi Arap vilayetlerinde şeyhleri Osmanlı yönetimine kıskırtmışlar, petrol önemli olmaya başlayınca da İngiltere bölgeyi ele geçirmeye karar vermiştir. İngiltere politikasını tamamen Ortadoğu'daki çıkarlarını korumak üzerine kurmuştur. İngiltere'nin politik manevrası tamamen duruma ve şartlara bağlı olarak bugüne kadar gelişmiştir. Zira İngiltere hükümetinin siyasi görüşünü 1 Mart 1848 günü Avam Kamarası'nda yaptığı konuşmada Henry Temple Palmerston şu sözlerle ifade etmiştir:

“Bizim sonsuza kadar yanımızda olacak dostlarımız yoktur ve bizim sürekli kalıcı düşmanlarımız da yoktur. Bizim, sürekli ve sonsuza kadar var olacak çıkarlarımız vardır ve işte bu çıkarlarımızı izlemek bizim görevimizdir.”

Bu politikaları çerçevesinde İngiltere XIX. yüzyılda Kıbrıs ve Mısır'ı ele geçirmiş; Suriye'nin bir kısmı ile Arabistan ve Irak'ı etkisine almıştır. Bu bölgelerde gelişen olaylar İngiliz hükümetinin nüfuzu altında gelişmektedir. İngiliz misyonerleri de Osmanlı

Arabistanlı Lawrance olarak bilinen Thomas Edward Lawrence

topraklarında Mezopotamya ve Suriye-Filistin hattına özellikle yoğunlaşırlar. Bir başka ifadeyle misyonerler İngiliz çıkarlarının yoğun olduğu bu bölgeler başta olmak üzere Osmanlı coğrafyasını, özellikle azınlık isyanlarını teşvik etmek başta olmak üzere, milliyetçilik alevini körükleyerek, işgale hazır bir hale getirmeye çalışacaklardır. Öyle ki bu doğrultuda 1882'de Bağdat-Musul hattında bir Türk-Arap misyonu kurulacaktır. Ayrıca Yahudilerin Filistin'e göç ettirilerek bu bölgede söz sahibi olma projesi de İngiltere hükümetinin hedefleri arasındadır. Bu bakımdan Arabistanlı Lawrance olarak bilinen Thomas Edward Lawrence ismi anılmaya değerdir. Lawrence İngilizlerin Ortadoğu projeleri kapsamında 1910'da Türkiye topraklarına gelir. Arapçayı ve İslamiyet'i çok iyi derecede öğrenerek Mezopotamya, Suriye, Filistin ve Mısır'ı dolaşır. Yaptığı geziler arkeolojik araştırma adı altında kılıflanarak petrol sahaları ile gezdiği bölgelerin sosyo-kültürel yapısı hakkında araştırmalar yapar. Önemli bir İngiliz ajan olan Gertrude Bell'in Irak coğrafyasında yaptıkları, bugün

Irak'ta meydana gelen olayların perde arkasını aydınlatmaktadır. İngilizlerin Ortadoğu casusu olarak İran, Irak, Mısır ve Hicaz'da bulunan Hemper'in icraatları Vehhabi hareketinin gerçek arka planını ve İngiliz parmağını göstermede önemli birer ipucudur.

Bugün Filistin'de meydana gelen olaylar aslında tarihi arka planını vermeye çalıştığımız olaylar çerçevesinde ele alınmalıdır. Büyük Ortadoğu projesi kapsamında Ortadoğu topraklarının parçalanarak zayıf ve kukla devletlere bölünmesi yeni bir proje değildir. Şark Meselesinin hala bitmediği de apaçıktır. Günümüzde Doğu ve Güneydoğu meseleleri adıyla hâlâ devam etmektedir. Keza misyonerler de bu bölgelerde aktif olarak çalışmaktadır. Her zamankinden daha çok birlik ve beraberliğe ihtiyaç duyduğumuz bu günlerde komşumuzdan gelen çığıllıklar içimizi acıtmaktadır. Filistin olaylarında Türkiye'nin alni ak gözü pek duruşuyla tarihe mal olması bir yana Filistin'de meydana gelenler bu vahşete ses çıkarmayan devletlerin tarihinde kanlı bir leke olarak yer alacaktır.

İngiltere politikasını tamamen Ortadoğu'daki çıkarlarını korumak üzerine kurmuştur. **İngiltere'nin politik manevrası tamamen duruma ve şartlara bağlı olarak bugüne kadar gelişmiştir.**

GAZETECİ ERSİN ÇELİK:

BOYKOT ÖZGÜRLÜKTÜR

|| RÖPORTAJ: SENEM DİNÇ ||

Gazeteci Ersin Çelik ile Gazze'yi ve boykotu konuştuk. Sürecin başından beri stratejik boykotun üzerinde duran Ersin Bey ile boykotun ülkeye ve bireye katkılarına değinerek dikkatleri üzerine çekecek bir söyleşi gerçekleştirdik.

Aralık sayımızı boynumuzun borcu olarak Filistin'e, Gazze'ye ayırdık. Değerli konuklarımızla da Gazze'de yaşananlara karşı nasıl aksiyon alabileceğimizi ön plana çıkarmak istedik. Yeni Şafak İnternet Yayın Yönetmeni Ersin Çelik Bey ile hem mesleki perspektifinden hem de kişisel birikiminden yola çıkarak Gazze'yi, uzun zamandır mücadele ettiği İgbt aktivizmi ile Siyonizm benzerliğini ve özellikle de boykotu derinlemesine konuştuk.

Ersin Bey; yanılmıyorsam 18 yıllık bir gazetecilik tecrübeniz var. Direkt konuya gireceğim; Filistin meselesine ne zamandan beri şahitlik ediyorsunuz?

Başlangıç tarihim yok. 1982 doğumluyum. Afganistan'ın Rusya karşısındaki büyük zaferini hatırlıyorum. Çevremde kutlanıyordu. Çünkü Müslümanlar komünist Rusya'yı yenmişti. 'Gazeteci Mehmet' isimli bir çizgi roman serisi vardı. Zafer hediyem olmuştu. Mehmet, Afganistan'da savaşta takip ediyor, haberler yapıyordu. Bir so-

lukta okumuş hatta serininin devamını istemiş-tim. Yokmuş. Yine Çeçenistan Savaşı yıllarında 10'lu yaşların başındaydım ve sayısız miting ve protesto gösterisine götürüldüm. Ardından Saray Bosna kuşatması başladı. Ergenliğimin ana gündemi oldu. Çağlayan Meydanı ve Beyazıt Camii hafızam bu yüzden çok diridir. Bu bir hayat zinciri. Filistin bilincim de imam hatip yıllarımda oluştu. Hocalarımız Kudüs şuuru kazandırdılar bize. Merhum Necmettin Erbakan'ın anlatıları da çok tesir etti. Mesela İsrail'in nasıl kuruldu-ğunu 18 yaşlarındayken merhum Oğuzhan Asiltürk'ten dinlemiştim. Üst üste koyunca sosyal çevrem Filistin meselesiyle hemhal olduğumu söylemem mümkün.

Medyadan bağımsız bir mesele elbette. Yaşamınıza, kimliğinize, mesleki ahlâkınıza Filistin'in bir katkısı oldu mu?

Sebepler sonuç ilişkilerini çok fazla önemsiyorum. 28 Şubat'ı çok derinden yaşadım. Gazeteci olmaya, önüne duvarlar örülen imam hatip öğrencisiyken karar verdim. Çünkü çok yalnızdık, medyada sahip çıkılmıyorduk çok azdı ve hemen her gün hedef gösteriliyorduk. Filistin meselesinin de mesleğime tabii ki katkısı oldu. 'Nedir?' diye sorarsanız, dünya görüşümün netleşmesi, derdimizin ne olması gerektiği; yani bir şuur inşasının ana kaynaklarındandır Filistin davası.

“SİYONİZM BENİM İÇİN DÜNYANIN EN KÖKLÜ VE EN ORGANİZE HIRSIZLIK ÖRGÜTÜ DEMEKTİR. BÜTÜN HAKLARINI TAHRİF ETTİKLERİ VE UYDURDUKLARI DİNLERİNDEN ALIYORLAR. İŞGALCİLİK SİYONİZM'DİR. SÖMÜRMEK SİYONİZM'DİR.”

Mescid-i Aksa bizim bilinç okulumuzdur. Öfkemizdir. Hafızamızdır. Gazeteci olmak benim için ayrıcalık değil. Tabii ki mesleğin bir statüsü var. Ancak ne iş yaparsak yapalım Müslümanların ana gayelerinin "Allah davası" olması gerektiğini, şu günlerce şahitlik ettiğimiz Gazze soykırımında çok net anladım. En az Yahudiler kadar, gücünü inançlarından alan Müslümanlar olmalıyız.

Bir süredir LGBT konusunu gündeminize almıştınız ve halkı da bu noktada bilgilendirmeye ya da tetikte tutmaya gayret ediyordunuz. Şimdi ise hepimizin önünde Filistin var. Gazze'ye, etrafına sıralanmış duvarların ardından bakıyoruz. Bu iki meselenin arasında bir bağ var mı?

Şöyle bir bağı var bence: İsrail halkı ve çok büyük oranda da Yahudi toplumu, kendilerini; medeni, üstün ırk ve hak dini yaşayan dindarlar kabul ediyorlar. Yahudi olmayan ve kendilerine hizmet etmeyenlerin kim olursa olsun yok edilmesi gerektiğini de savunuyorlar. Bu vahşi düşüncenin tezahürlerini hep birlikte izliyoruz zaten. LGBT ideolojisi de sapkın yaşam biçimini dayatma ve doğal olanı, yani fitratı anomali olarak dayatıyor. Mesela kadınların kadın, erkeklerin erkek olduklarını söylemelerine bile itiraz ediyorlar. "Cinsiyetçilik yapmak" diye bir suç isnat ettiler. Yeni ve üstün bir ideoloji inşa ediyor. Mesela Yahudilerin dünyayı esir ettikleri "Holokost endüstrisi" ile LGBT'lilerin "sınırsız aşk endüstrisi" aynı kapıya çıkıyor. Bunlar benim gözlemlerim.

Siyonizm tanımını bilmeyen yoktur herhalde. Ama kavramları bir de kendi zihninizde yoğurup yorumlayabiliyoruz ya; sizin için Siyonizm ne demek?

Siyonizm benim için dünyanın en köklü ve en organize hırsızlık örgütüdür. Bütün haklarını tahrip ettikleri ve uydurdukları dinlerinden alıyorlar. İşgalcilik Siyonizm'dir. Sömürmek Siyonizm'dir.

Siyonizme karşı bir ayaklanma ve diri kalma eylemine girdik; BOYKOT! Bize boykotun neden önemli olduğunu açıklayabilir misiniz?

Boykot bireysel anlamda özgürlüğünü ilan etmek demektir. Bağıllık ve bağımlılık arasında sıkışmış bir insanın ortaya irade koyması çok önemli. Eğer bu irade kitle boykotuna dönüşür ve sürekli hale gelirse dize gelmeyecek marka yoktur. Ama bunun için önce kendi özgürlüğümüzü ilan etmemiz, konfor alanlarımızı terk ederek, bazı alışkanlıklarımızdan vazgeçmemiz gerekiyor. Eğer bu iradeyi gösterir ve boykottan vazgeçmezsek, buna mukabil kültürel kodlarımızla bilinçli tüketiciler olursak dünyada ekonomik dengeleri değiştirebiliriz. Dahası, Müslümanları kapitalizmin kölesi yapan kültürel emperyalizmin önüne de geçebiliriz.

Boykotu en çok kimler sahiplenmelidir? Yani toplumun bu anlamda aktif rol oynayıcısı olan belli bir kitle var mı?

Bana kalırsa gençler isterse boykot çok etkili olur. Kapitalizmin sürekli müşteri olarak gördüğü ve öncelik verdiği müşteri gruplar herkesin malumu. Mesela anneler. Temizlik ürünlerinin tüketiminde, üç ay sistematik boykot yaparlarsa, israili destekleyen ve soykırımı finanse eden şirketleri sarsarlar.

Boykot işe yarıyor mu? Bir de ben sormuş olayım bu soruyu.

Yaradı. Sağlamasını anormal indirimlerden, kampanyalardan ve boykot kırıcı hamlelerden yapabiliyoruz. Starbucks'un hisselerinin değer kaybetmesi bu sorunun yanıtıdır. İçmediğimiz bir bardak kahve ve boykotu ilan etmemiz, yatırımcısını ürkütmüş durumda. Bakın bir bardak kahve tüketmemenin Borsa'da etkisi var. Sen bir bardak kahveden vazgeçiyorsun, yatırımcısı senin boykotunu ciddiye alıp hisseyi elden çıkarıyor.

İzninizle bir de boykotun bizi israftan uzak tutmasına değinmenizi istiyorum. Sizce boykotu sahiplenmek kişiyi tüketim ve israf arasında bir dengeye sevk ediyor mu?

Boykotun, insanlık için en büyük faydası böyle bir çıktısı olmasıdır. Emperyalizmin yumuşak işgal araçları olan markaları için de en büyük zarar. Kanaat toplumlari, devrim, değışim ve gelişimlerle tüketim toplumlarına dönüştü. 150 yıllık bir dayanağı var. Ancak sosyal medya çağı yani içine düştüğümüz sanal dünya tek tip ve hızlı tüketen bir toplum inşa ediyor. İnternet hızında tüketen insanlar olduk. Bu bir bağımlılık. Az önce de vurguladım, boykot etmek esarettten kurtarır ve bilinçli tüketici yapar.

Peki, boykot iç piyasa dediğimiziz ya da yerli sermaye olarak yorumladığımız ekonomi alanına nasıl hizmet edebilir?

Eğer yerli sermaye isterse ekonomimize muazzam hizmeti olur. Nüfusumuz Batı'ya göre çok genç ve tüketim toplumuyuz. Marka meraklısıyız da. İnsanlar gönül rahatlığıyla boykot yapabilmek için muadil ve kaliteli alternatifler de arıyorlar. Tamam,

o kahve markası israili destekliyor ama çok da iyi kahve yapıyor imajı var. Eğer israili desteklemeyen hatta Filistin'e yardım eden yerli bir marka bu algıyı yıkacak kaliteyi yakalarsa ekonomik etkileri mutlaka olur. Hatta dünya pazarına açılma imkânı da doğar. Kalite müşteri sürekliliğini de getirir.

Boykot her halükârda bizi kârda tutan bir eylem ise birileri neden itiraz ediyor ya da hakaret yağıdırıyor?

O psikoloji biraz değışken. Marka bağımlılığı insanlarda, özellikle gençlerde aidiyet oluşturabiliyor. Bazı markaları kullanmak statü ve sınıflar inşa etti. İdeolojik karşılığı olan markalar var. 'Sen benim kahve markama karışamazsın' diyorlar. Ben bu bağılılığı sadece tüketim alışkanlığının bir tepkisi olarak görüyorum. Daha iyisini koyarsan aşılabilir. Bir de 'Ben tek başıma boykot etsem ne olur etmesem ne olur' düşüncesinde olanlar var. Bir şey yapmamak ya da yapmak istememek arasında kalanları da söyleyebiliriz. Rahatlarının bozulmasını istemiyorlar. Dertli değiller. Bunlar zamanla aşılabilir. Ancak ırkçılığın, Arap düşmanlığının ülkemizde boykot kırıclık olarak vücut bulduğunu da gördük. israil, Türkiye'de bir kamuoyu oluşturma gayretinde.

Bunu 7 Ekim'den beri çok net görüyoruz. İrkçılığı yükselen siyasi değer olarak kullanıyorlar. Bu çok tehlikeli. Çünkü örneklerini verdiğim, markayla bağ oluşturmuşları ya da gamsız kitleyi de provoke edebiliyorlar. İsmail Kılıçarslan, bu yeni nesil ırkçılara 'Nazi Artıkları' diyor. Muazzam, ağır ve muhabatını rahatsız edici bir hafta. Bu kavramla onları kenara itebiliriz.

Bir şekilde bağınaz olanları, gözleri ve kalpleri körleşmişleri saf dışı bırakarak, insanları boykota nasıl inandırabiliriz?

Sosyal medya çağında, manipülasyonun insanlığı esir aldığı şu zamanda çok zor ama imkânsız değil. Tamam, 'Mili Bilinç' inşası Cumhuriyet öncesine dayanıyor. Ancak bir türlü o asgari müşterek zemin inşa edilemedi. Örneğin 15 Temmuz'da ülkemiz darbe girişimiyle işgal edilecekti, sivil insanlar canlarını ortaya koydular. Vatani kurtardılar. Ancak birlik ve beraberlik oluşmadı. Sonrasında hatlar daha da keskinleşti. Bağınaz insanların varlığı da önemli aslında. Etki tepki disiplininde safların sıklaşmasını, rehavete kapılmamayı sağlıyor. Boykotu sürekli hale getirmek, kültür inşa etmek, boykotun düzene meydan okumak olduğu fikrini yaygınlaştırmak ve sivil bir

statü imajı inşa etmek, sosyal medya çağının kitlesel eylemine dönüşebilir de. Boykot sabırla, inatla ve stratejiler geliştirilerek yapılırsa 6 ay sonra çok farklı sonuçları konuşabiliriz.

**Medya da boykota dâhil mi?
Marka boykotu ve hatta insan
boykotu dâhi konuşuldu.
Medya için ne yapacağız?**

Küresel medyayı ifşa edeceğiz. Gazze'yi sadece İsrail bombalamıyor. BBC, CNN, New York Times, Almanların DW'si, VOA gibi küresel medya markaları da Gazze'de savaş suçu işlediler. Yayınladıkları manipülatif haberlerle sivillerin katledilmesine ön ayak oldular. Gün gelecek israil yargılanacak. Savaş suçlarının hepsinden tek tek hesap verecek. Ancak o gün işte soykırım destekçisi basını da yargılamamız gerekiyor. Bizlerin böyle bir hedefi, ideali olmalı. Anadolu Ajansı, TRT, Al Cezire, Yeni Şafak ve birçok duyarlı basın kuruluşu, savaş suçu sayılacak tüm delilleri kayıt altına alıyor. Hukuk platformlarıyla paylaşıyoruz. O deliller arasında basının savaş suçları da var. Gazze'deki hastane katliamının BBC öncülüğünde yapıldığını yazdık, çizdik, konuştuk. Ancak gün gelecek yargılaması da yapılacak. Çok iddialı konuşmuş gibi olmak istemem, Allah geri koymasın. Lakin ben bir gazeteci olarak kendimi buna hazırlıyorum.

**Bütün Dünya'nın isyanını,
kalabalığını izliyoruz. Bir
yerde "Neden Türkiye'de bu
olmuyor," eleştirileri var. Sizin
yorumunuz nedir?**

Açıkkçası tam da şu günlerde bir özeleştiri yapmayı doğru bulmuyorum. Haddime de değil. Çünkü vicdanlı bir toplumuz biz. Türkiye'nin dinamikleri farklı. Batı'nın içine düştüğü durum içler acısı. Avrupa ve Amerika'da Gazze için sokaklara inen halk büyük bir meydan okuma yapıyorlar. Etkilenmemek elde değil. Lakin bu insanlar aynı zamanda aslında hiç olmayan bir medeniyetin çöken enkazından kurtulmanın arayışındalar. İçinde yaşadıkları barbar toplumla, katillerin yanında duran liderleriyle,

Siyonizm'in kölesi olmuş devletleriyle yüzleşiyorlar. Türkiye'de durum farklı. Eylem kültürümüz farklı. Bizler de kreatif, ses getiren, dikkat çeken protestoları keşfediyoruz.

Son olarak; bir çağrı, bir sesleniş bırakın desem?

Estağfurullah. Hamasi bir söylemde bulunmak istemem. Gerçekleri konuşmak gerekiyor. Gözümüzün önünde bebekler ölüyor. İletişim çağının insanları ve modern zamanların Müslümanları olarak çok ağır sınavlar veriyoruz. Gazze'de yaşanan her vahşetin şahidiyiz. Bundan büyük bir mesuliyet yok. Çaresiz kaldık. Kolumuz kanadımız kırıldı. Yetemedik. Elimizden gelen her neyse onu yapabilmek sadece vicdanlarımızı biraz rahatlatıyor. Alev Alatlının deyimleriyle; Türk ve Müslümanlar olarak elimizden geleni değil yapılması gerekeni yapmak zorundayız. 'Yapılması gerekenin' ne olduğunu hepimiz biliyoruz. Lakin şunu gördük ki ülke olarak henüz o güçte değiliz. Şundan da eminim,

bugün Mısır ya da Ürdün'ün yerinde Türkiye olsa, ya da bizler o ülkelerde yaşasak milyonlarca insan yalın ayak baş açık Gazze sınırına yürür ve içeri girmek için can verirdi. Peki, ne yapabiliriz? Cevabı olmayan bir soru gibi dursa da 'Ben ne yapabilirim ki' demek acizliktir. Bundan kurtulmamız gerekiyor. Şu çok net; dünya 7 Ekim öncesine asla dönmeyecek. Kâfir gözünü bize, Türkiye'ye dikmiş durumda. Bunu görmemiz gerekiyor. Oturduğumuz yerden bile olsa, örneğin sosyal medyada paylaşım yaparak Gazze'nin direnişine ortak olmak mühim. Yeise düşmeden, fitneye fesada meydan vermeden, şuurlu, bilinçli ve büyük tehlikenin farkına varmalıyız. Gençleri okumaya, coğrafyayı ve siyasi dengeleri öğrenmeye teşvik etmeliyiz. İnsan kazanarak ilerlemeliyiz. Gazze bizim okulumuz olmalı. Müslüman bir toplum olduğumuzun bilinci ve cesaretiyle hareket etmeliyiz. Diyeceklerim bu kadar. Allah istikametten ayırmasın. Ayaklarımızı sabit kılsın ve bizleri iddiamızla sınamasın.

“ KÜRESEL MEDYAYI İFŞA EDECEĞİZ. GAZZE'Yİ SADECE İSRAİL BOMBALAMIYOR. BBC, CNN, NEW YORK TİMES, ALMANLARIN DW'Sİ, VOA GİBİ KÜRESEL MEDYA MARKALARI DA GAZZE'DE SAVAŞ SUÇU İŞLEDİLER. YAYINLADIKLARI MANİPÜLATİF HABERLERLE SİVİLLERİN KATLEDİLMESİNE ÖN AYAK OLDULAR. ”

Savaş ile Sanat Arasında Hayat

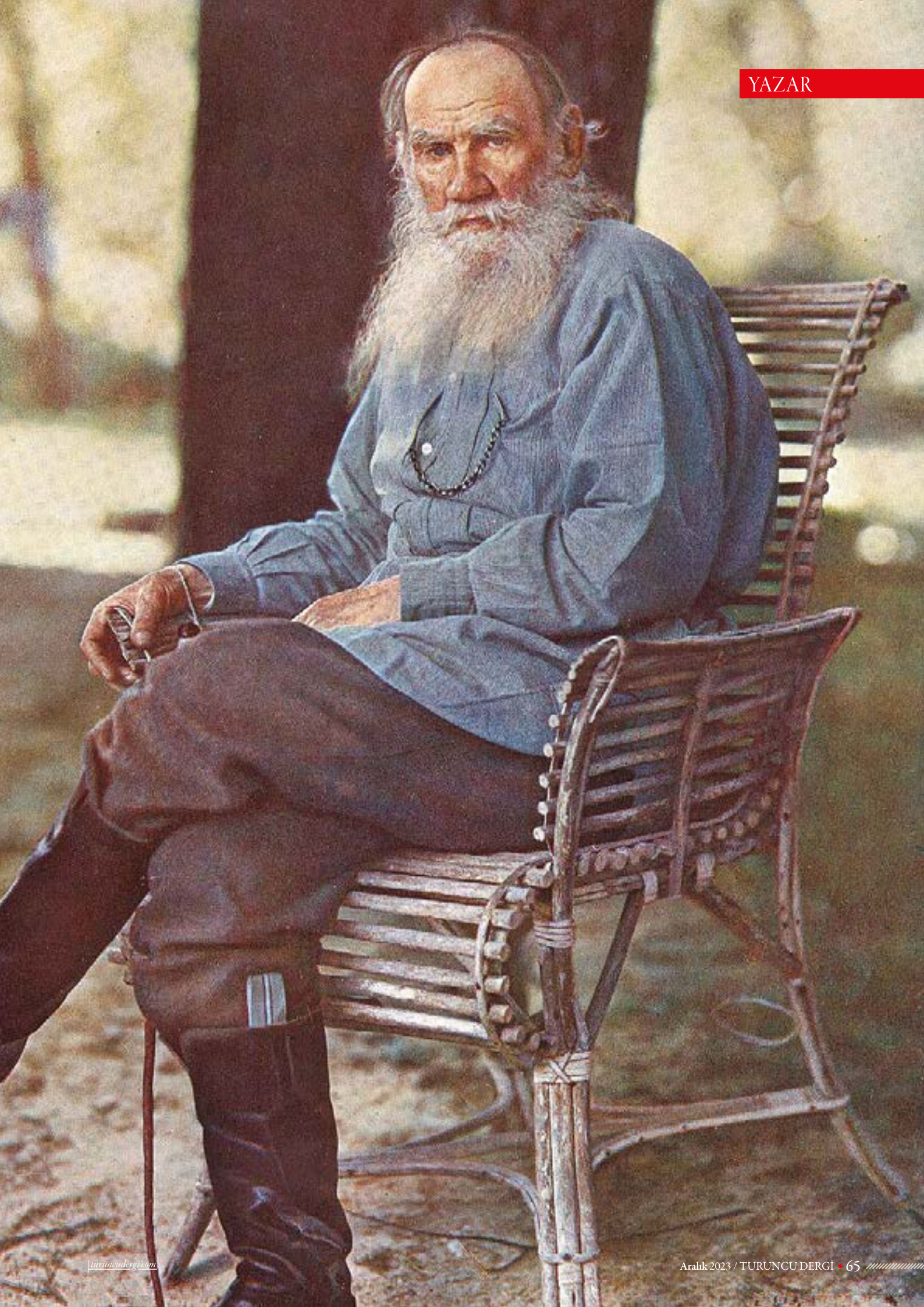

MURADİYE
ŞİMŞEK

“İnsanoğlunun sanat dışında bunca güç ve kaynak tüketen tek bir etkinlik alanı vardır ve o da savaştır.”

Tolstoy “Sanat Nedir?” adlı eserinin ilk bölümünde, performans dayalı sahne sanatlarına harcanan onca zaman, emek, kaynak ve tükenen hayatlara karşın ortaya çıkan şeyi insanı etkilemekten uzak, değersiz ve çocukça bir etkinlik olarak değerlendirebilir. Salonları dolduran yüzlerce eğitilmiş ve elit şehirlinin saatlerce bu anlamsız gösterileri izlemeye zaman ayırıp öğrenilmiş kurallarla beğeni ve takdir göstermelerini yadırgar. Üstelik bunların ortaya konması için sahne gerisinde ve hazırlık aşamasında çalışan halktan işçilerin çileli mesailerini ve sıkıntı içinde tükenen

değerli hayatlarına acıyarak bakar ve tüm bunları göz önüne alarak yukarıdaki tespiti yapar. Ardından sanatın tarihsel süreçte farklı dönemlerde ve farklı kuramcılar tarafından yapılmış tanımları ve anlamları üzerine düşünmeye başlar. On beş yıl süren araştırmaları, gözlemleri ve tecrübelerinden sonra sanatın tanımı, amacı, etkileri ve gelecekte ne olması gerektiği üzerine düşüncelerini ortaya koyduğu “Sanat Nedir?” adlı eserini kaleme alır. Eserinde, eski çağlarda ve kendi dönemindeki felsefecilerin sanatı güzel, iyi ve haz kavramları ile açıklayan her türlü metafizik, nesnel ve evrensel tanımını yanlış veya eksik bularak reddeder.

Vasiyeti üzerine cenazesi Polonya'daki çiftliğinin gölgeli ve sessiz bir yerine gömülmüştür.

Yüksek sınıfın sanatı ve halk sanatı olarak iki kategoride görür sanatı. Ona göre sanat, gizemli bir düşüncenin, güzelliğin ya da Tanrı'nın tezahürü değildir. İnsanın birikmiş fazla enerjisini attığı bir oyun da değildir. Duyguların birtakım işaretlerle dışa vurulması da değildir. Güznel nesnelere üretilmesi hiç değildir. En önemlisi de sanat -eski putperest toplumlarda olduğu ve kilisenin otoritesi çöktükten sonra dinsel inançtan yoksun kalan Avrupa toplumlarının varlıklı kesiminde yeniden ortaya çıktığı gibi- haz duymak değildir.

“Sanat, hayat için zorunlu olan, tek bir insanın ve bütün insanlığın esenliğe yürüyüşü için zorunlu olan, insanları aynı duygular çevresinde birleştiren ilişkiler ortamıdır”.

Tolstoy'a göre sanat, yaşadığı özel bir duyguyu karşısındakine geçirmek isteyen birinin bu duyguyu kendinde yeniden üretmesi ve belirli dış işaretlerle onu ifade etmesiyle başlar. Okuyana, dinleyene, izleyene

geçebilen her duygu sanata konu olabilmış demektir. Sanatta duygunun aktarılması esastır. Bu yönüyle sanat, özel bir tür iletişim aracıdır. Sanatçı, duygunun kaynağını hayatın anlamından, yani inandığı değerlerin bütünü olan dinsel bilinçten alır. Bu durumda dinsel bilinçten kaynaklanan -kulluk ve kardeşlik bilinci gibi- duyguları yansıtan sanat iyi sanat, bu duygulardan uzaklaşan sanat ise kötü sanat olarak kabul edilir. Dinsel bilinçten kaynaklanan duyguların yer bulmadığı toplumlarda ise sanat, neşe, sevecenlik, canlılık, cesaret, huzur gibi evrensel duyguları konu edinir ve sanatın ölçütü, duyulan kişisel haz olarak ortaya çıkar. Yüksek sınıf olarak da adlandırdığı dinsel bilinçten yoksun varlıklı kesime hizmet eden sanatlar arasında saydığı sahne sanatlarını, bazı özel anlam yüklenen duyguların belirli bir kesim arasında paylaşılması ve anlaşılmasından ibaret görür. Halk ise bu sanatı anlamadığından kendi dinsel bilinci

çevresinde geliştirdiği, kendi ortak duygularını yansıtan sanat etrafında birleşmiştir.

“Bilginin evrimi bilim ile duygunun evrimi sanat ile gerçekleşir.”

Tolstoy'a göre bilim ilerledikçe insanlığa yararlı olan bilgi seçilerek işlenir, değer görür, geliştirilir, değersiz bilgi atılıp unutulur; sanat yoluyla da toplumlarda karşılık görmeyen değersiz duygular ayıklanır ve ortak duygularda buluşup birleşmiş, esenlik içinde yaşayan bir toplum meydana gelir. Bilimdeki ilerleme ile sanattaki ilerleme bu bakımdan birbiri ile sıkı ilişki içindedir.

Burada bir soru gündeme geliyor. Binlerce yıllık geçmişi olan sanat, Tolstoy'un bu tespiti yaptığı 1890'lardan bu yana insanlığı topluca değil ama topluluklar halinde de olsa esenliğe götüren ortak duygulara ne kadar evrilebildi? İnançtan beslenerek ortaya çıkan sanatın üretilip paylaşılmasına engel olacak daha güçlü inançların beslediği esenlik karşıtı duygular halen evrilemedi mi? Bilimsel bilgi mikrokozmostan makrokozmosa kadar her ölçekte detaylandıkça detaylandı ve insanlığın elinde kocaman bir bilgi havuzu olarak teknolojiye ve konfora hizmet ediyor. Peki, teknoloji ve konfordaki gelişim topyekûn insanlığın esenliğine hizmet edebiliyor mu? Tolstoy'un tespitlerinden anlaşılan o ki, bilim ve teknolojideki evrimin insanlığın esenliğine hizmet etmesi ancak duygulardaki evrimin gerçekleşebilmesi ile mümkün.

“Sanat olmasaydı insanoğlunun düşmanca duygularla, dağınık gruplar halinde ve tam bir yabancıllık içinde yaşıyor olurdu, gelişmezdi.”

Bu denli küreselleşmiş dünyada en küçük topluluk olan aileden en büyük topluluk olan Birleşmiş Milletler'e kadar her türlü isim altındaki tüm toplulukların ve dâhi toplumların bugün halen tam bir esenlik içinde olmadığını üzülerek gözlemliyoruz. Yaşamı sanat haline getirmiş

olanlarla yaşam savaşı verenler aynı dünyayı paylaşıyor. Benzer biçimde savaş, yaşam biçimi haline gelmiş/getirilmiş toplumlar ile savaş sanatı yoluyla kötülükleri bertaraf edilmeye çalışılan gruplar/ülkeler iç içe. Yaşamların ayrıştırılmasında da birleştirilmesinde de türlü araçlar ve yöntemlerle birlikte sanat, kimilerince bir savaş aracına dönüştürülmüş durumda. Hem iyiliğe esenliğe karşı, hem kötülüğe karşı. Ancak, bakıyoruz halen bitmeyen, bitirilmek istenmeyen, hatta söndürmeye çalıştıkça fitili ateşlenmeye çalışılan savaşlar devam etmekte. Bu, Tolstoy'un tespitlerine göre inançtan kaynaklanan ayrıştırıcı duyguların esenliğe götüreceği birleştirici duygulardan halen daha güçlü olduğunun, yeterince evrimleşemediğinin göstergesi ve belki esenliğe götüreceği evrensel duyguların sanat yoluyla daha güçlü biçimde ifade bulmasına ihtiyaç olduğunun işaretidir. Sanat, daha etkin bir araç olarak dünyanın birçok yerinde yaşanan bireysel suçlardan küresel savaşlara kadar her ölçekteki kötülüğün bertaraf edilmesine katkıda bulunabilir. Fakat nasıl?

Dinsel bilinçten ve hayatı anlamlandırma biçiminden beslenen sanat ile bunun gerçekleşmediği anlaşılıyor. Bu tür sanat ancak aynı inancı paylaşan halkların ya da küçük toplulukların birleşmesine katkı sunabiliyor. O halde, evrensel değerler ve duygular etrafında geliştirilebilecek sanat tüm toplumları birleştiren bir harç olabilir mi? Bunu, eserin üstünlüğüne bağlıyor Tolstoy.

“Sanat eserin üstünlüğü, duygu geçişinin derecesine bağlıdır.”

Duygu geçişinin derecesi ise üç koşulla belirlenebilir; aktarılan duygunun ne kadar kendine özgü ve sıra dışı olduğu, ne kadar açık ve net aktarıldığı ve sanatçının o eseri üretirken ne kadar içten olduğu. Halk sanatında daima var olan “Sanatçının içtenliği”, yani duygunun ne kadar derinden kopup geldiği ve ortaya

“Sanat, hayat için zorunlu olan, tek bir insanın ve bütün insanlığın esenliğe yürüyüşü için zorunlu olan, insanları aynı duygular çevresinde birleştiren ilişkiler ortamıdır” ...

Sanat, bozulmamış duyguların ortamında filizlenir. Bu nedenle Tolstoy'un da tespit ettiği gibi, "sanat yeteneği ilköğretim okullarında verilecek derslerle, **çocuk yaşta iken gerçek sanat eserleri ile tanıştıranak keşfedilmeli, yetenekli oldukları alanlarda kişilerin kendi kendilerini geliştirmelerinin yolu açılmalıdır**".

çkarılma ihtiyacı çok önemlidir gerçek sanat eserinin oluşumunda. Bu ihtiyaç her türlü çıkardan uzaktır. Bu nedendir ki yüksek sınıfın sanatında görülen, doymak bilmez kişisel çıkarlar, onlara sanat ürünleri üretmekle meşgul sanatçıların ikbal beklentileri, ya da ün uğruna üretilen yapıtlar daima taklit eserler olagelmıştır. Taklitler her zaman göz alıcı, gösterişli, gerçek sanat ise alçakgönüllü ve yalındır diye de ekler Tolstoy.

Tolstoy, sahte sanat ürünlerinin üretimini teşvik eden üç temel koşuldandır bahseder kitabında; yüksek telif ücretleri nedeniyle sanat profesyonelliğinin yaygınlaşp kurumsallaşması, sanat eleştirisi yapan sanat eleştirmenlerinin değerlendirmeleri ve sanata kurallar koyup eğitimini veren sanat okullarının varlığı. Tolstoy, gerçek sanat eserinin bir eleştirmen tarafından yorumlanamaz olduğunu savunur. Çünkü sanat, duygunun karşılıkına geçişi ile ortaya çıkar. Bir sanat eserini yorumlamak ise tek bir şeyi ortaya koyar; yorumlamayı yapana sanatın bulaşmadığını.

Taklit sanatların gerçeklerden ayrılması çok zordur. Bu ayrımı ancak zevk algısı dejenere edilmemiş kişiler yapabilir. Binlerce taklit sanat eseri arasından gerçek sanat eserini seçebilir. Bu, doğadaki binlerce iz arasından kendine gerekli olanı seçebilen bir yaban hayvanının yaptığı kadar kolaydır onun için. Gerçek sanat eserini seçebilmenin yolu ancak, duygu geçişi ile mümkündür. Gerçek sanat eserini okuyan, dinleyen ya da izleyen kişi herhangi başka bir etkinlik yapmaksızın ve bakış açısını değiştirmeksizin o eserin sahibinin kavradığı gibi kavrar ve aynı ruh hali içine girerek onunla bütünleşir, kaynaşır. Adeta eser başkasının değilmiş de kendisininmiş gibi gelir. Bu ruh durumunu yaratan yapıt gerçek sanat eseridir ve bu nedenle başka

hiçbir yoruma ihtiyaç duymaz der Tolstoy.

Naçizane bu noktada kendi yorumumu eklemek istiyorum. Tolstoy'un yüksek kesim ve halk sanatı olarak grupladığı, kaynağını dinsel ve evrensel olarak ayırttığı sanat yaklaşımı aslında tek kaynaktan beslenmektedir. Kainattan. Maddi ve manevi ilham kaynakları ile iç içe bezenmiş, her zerrresi birbiri ile ilişki içinde olan evrenden. Duygu denilen şey aslında evreni oluşturan maddi varlıklara nüfuz etmiş Es-mâ'nın yansımaları değil midir? Bunu kâinatın ruhu olarak da algılayabiliriz. Gerçek sanat eserinin üretimi kâinatın sanatçısını görebilmekle başlar. O da tektir. Kâinatın içindeki en yüce sanat eseri de insandır aslında. Âlem içinde âlem taşıyan insan.

Gerçek sanatçının eserinden ilham alarak, O'nun bahşettiği en özel duyguları en zengin içerikte, en derinden ve çıkarsız biçimde ifade etmektir sanat. Bu açıdan bakılırsa küçük bir mimikten uzun bir dizi filme, kağıt üzerine çizilen bir figürden devasa bir tabloya, hatta bir metnin başına konulan tek bir noktadan ciltler dolusu kitaplara, ya da bir notanın tınısından uzun bir besteye ve hatta küçük bir eylemden yaşam boyu sürececek uzun bir serüvene kadar hayatın kendisi sanat olabilir, sanata dönüşebilir, sanat halinde yaşanabilir.

Sanatçının, gerçek sanat sergisi olan kâinatın taklit ya da esinlenme yoluyla etkilenecek sanat üretmesi, gerçek sanatçı ile kurduğu ilişkinin biçimine bağlıdır. Sanatçı bunun farkında olabilir ya da olmayabilir ve hatta reddedebilir. Gerçek sanatçı ile ilişkinin bozulduğu, duyguların saflığını kaybettiği noktada taklit sanat eserleri üremeye başlar. Duygu geçişi ve iletişim zayıflar, anlık duygulara dönüşür ve belki tümüyle ortadan kalkar. Eserin birleştirici etkisi yok olur.

“Sanat, doğası gereği insanları birleştirme özelliğine sahiptir. Her sanat, sanatçının aktardığı duyguyu alan insanların ruhlarını birbirine bağlar.”

Sanatı yalnızca insan tarafından yeniden üretme eylemi kategorisine hapseden her türlü tanımlama, insan tarafından bilinçli ya da bilinçsiz biçimde hakiki sanattan ve sanatçıdan esinlenmeye dayanan yönünü gözden kaçırmaya mahkûmdur. Çünkü sanat eserinin yansıttığı güçlü ve özel duygu, insanın içinde gizli olan Esmâ hangisi ise onu uyarmakta, sanatçı ile karşısındaki aktarılan kişi ya da topluluğu aynı Esmâ’da buluşturduğu noktada birleştirici özelliği ortaya çıkmaktadır. Bu da ancak bozulmamış duygular, saf bir bakış açısı ile yakalanabilir. Hem sanatı üreten, hem iletilen tarafından...

Sanat, bozulmamış duyguların ortamında filizlenir. Bu nedenle Tolstoy’un da tespit ettiği gibi, “sanat yeteneği ilköğretim okullarında verilecek derslerle, çocuk yaşta iken gerçek sanat eserleri ile tanıştırmak keşfedilmeli, yetenekli oldukları alanlarda kişilerin kendi kendilerini geliştirmelerinin yolu açılmalıdır”. Ancak, sanatın geçim kaynağı olması, her türlü çıkar ya da ikbal beklentisinden ârî ortamda üretilmesiyle gerçek sanat eserleri ortaya çıkacaktır. Bu nedenle okulda öğretilen, kuralları belirlenecek, yarıştırlacak, sipariş edilecek, tekrar tekrar benzeri üretilecek, tek geçim kaynağı olacak bir etkinlik sanat değil, Tolstoy’un tabiriyle ancak “Sanatımsı” ya da “Taklit sanat” olabilir. Taklit sanat ile zanaat ayırımını doğru yapmanın önemini de bu noktada belirtmeliyim. Zanaatin, günlük yaşamda bir fonksiyonu olan her yararlı nesneye her yeniden üretimde duygu ve estetiği katan, böylece insanlığın duygularını inceltip toplulukları bütünleştiren yönünün de sanatın kapsamında olduğunu söylemeye gerek yok. Bu

konu bu yazının konusu değil ve bu yeteneğin okullarda öğretilip geliştirilmesi insanlık adına yararlı da.

Tolstoy, sanatın doğru anlaşılıp insanlığı esenlikte birleştireceğine öyle derinden inanıyordu ki, ancak bunun belki üç bin yıl zaman alacağını da ekliyordu. Bugün yaşıyor olsa ve dünyanın halini görse muhtemelen ısrarla, bıkmadan ve umutla aynı şeyleri tekrar ederdi. Savaş ve sanat arasında ibrenin halen kötülükten ve fitneden yana olduğu dünyada insanlığın esenliği için ibreyi iyilik ve güzelliğe, paylaşmaya ve bütünleşmeye çevirmenin en etkili yolu sanattır. Kaynağını gerçek sanatkârdan alan, temeli sevgiye dayanan bozulmamış duyguları türlü araçlarla en güçlü biçimde ifade etme biçimi olan sanat. Bireysel parçalanmışlıklardan küresel parçalanmışlıklara kadar her ölçek için bu geçerlidir.

Bugün savaşla hayatların ve şehirlerin yok olduğu coğrafyalarda, bilhassa Filistin coğrafyasında yaşananlar halen evrilememiş duyguların sonucu değil mi? Oralarda onurlu duruşlarıyla halen ayakta kalabilenler de evrilmiş duyguların sonucu. Bu duruş ancak yaşamı sanata dönüştürecek, gücünü inançtan alan ve en derinden gelen duyguların en güçlü ifade edilmiş biçimidir. Filistin halkının duruşu başta olmak üzere onlara dünyanın her yerinden türlü yollarla destek veren vicdanların duruşu ve eylemleri ise, bu çağa özel toplu bir sanat eylemi olarak görülmelidir. Kendiliğinden ortaya çıkan, insanları esenlikte birleştirmeyi dileyen, tek tek küçücük ama birlikte çok güçlü ve hepsinden önemlisi çıkarsız bir eylem! Bu, insanlığın bütünleştiği ve ortak duyguda birleştiği çok özel bir durumdur. Ümidim odur ki bu duruş, başta işgal altında bölünmüş Kudüs ve Filistin olmak üzere tüm insanlığın esenliğine vesile olsun. Ve duam odur ki, Mekke’ye nasip olan Kudüs’e de nasip olsun. Sulh ve selametle.

Tolstoy’un yüksek kesim ve halk sanatı olarak grupladığı, kaynağını dinsel ve evrensel olarak ayrıştırdığı sanat yaklaşımı aslında tek kaynaktan beslenmektedir. Kainattan. **Maddi ve manevi ilham kaynakları ile iç içe bezenmiş, her zerresi birbiri ile ilişki içinde olan evrenden.**

Mavi Marmara Katılımcısı Hatice Karasakız:

Kutlu Bir Davaya Adanmak

HATİCE KARASAKIZ

Mavimarmara Derneği Kadın Kolları Başkanı

Her şey Filistinli taş atan çocuğu görmemle başlamıştı. Bu izzetli direniş, bu klas duruş, başka bir anlam taşıyor olmalıydı. Beni kalbimden vurdu bu çocuğun attığı taş. Filistin'in onurlu direnişi Filistin intifadası başka bir anlam taşıyor olmalıydı.

Henüz İslam'a dönüşüm, şeref-lenmem bir yıllık süreçteydi. Bakıyordum; İslam coğrafyasında Afganistan Bosna her yer kan ağlıyordu. Filistin direniyordu. O gün bugündür Filistin hayatımın her yerinde oldu evlenirken eşime nikah şartım şuydu: "Filistinli kardeşlerimle Siyonizme

ve zulme bir taş atmak". Bu nikah mehri ile başlayan evlilik sürecim on sekiz yıl sonra Mavi Marmara filosuna katılmaya vesile oldu.

Mavi Marmara'ya katıldığımda dört çocuk annesi on sekiz yıllık evliydim. En küçük evladım bir buçuk yaşında, bebektir. Onu her kucağıma alıp anne sütü verdiğimde, yatağına yatırdığımda gözyaşlarına boğuluyordum. Filistin'deki bebekler de benim bebeğim ile aynı haklara sahipti; yaşama hakkına.. Güvenle beşiğinde uyuma hakkına sahipti. Bu durum beni yola koyulmaya sevk etti.

Mavi Marmara özgürlük filosundaki güzelliklere şahit olma vesilemdir bebeğim.

Mavi Marmara'nın atmosferi Nuh'un gemisinin atmosferine benzetmek yanlış olmayacaktır. Hatta Hristiyanlar Yahudi'ler ate-

istler dünyanın dört bir tarafından aktivistler insanlığın onuru için aktif vicdanlarını alıp yola çıkmışlardı. Bu yolculuğun temel sebebi insanlığın ortak vicdanının susmayan sesiydi.

Siyonist ve aparteit rejimi olan İsrail zulmünü Filistin üzerinden kaldırmak ve Filistinli mazlumların vatan ve yaşama haklarının yanında durmak için ambargoyu kaldırmaktı. İnsanlığın yüz akı olan özgürlük filosunun taşıdığı yük insani yardım ve özgürlüktü. Bu filoda olmak hamdetme sebebidir.

Uluslararası karasularında korsan bir ülkenin donanması tarafından ablukaya alınmak, saldırıya uğramak, onlarca şehit ve yaralı vermek, özgürlüğümüzün elimizden alınması, yaşadığımız dehşet verici olaylardı. Biz buna birkaç gün şahit olmak zorunda kaldık.

Filistinliler neredeyse yüz yıldır bu zorbalığın ve işgalin muhataplarıydılar.

Gemiye saldırıda ben ilk yardım ekibinin içerisindeydim. Orada olası ufak yaralanmalar da müdahale edecektik, fakat israil korsanlarının bir anda her yeri kana boyaması birkaç dakikalarını aldı.

Gemide bebek, kadın, çocuk ve yaşlıların olduğunu, filonun tamamen sivil aktivistlerden oluştuğunu, otuz altı ülkeden katılımcı, onlarca haber kanalı olduğunu bilmelerine rağmen saldırdılar. Öldürmek kastıyla saldırdılar. Direkt ateş açtılar helikopterden. Gemideki sivil insanlar soda şişesi, patates ve soğanla kendilerini ve gemiyi savunmaya çalıştılar ama karşısında koca bir donanma vardı.

Bu hukuksuz ve cani saldırının açıklanabilir bir tarafı yoktu. Fakat onlarca yıl zaten yaptıkları savaş suçlarının, soykırımın, işgalinde açıklaması yoktu. Saldırı sırasında gemiye helikopterden inen siyo-

nist askerlerden biri beceriksizce kendisini yaralamıştı. Biz onun ilk yardım müdahalesini yaptık ve tüm ağır ve hafif yaralı yolculara elimle su içirirken o askere de su vermek istedim. O da çok susuz kalmıştı. Askere su vermek istediğimi, korkmaması gerektiğini ifade ettim ve suyu elimle içirirken yüzündeki ifadeyi ömrüm boyunca unutmayacağım. Korku, şaşkınlık, dehşet... Duygu karmaşası, yüz mimikleri... Sonuçta bizi öldürmek için gelmişti. Biz onun yarasını sardık ve elimizle su içirdik. Bunu unutabileceğini sanmıyorum, bir daha onun psikolojisinin normal olacağını sanmıyorum.

Sizlerle paylaşmak istediğim başka bir anım ise Aşdod limanındaki mossad ajanı tarafından sorgulamam. Bana bir daha Filistin'e gelmemem ve yardımcı olmamam yönünde kendilerince fikir dikte ediyorlardı, korkutarak. Cevabım ise ona "Zulüm duruncaya kadar yine geleceğim, yine mazlumun yanında

duracağım," oldu. Eğer, dedim "Sizin Filistinlilere yaptığınızı Filistinliler de size yapmış olsaydı, senin ve ailen için yine gelirdim ve Filistin için yine geleceğim" dedim. Bu cümlemi beklemeyen komutan delirdi ve beni oradan kovdu. İnsan ömrü ne kadar ki. Kutlu bir davaya adanmamış ömür, ömürden sayılmaz ki! Ömür boyunca mazlumların yanında zalimin karşısında durmak size yakışan en klas duruştur.

Velhasıl kelam bu özgürlük filosu sürecinde bir kadın olarak "En çok canınızı ne yaktı," diye sorarsanız bizden olanların beni anneliğimden vurmalarıydı. Filoya katılma isteği sürecinde eşimi ve çocuklarımı bırakıp, Filistinli bebek, kadın, çocuk ve yaşlılara gitmemi kötü bir anne olmama yordular. Fakat tüm dünyanın mazlum bebekleri için o gemide olmam gerekiyordu. Öncelikle kendi vicdanım, büyüdüklerinde çocuklarıma vereceğim cevap ve insanlık onuru için.

Gemide bebek, kadın, çocuk ve yaşlıların olduğunu, filonun tamamen sivil aktivistlerden oluştuğunu, **otuz altı ülkeden katılımcı, onlarca haber kanalı olduğunu bilmelerine rağmen saldırdılar.**

Filistin'in Yakın Tarihi

RABİA ŞENOL

Filistin, tarihi boyunca pek çok medeniyete ev sahipliği yapmış bir coğrafyadır. Günümüzde de hâlâ tüm dünyanın gözünün üstünde olduğu bu kadim toprakların tüm tarihini tek yazıda anlatmak ne yazık ki mümkün değil. Fakat şu an yaşananları daha doğru anlayabilmek için, hadi Filistin'in yakın tarihine hep birlikte göz atalım.

1517'de Yavuz Sultan Selim'in Kudüs'ü fethetmesiyle birlikte Kudüs ve çevresindeki topraklarda 1917'deki İngiliz işgaline kadar yüzyıllar boyu Osmanlı İmparatorluğu hüküm sürdü. 1947'de İngilizlerin Kudüs ve çevresinde yönetimi ele geçirmesi ile birlikte Filistin topraklarında yeni bir süreç başladı.

YAHUDİLERİN FİLİSTİN'E GÖÇÜ (ALİYYAH)

19. yüzyıla kadar Yahudiler dünyanın çeşitli bölgelerine dağılmışlardı. 1870'lerden itibaren Avrupa'da yaygınlaşan milliyetçiliğin tezahürü olan antisemitizm (Yahudi karşıtlığı) ve özellikle Doğu Avrupa ve Çarlık Rusya'da Yahudilere karşı yapılan baskı ve zulmün artması sonucu dünya genelindeki Yahudilerde "Siyon'a (dünyada cenneti sembolize

eden topraklar, Filistin) Dönüş" fikri gelişmeye başladı. Bunun sonucunda ortaya çıkan "Hovevei Siyon" adlı grup, artan Rus baskısı sebebiyle Siyonizm'in doğuşundan önce Filistin'e ilk önemli Yahudi göçünü gerçekleştirdi ve dalgalar halinde devam edecek olan göçün (aliyyah) ilk örneğini oluşturdu. Avrupa'da ve diğer yerlerde şubeler açan bu grup Yahudiler arasında hızla yayıldı. Siyonizm'in kurucusu olarak bilinen Theodor Herzl, bu fikri detaylandırıp teşkilatlandırırken zaten hali hazırda bir kitle bulunuyordu. Herzl, 1897'de Basel'de topladığı I. Dünya Siyonist Kongresi'nde Siyonizm'in amacını "Yahudi halkı için Filistin'de kamu hukukunun güvencesi altında bir yurt kurulmasını sağlamak" şeklinde açıkladı.

Filistin'in yerli halkının varlığını ve haklarını tamamen göz ardı ederek verilen ve Filistin'in işgalinin temelini atan bu kararla birlikte 1882-1903 yılları arasında ilk önemli Yahudi göçü (aliyyah) gerçekleştirildi ve yıllar boyu artarak devam ettirildi. Göçmenler, Hayfa'dan Gazze'ye uzanan kıyı şeridine sistemli bir biçimde yerleştiler. 1909'da Tel Aviv yepyeni bir Yahudi şehri olarak ortaya çıktı. Bu göçlerle birlikte, 1881'de yaklaşık 15 bin olan Yahudi nüfusu 1901'de 23 bine ve 1914'te de 39 binlere ulaştı.

1914 yılında I. Dünya Savaşı'nın

başlamasını fırsat bilen Yahudiler, savaş yıllarında aliyyah sürecini hızlandırdılar. İngiltere'nin 1917 yılında Filistin'in yönetimini ele geçirmesiyle birlikte dünyanın muhtelif yerlerinden bölgeye Yahudi göçü artarak devam etti (1914'te 38.754 olan Yahudi nüfusu 1918'de 58.728'e yükselmışti) ve 1948 yılında Filistin'de kurulacak Siyonist devletin temellerini atan en önemli etken oldu.

YAHUDİ DEVLETİ İSRAİL'İN KURULUŞU

I. Dünya Savaşı sonrasında da Filistin'de varlığını devam ettiren İngiliz mandası, 1922 yılında Milletler Cemiyeti tarafından resmen tanındı. İngiltere'nin Siyonistlere gösterdiği açık destekle birlikte bu mandanın bir Yahudi devletine dönüştürülmesi fikri tüm dünyaya duyuruldu. İngiltere, Yahudilerin Filistin ile tarihi bağlarının olduğunu ve dolayısıyla bu toprakları kendilerine yeniden yurt edinmeye hakları olduğunu iddia eden Balfour Bildirisi'ni manda hukukunu belirleyen metne dahil etti. Yetmezmiş gibi bunun gerçekleşmesine yönelik şartları oluşturacak ve Yahudilerin mülteci olarak geldikleri toprakları elde etmelerine olanak sağlayacak maddeler ekledi. Bu gelişmelerden sonra göçler daha da hızlandı ve Filistin topraklarındaki Yahudi nüfusu 1925 yılında 104.000'e ulaştı.

İsrail, Filistin'i yıllardır parça parça işgal ediyor. Her yıl yüzlerce Filistinli hiçbir hukuki suçlama olmadan **İsrail tarafından tutuklanıp hapisanelere gönderiliyor. Yüzlercesinin evleri ellerinden zorla alınıyor ve Yahudi "yerleşimcilere" veriliyor.**

Kendilerine söz verilen bağımsız Arap devletinin kurulmasına yönelik bir hareket göremeyen Araplar; 1920, 1928-29 ve 1933 yıllarında İngiltere'ye ve Yahudilere birtakım ayaklanmalar gerçekleştirdiler, bazı bölgelerde çatışmalara girdiler fakat önemli Arap aileler arasında birlik ve beraberliği sağlayamadıkları için başarı elde edemediler. Özelde Arapların, genelde Müslümanların bu dağınlığı Filistin'in işgalinde ne yazık ki önemli bir etken oldu.

Nazilerin 1933'te iktidara gelmesiyle birlikte Almanya'da zaten var olan Yahudi düşmanlığı artış gösterdi ve bu durum Yahudilerin lehine bir dünya kamuoyu oluşmasına sebep oldu. Nazi rejimin acımasız politikası sebebiyle de Filistin'e yapılan Yahudi göçü bir kez daha oldukça yüksek bir artış gösterdi. Sadece 1935 yılında yaklaşık 62.000 Yahudi'nin Filistin'e giriş yaptığı kaydedilmiştir.

İngilizlerin Yahudi güçlerine izin vermesi, açıkça desteklemesi ve onları silahlandırmasına karşılık 1936 yılında Araplar büyük bir isyan başlattılar. Bu isyan pek çok ölüme sebep oldu. 1937 yılında İngiliz Kraliyet

Komyonu'nun sunduğu raporda; Filistin'de manda yönetimin devam edemeyeceği, Araplar ve Yahudiler için ayrı devletler kurulması gerektiği savunuluyordu. Kudüs ve çevresinin uluslararası bölge ilan edilmesi fikrini de savunan bu rapor iki taraf tarafından da reddedildi ve çatışmalar hız kesmeden sürmeye devam etti.

İngiltere 1939 yılında önerdiği yeni planda ise şunu ön görüyordu: İki uluslu bağımsız bir Filistin devleti kurulacak ve Araplar ile Yahudiler yönetiminde ortak olacaklar. Yahudilere toprak satışı ve Yahudi göçü kısıtlanacak, 1944 sonrasındaki göçler de Arapların rızası ve iznine bırakılacak. Bu plana da iki taraf birden karşı çıktı ve zaten plan uygulamaya geçilemeden II. Dünya Savaşı patlak verdi.

II. Dünya Savaşı sırasında sekteye uğrayan Filistin mücadelesi 1945 yılında kaldığı yerden devam etti. 100.000 Yahudi'nin Filistin'e göçü İngiltere tarafından dahi reddedilmesine rağmen birçok Yahudi kaçak yollarla Filistin'e giriş yaptı. Yaşanan olayların altından kalkamayan İngiltere 1947 yılında sorunu Birleşmiş Milletlere taşıdı. BM, Filistin topraklarını iki ulus arasında bölme kararı aldı. Bu karara göre Filistin topraklarının %50'den fazlası Yahudilere verildi. Halbuki bölgedeki nüfusun %70'ini hâlâ Araplar oluşturuyordu. Araplar tarafından şiddetle reddedilen bu karar elbette Yahudiler tarafından kabul edildi. Kendilerine tahsis edilen toprakların işgaline derhal başlayan Yahudiler, bu bölgedeki Arapları ya öldürdüler ya da göçe zorladılar. 1948 yılında zorbalık ve işgalle Filistin topraklarında, Siyonist bir devlet olan İsrail işte böyle kuruldu.

NEKBE (BÜYÜK FELAKET) GÜNÜ

Filistinliler, 14 Mayıs 1948'de Filistin topraklarında İsrail devletinin kurulmasıyla katliama ve zorunlu göçe maruz kaldıkları o güne "Nekbe (Büyük Felaket)" adını veriyor. Nekbe günü 1 milyona yakın Filistinli kendi vatanlarından zorla sürüldü. Yaklaşık 15 bin kişi topraklarını bırakmadıkları için öldürüldü. 675 köy ve kasaba

1948 Nekbe Günü

1973 Arap-İsrail savaşı

tamamen yok edildi. Filistinlilerin ölüm, yıkım ve zorunlu göç ile uzaklaştırıldığı birçok kadim Filistin şehri de Yahudileştirildi.

Bu büyük felaket, 75 yıl önce yaşanıp bitmedi. Nekbe geçmişte yaşanıp bitmiş bir olay değil. İsrail, Filistin'i yıllardır parça parça işgal ediyor. Her yıl yüzlerce Filistinli hiçbir hukuki suçlama olmadan israil tarafından tutuklanıp hapisanelere gönderiliyor. Yüzlercesinin evleri ellerinden zorla alınıyor ve Yahudi "yerleşimcilere" veriliyor. Yüzlercesi dünyanın gözleri önünde öldürülüyor. Bugün yaşananların ikinci Nekbe'nin başlangıcı olacağını yazanlar var. Hayır, ben öyle olduğumu düşünmüyorum. İkinci Nekbe başlamayacak çünkü birincisi hala devam ediyor.

Peki, israilin 1948'de zorbalık ve işgalle kuruluşundan sonra tarih sahnesinde neler yaşandı? Kaldığımız yerden devam edelim.

1948 SONRASI FİLİSTİN SÜRECİ

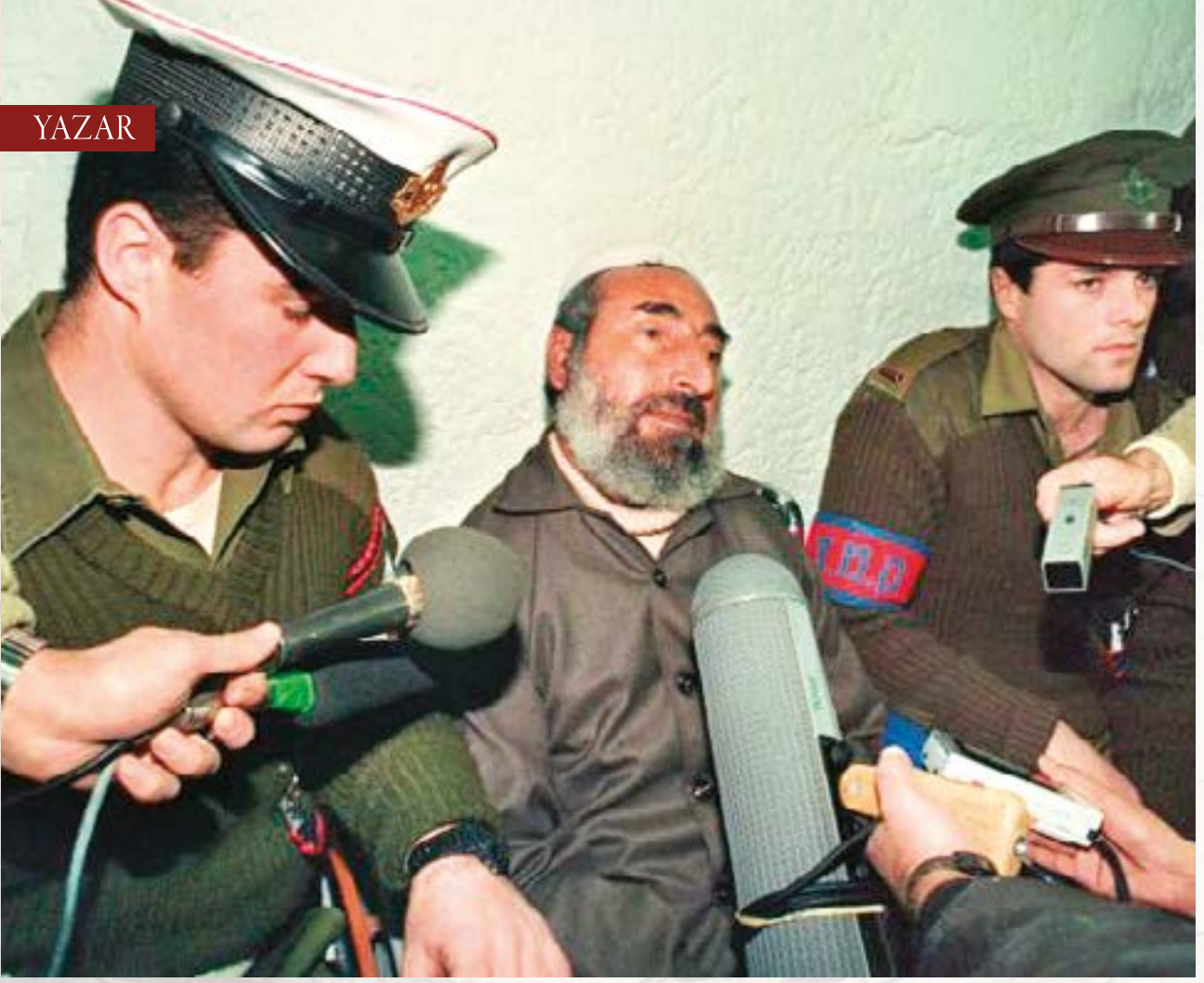
İsrail devletinin kurulduğu ilan edildikten sadece birkaç saat sonra Arap Birliği israile savaş açtı. Başlangıçta önemli ilerlemeler kaydedilirse de Batı'nın israile olan desteği sebebiyle bu ilerleme devam edemedi. ABD tarafından sağlanan ateşkese rağmen israil savaşa devam ederek Arapların ele geçirdiği bütün toprakları geri aldı ve üstüne Akabe'ye kadar bütün Filistin ve Sina yarımadasını işgal etti. Savaşın sonunda yapılan müzakereler sonucu israil başlangıçta elde ettiği topraklardan daha fazlasını kazanmış oldu. Bununla da yetinmeyen israil, aldığı bütün tepkilere rağmen 1950 yılında Kudüs'ü başkent ilan etti.

Arap ülkeleri ve israil arasındaki çatışmalar devam ederken, Filistin'in yalnızca Filistinliler tarafından kurtarılacağını savunan el-Fetih hareketi, Yaser Arafat tarafından 1958 yılında kuruldu. Her geçen gün kuvvetlenen

el-Fetih örgütü 1965 yılı başlarından itibaren İsrail'e karşı silahlı mücadeleye girişti. İsrail el-Fetih harekâtına son vermek için 5 Haziran 1967'de Araplara karşı yeniden hücumla geçti ve altı gün süren savaş içinde Mısır'a ait Sina'yı, Suriye'ye ait Golan tepelerini, Ürdün'ün yönetimindeki Batı Şeria ile Doğu Kudüs'ü ve Filistin'in Gazze Şeridini işgal etti. Böylece Filistin toprakları dışında yeni topraklar da ele geçiren israil, işgal devletinin sınırlarını dört kata kadar genişletti.

Bu savaşın en büyük sonucu Kudüs'ün işgali oldu. Bir diğer önemli sonuç ise Arap Birliğinin dağılmasıydı. Filistin'in özgürlük mücadelesi, aslında en başından beri olduğu gibi Filistinlilere kalmış oldu.

Dünya genelinde hiçbir kurum veyahut kuruluşun kararlarına aldırılmayan İsrail, Filistin'i parça parça işgal etmeye ve Filistinliler ise işgale karşı direnişe devam etti. Zaman zaman iki devletli bir uzlaşma yo-

Hamas'ın kurucusu Şeyh Ahmed Yasin.

Hamas, 2006 yılındaki ikinci seçimlerde hükümet kurmaya aday oldu ve kazandı.

Fakat ne Batı ne de Filistin Ulusal Yönetimi Hamas'ın meşruiyetini tanımadı.

lunda bazı adımlar atılsa da Filistin meselesi uzun yıllar boyunca netlik kazanmadı. Bu yıllar içinde İsrail işgal ettiği topraklarda yeni Yahudi yerleşim birimleri kurarak bu topraklar bir Filistin devleti kurulması imkânı ortadan kaldırıyordu.

Yaşanan bu olaylar sonucunda Filistin'de çeşitli direniş hareketleri ortaya çıkmaya devam etti. Bu hareketlerden biri olan Hamas, diğer kuruluşlara göre daha başarılı oldu. İsrail'in baskılarına, hukuk dışı tutuklamalarına, evlerin yıkılmasına ve toplu sürgünlere karşı 1987'de başlayan ve "Taş İntifadası" olarak da bilinen Birinci İntifada ile Hamas'ın kuruluşu aynı yılda gerçekleşti. Yeni kurulmuş olmasına rağmen intifadanın gelişiminde öne çıkardığı vizyonla kısa süre içinde varlığını sağlamlaştıran Hamas halkın da ilgisi üzerinde topladı ve 1988 yılında hedeflerinin; "işgal altındaki Filistin topraklarını, İsrail'e karşı silahlı direniş yöntemiyle bağımsızlığına kavuşturmak" olduğunu duyurdu.

Aslında Hamas'ın tarihi 1987 yılındaki resmi kuruluşundan biraz

daha geride başlıyor. Şehit Hasan el-Benna'nın Mısır'da kurduğu İhvan (Müslüman Kardeşler) hareketinin her Arap ülkesinde olduğu gibi Filistin üzerinde de etkileri vardı. İhvan gönüllerinin tarihlerinde ilk defa silahlı bir mücadeleye Filistin cephesinde katılmış olmaları da bölgeye olan etkiyi elbette artırıyor. Hamas'ın kurucusu olan Şeyh Ahmed Yasin'in de Mısır'da üniversite okuduğu yıllarda İhvan ile yakın ilişkide olduğu biliniyor. 1969 yılında Gazze'ye döndüğünde İhvan'ın Gazze başkanı olması da bunu kanıtlar nitelikte. Şeyh Ahmed Yasin geçen yıllarda gerek camilerde verdiği vaazlar gerekse eğitim metotları ile İslami direnişe meyilli birçok Filistinliyi çevresinde topladı. Elbette bu durum işgal devletini rahatsız etti ve Şeyh Ahmed Yasin boyundan aşağısı felçli olmasına rağmen birçok kez tutuklanarak işkencelere maruz bırakıldı.

Fakat yaşadığı hiçbir şey onu yolundan döndürmedi. 1983 yılında Hamas'ın temeli sayılan silahlı direniş örgütlemeye başladı. 1984'te evin-

de bulunan çok sayıda silah sebebiyle işgal devleti tarafından tutuklandı ve 13 yıl hapse mahkûm edildi. 10 ay tutuklu kaldıktan sonra Filistinli direnişçilerin esir aldığı israili askere karşılık esir değişikliği yapılarak serbest bırakıldı. Sonraki süreçte de Filistin'in işgalden temizlenmesi yolundaki liderliğini devam ettirdi ve 1987 yılında resmi olarak Hamas'ı (Harakat el-Mukavama el-İslamiye / İslami Direniş Hareketi) kurdu. Yani Hamas kurulduğunda zaten en az 10 yıllık geçmişe sahip bir hareketti. Sonrasında da eylemlerine durmaksızın devam etti.

Filistin Kurtuluş Örgütü ile israil arasında, 1993 yılında, Oslo Anlaşması imzalandı. Anlaşmanın ardından, Filistin mücadelesi, barışın sağlanması beklentisiyle bir süreliğine durdu. Hamas'ın, katılmayı kabul etmediği ilk Filistin seçimlerinin yapılması kararlaştırıldı. Bundan sonraki süreçte Filistinlilerin durumu hızla değişti ve Hamas, 2000 yılında El Aksa İntifadasının patlak vermesiyle mücadeleyi tamamlamak için geri döndü. Halkın FKÖ'ye karşı duyduğu

hayal kırıklığı, başta Hamas olmak üzere İslami direnişlere açık destek vermelerine sebep oldu.

Bu dönüşümlerden sonra Hamas, 2006 yılındaki ikinci seçimlerde hükümet kurmaya aday oldu ve kazandı. Fakat ne Batı ne de Filistin Ulusal Yönetimi Hamas'ın meşruiyetini tanımadı. Bunun yerine kaybeden adaylardan biri olan Mahmud Abbas devlet başkanı olarak atandı. Peki neden? Çünkü Mahmud Abbas, Özerk Filistin Yönetimi'nin tanınması karşılığında silahlı direnişin terk edileceği sözünü verdi. Elinde var olan silahlı grupları da maaşını israilin ödediği polis güçlerine dönüştürerek "Güvenlik Koordinasyonu Güçleri" adını verdi ve Filistin'de yaşanabilecek herhangi bir kalkışmaya karşılık kullanılmak üzere hazırladı. Bunun üzerine Hamas, Filistin geneline yayılmış direniş mensuplarının tamamını Gazze'ye çekerek orada konuşlandı. Bireysel silahlanma, taş ve sapanla karşılık verme süreci sona erdi, düzenli bir ordu kurulmaya başlandı ve Gazze, Filistin direnişinin merkez noktası haline geldi.

O günden bugüne ne israil zulmünden vazgeçti ne de Filistin direnişinden. Bunca zulme, katliama, haksızlığa rağmen bir halk nasıl dimdik ayakta durur? Tüm dünyaya yıllardır bunun cevabını veriyor Filistin.

KAYNAKÇA

TDV İslam Ansiklopedisi, Filistin ve Siyonizm maddeleri

Hebah AHMAD, "Filistin Sorununun Tarihi Gelişimi ve Ürdün'deki Filistinli Mülteciler"

Dina ALBORNO, "Filistin Sorunu, Hamas ve Mücadelesi"

Esin ÖZGÜL, "1917 Balfour Deklarasyonu ve Filistin'e Yahudi Göçü"

Taha Kılınc, "Arap-İsrail Savaşları ve Bölgesel Etkileri" (BISAV tarafından düzenlenen "100. Yılında Filistin Meselesi" program dizisindeki konuşması)

Muharrem Güneş, "Gündem Filistin" (Medeniyet TV YouTube programı)

Davamızkudus.org/kudus-biyografileri/ahmed-yasin

ZİHNİMİZDEN KELİMELE DÜŞERSE

FATMA AKGÜN

Kelimeler düşüyor hafızamızdan çorak topraklara. Her düşen kelimedede kadim bir hatıra sarsılıyor. Hatıralar boynunda bir ilmekle darağacında asılıyor. Böylelikle geçmişi olmayan insan, azat oluyor gelecekte de.

Yeniden ayağa kalkacak benliğini, mahfilde bekleyen bir kalp ile kaybediyor. Cesarettten sarılmış bedenine tutunup yürüyor karanlık dünyası-

na. Mankurtluğa sevdalı bugünleri büyütüyor içinde. Sahte gülücükler yerleştirip yüzüne, zihninde kalan üç beş cümle ile masallar anlatıyor ölü karanfillere.

Daldığımız derin uykularımızda, ehemle mühim karışıyor içimizde. Kendi rüyasını yaşayamayanlar, başkalarının rüyasına alkış tutuyor.

Zavallı insan her yandan her yönden işgal ediliyor. Ruhumuz, zihnimiz enkaza uğruyor. İnsanın zihnine etki

edecek tüm vasıtalar, aralıksız kurbanlarına hizmet veriyor.

Sinema, film, spor, kültürel yollar, sosyal medya ağları dehşetli kıyımına devam edip dijital köleler icat ediyor kendine. Orada hiçbir kutsalı tanımayan Allah'sız, kitapsız, geçmişi ile bağları kopartılmış tek gayesi dünya olan ruhu kiraya verilmiş insanımsı yaratıklar oluşturulmaya çalışılıyor.

Kendi hakikatimizden uzak, kendi hakikatimize yabancı bir çağ. Affetsin

bizi bu çağ. Fırtınalı bir denizin ortasında pusulasını, yönünü yitirmiş geminin yolcularıyız ve kaptanı biz değiliz.

Emperyalistlerin yıkımına şahidiz, bu enkazın ise sadece seyircisiyiz. Peki, kim yanacak bu ateşte. İbrahim'ler nerede? Nerede bu toprağın ruhunu yeniden inşa edecek neferler? Önce insan sonra nizam diyecek, intizamı yeniden tesis edecek şahsiyetler nerede?

Gölgesini astı analar yelkovanla

akrebin üstüne. Zarfı açılmamış mektuplara, dünlerden uzanan hayalleriyle mührünü vurdu. Yorgun hayallerini alıp, dörtnala verimli ovalara koşturmak istedi. Yaşmağındaki birkaç damla gözyaşı ile bilmem kaç yenilgiden sonra akli, kalbi ve ruhu yeniden ayağa kaldıracak yeni neferler armağan etti bu çağa.

Şefkatli elleriyle okşadılar mahfil'de bekleyen kalpleri. Her adımda sus giymiş harflere umudu, hakikati aşıladılar.

İştiyakla değil, tahassür içinde dem vurdular.

Varlığa rahmet nazarıyla bakan, yaratılış sırrını kavramaya çalışan, beşeri olanı İlahi olanın rengine dönüştürmeyi vird edinen özüne dönüp, teslim olmuş Müslüman, temsil olduğu inancını yeşertecek bir medeniyet inşa etmek için iz sürdüler.

Nihai ateşi yakacak bir düş büyütüler ninnilerle, hiç unutulmayacak olan...

SALİHA KARAASLAN

Bu sayımızın sinema köşesinde Dünya sinemalarında yaklaşık bir asırdır kapalı gişe oynayan bir film var sevgili okurlar. Efendim hangi yapım bu kadar uzun süre vizyonda kalır, kalıyor vallahi. Yapımcıda para çok, sponsorlar sıraya girmiş, e izleyicisi de bol olunca senelerdir vizyondaki yerini koruyor. Dünyada bilinen ne kadar güçlü ülke varsa sponsorlukta yarışıyor. Başta ABD, ardından meşhur Avrupa

ülkeleri... Ne kadar ünlü marka varsa adeta para yağdırıyor yapımcılara. Yönetmen koltuğunda israil oturuyor ve o kendisine has üslubunu filmin her karesinde görüyoruz. Yönetmenin kendine has üslup özellikleri arasında acımasızlık, kandan beslenme, çocuk katiliği, tüm etik, ahlak ve insani özelliklerden beri olma gibi şeyleri sıralamak mümkün. Serinin son filminde de bunlardan bolca görüyoruz. 7 Ekim'de vizyona giren son

filmde, diğer filmlerde olduğu gibi başrolde kan, acı, ölüm ve yerle bir edilmiş bir şehir var. Oldukça deneysel bir yapım olan serinin bu filmi interaktif bir şekilde devam ediyor ve tüm dünyadan canlı yayınla izleniyor. Filmdeki şiddet ve rahatsız edici sahneler her aşamada artıyor ve seyircinin tepkisine göre şekilleniyor. Çocuklarla dolu bir hastanenin bombalanması ve yüzlerce çocuğun ölmesi sahnesi filmin en akıl almaz bölümünü oluşturuyor.

Açlık oyunları serisinin senaristi için "Bu nasıl bir hayal gücü ve nasıl bir acımasızlık" diye düşünenler bu sahneler için ne diyorlardır oldukça merak ediyorum.

Filmin deneysel ve interaktif olduğunu söylemiştik. Bazen yıkıntılar arasından kedisini kurtaran bir çocuğun gözünden izliyoruz ve onun bakış açısından görüyoruz. Bazen de kendi çocuğunu anestezişiz ameliyat ederken kaybeden bir doktorun gözü oluyor kamera. Bazen de çocuklarından kalan ceset parçalarını bir poşette taşıyan babanın gözünden bakıyoruz. Göz demişken, ölen torununun göz bebeklerini öpen dede görüyoruz

bir anda. Sonra dansçı bir genç kız alıyor kamerayı sonra da rap yapan bir genç... Bombalardan önceki hayatlarını anlatıyorlar sanatlarını gösteriyorlar, diyorlar ki; "Biz buradaydık, burası cennet gibi güzel bir şehirdi, dans ederdik, şarkı söylerdik"

Bir anda Gazze'nin işgal öncesi görüntüleri geliyor ekrana. Sahilde koşup oynayan çocuklar, piknik yapan insanlar, güzel evler ve ışıldayan güneş...

Sonra o gülümseyen çocukların kan ve toz içinde enkazdan çıkarılışı, yan yana dizilmiş yüzlerce kefenli çocuk görüntüsü... Kuş bakışı çekimde bakıyoruz o bembeyaz

kefenlere ve dünyada hiçbir beyazlık bu kadar acı dolu olmuyor.

Filmin bütçesi ise şöyle; israil devletinin bütçe açığı yüzde 400'e yükseldi ve buna Gazze'deki savaş harcamaları da eşlik etti. israil para birimi Şekel yüzde 15 değer kaybetti ve bu son sekiz yılın en büyük düşüşü oldu. En büyük beş israil bankasının hisseleri yüzde 20 düştü. 230 bin israilli Filistin'i terk etti. Walt Disney, Starbucks gibi israil yanlısı şirketlerin hisseleri Walt Disney için hisse başına 80 dolar, Starbucks için hisse başına 91 dolar kadar düştü. Pepsi, Netflix ve Mc Donald's gibi şirketler de önemli düşüşler yaşadı. 195 Siyonist

askeri araç kısmen veya tamamen imha edildi. Tanklar, zırhlı araçlar ve savaş uçaklarının da aralarında bulunduğu bin değerli askeri varlık imha edildi. İsrail şu ana kadar 18 milyar dolar kaybetti. Bu da gayri safi yurtiçi hasılanın yüzde 3.5 ine tekabül ediyor. Şu ana kadar 10 ülke ya büyükelçilerini geri çekti ya da İsrail'le bağlantılarını kesti. Önemli bir doğal gaz kaynağı olan Tamarr gaz sahası askıya alındı. Çok sayıda proje ve yatırım ya durduruldu ya da askıya alındı.

Filmin hasılatına gelince... Yönetmen ve yapımcı koltuğunda oturan İsrail için dedesinin göz bebeklerini öptüğü bebek;

çocuğunun, cenazesini saçlarından tanıdığı anne; babalarının poşetlerde taşıdığı çocuk parçaları birer rakamdan ve istatistikten ibaret olduğu için filmin hasılatı 17 bin 487 insan! Bunların 7 binden fazlası çocuk ve 4 binden fazlası da kadın. Yaklaşık 46 bin 480 yaralı ve 6 bin 500 kayıp (haber alınamayan) insandan söz ediliyor.

Tüm savaş suçlarının, insanlık suçlarının işlendiği filmde 47 günde tam 205 sağlık çalışanı, 25 sivil savunma görevlisi ve 64 gazeteci öldürüldü.

102 kamu binası yıkıldı, 266 okul zarar gördü ve 67 si hizmet dışı kaldı. İsrail 85 camiyi tamamen

yıktı. 174 cami ve 3 kilise de saldırılardan zarar gördü.

Gazze şeridinden yıkılan konut sayısı 45 bine ulaşırken, 233 bin konut da hasar gördü. Tüm bunlar Gazze'deki konutların yüzde 60'ından fazlasına denk geliyor.

26 hastane ile 55 sağlık merkezi hizmet dışı kaldı 56 ambulans kullanılmaz hale geldi.

Bir şehrin yarısı, içindeki insanlarla beraber yok oldu! İşte filmin hem hasılatı hem de konusu...

Bu kez bir filmi izlemeniz önerisiyle yazmadık. Dünyada vicdan ve merhamet sahibi tüm insanların izlemeyi reddettiği bu filmin adını söylemeyi unuttuk, **SOYKIRIM!**

Mutfakta BOYKOT VAR

*Acıdan
Tatlıya*

NURİYE
ATASEVEN

[n ataseven69@gmail.com](mailto:nataseven69@gmail.com)

Pandemi günlerinde mutfağa her girdiğimde, tariflerimi her hazırladığımda "kimseyi incitmesem" derdim. Yaptığım yemek, yiyemeyen onca insanın acısını hatırlatırdı bana.

İsrafsız sofraları konuştuk yıllarca. Mutfakta ve ekranda israfa hayır dedim.

Şimdi Gazze'de savaş var. Savaşta en çok patates kızartması özlüyor çocuklar. Nereden mi biliyorum? Bakışlarından. O korku dolu çocuk-

ları alsam bir sofraya oturtsam... En çok patates kızartması yerler. Korku zamanlarında güven verir çocuklara. Patates yok, yağ yok, kızartma yapacak anne ölmüş, çocuk ölmüş, bebek ölmüş... Gazze'de kimler kimler ölmüş. Ölenlerin ardına ağıt bile yakmıyor dünya.

Mutfaklar işgal altında. Boykot listesini gördüğümde bunu hissettim. Yediğimiz, içtiğimiz, yaptığımız temizlik, kullandığımız diş macunu işgal altında.

Gazzeli çocuklar diyorum. Pata-

tes kızartması yok, kek yok, kurabiye yok. Çocuklar için kefen var, çocuklar için yara var, çocuklar için yas var.

Nerede bir kızartma kokusu duysam orada anne şefkati aklıma gelir. Savaşta sağ çıkanları kim koruyacak şimdi?

Mutfağımızda yas var. Bu yas öyle böyle değil. Yediğimiz lokma boğazımızda bin düğüm...

Hesabını veremeyiz bu vahşetin, soykırımın. Hesabını veremeyiz Gazzeli çocukların.

**DOĞRU
TARAFSIZ
GÜVENİLİR
HIZLI HABERİN
TEK ADRESİ...**

**yenikapı
haber**

www.yenikapıhaber.com

turuncu
MEDYA GRUBU

DAHA FAZLA TATİL, DAHA FAZLA MİL!

Turkish Airlines Holidays, uçuş ve konaklamayı bir araya getirerek avantajlı tatil paketleri sunuyor. Hem daha uygun fiyatlarla tatil yapabilir hem de mil kazanabilirsiniz.

Daha fazla bilgi için: turkishairlinesholidays.com

TURKISH AIRLINES
HOLIDAYS

Farklı ilgi alanlarına özel içerikler tek adreste: e-dergi'de!

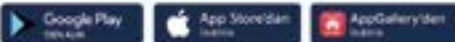
Çevrim dışı Okunabilme Özelliği

Zengin Dergi ve Gazete Arşivi

HEMEN İNDİR

e-dergi

Türk Telekom
Değerli Hissettirir

Türk Telekom Mobil müşterisiyseniz, tarife veya kampanya kapsamında e-dergi kullanım hakkınız bulunuyorsa, Türk Telekom Mobil numaranızla üye olup e-dergi aylık aboneliğinizi ücretsiz başlatabilir, Türk Telekom Mobil internetinizle yurt içinde e-dergi mobil uygulamasından limitsiz ve sınırsız yararlanabilirsiniz. Türk Telekom tarife ve paketleri kapsamında e-dergi kullanım hakkı bulunmayan aboneler için güncel fiyat bilgisi ile diğer ayrıntılar turktelekom.com.tr'de.